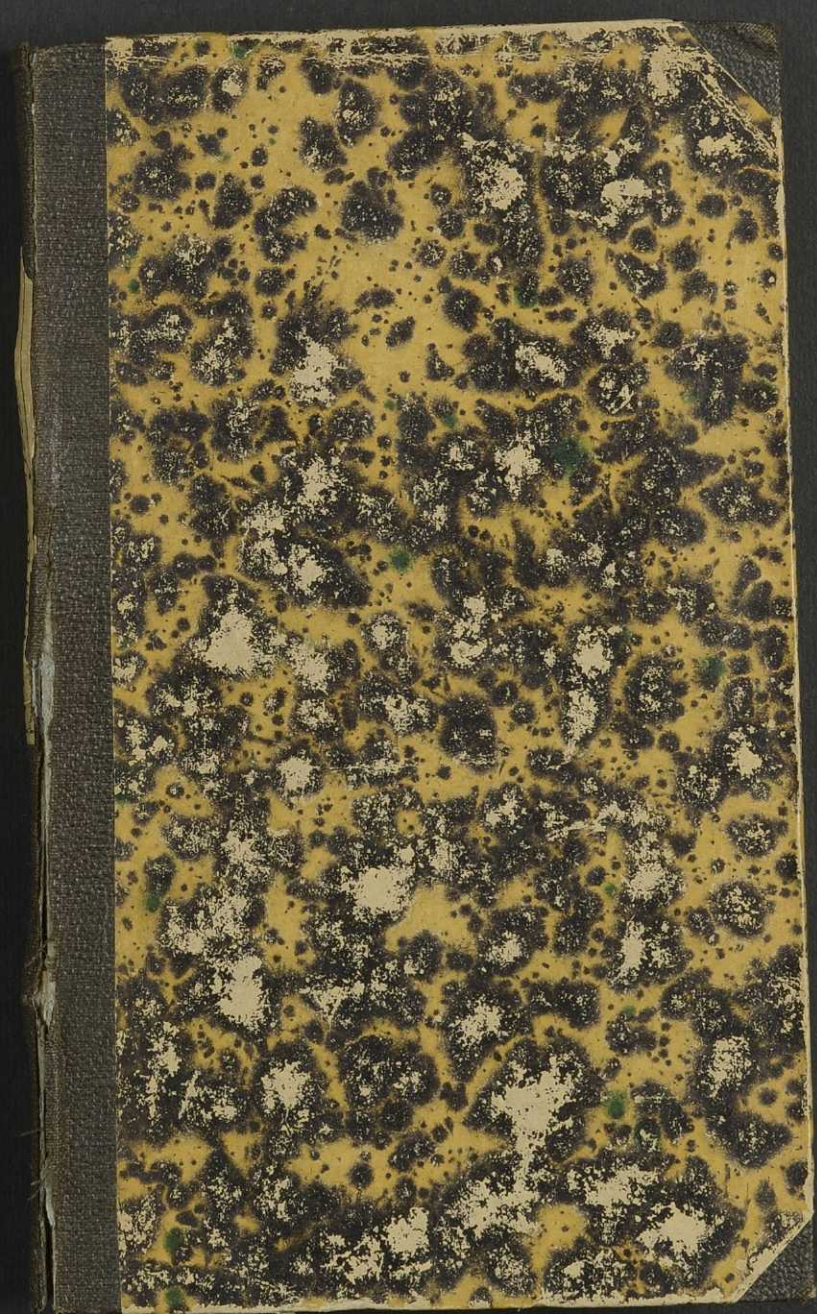

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Lit.
Klass.

1600-talet
Sv.

TRANEMÅLA
SÄMLINGEN

SKÄNKT TILL
GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK
AF
AUGUST RÖHSS

Thet år

Etthundrade vthwalde/nyttige/lustige och tänckwärdige

HISTORIER

Och

DISCURSER,

Tilsammandragne vthur the berömligaste Grekiske och Latinske Skrifter.

Som innehåller

The måste Poeternas Vpdichtan / om Gudar och Gudinnor: Om Hieltar och Hieltinnor, The gambla Romares och Grekers förnemsta Bedriffter: Några brukeliga ordspråk. Äthskillige naturlige Sakers förtalning och förklarung: Lustighe Samtaal och sådant meer.

Allom historie. Allfarom til een Wederquickelse: I synnerheet then studerande Ungdomen til een merckeligh Öffning/och myckin nödigh Vnderättelse vthi alla stycker til Lärdomen besörderligh.

Först aff Cl. P. Laurenbergio

tilsammandragne/

Och nu förste gången / medh flit på Swenska öfversatt/ vthi een wijs Ordning forfattat/ och vnder sinna wissa Titlar förde.

Uff

Joh. Gothardo Walraff Hamburg.

Tryckt i Stockholm hoos Ignacium Meurer/ Åhr 1646.

2

En Ros

EPISTOLA DEDICA-
TORIA.

Then Stormechtigste Høghborne Förstin-
na och Fröken/

Fröke CHRISTINA,

Sweriges/ Göthes och Wendes vth-
forade Drottning och Arsförstinna/ Storförstinna til
Finland/ Hertiginna vthi Estland och Carelen/ Frö-
ken öfwer Ingermanland/ etc.

Mijn Aldranädigste Drottning.

STormechtigaste Aldranädigaste Drot-
ning och Fröken/ När man betrachtar then stoos-
ra Nyttan och Gagn/ som Historierna medh sigh haf-
wa/ befinner man vthi Sanning/ at the vthi alla sty-
cker gansta bequemme äre/ Särdeles vti Booklige Kon-
sters förköffring/ och then studerande Ungdomen myc-
kit aff nöden: hwilket then berömda Historieskriben-
ten Nicetas vti sin Histories företaal medh thesse Or-
den tilkänna gifwer/ ther han så sägher: Utiliter inven-
tz sunt Historiæ: neq; parvas ijs, qui rebus melioribus stu-
dent, commoditates suppeditant. Hwar medh han wil
bewiisa at Ungdomen kan vthaff them rätt lära förstå
the Gambblas bedriffter/ och effter thetas Exempel sitt
Leswerne på tilbörlogit Sätt anställa/ i thet/ Ungdos-
men han all Skam och Last flyr och flyr/ och om all
Dygd och Ahra sigh winlägger och beflitnar/ hwilket
then förnemste Romerske Historicus märckeligen medh
thesse Orden framställer: Hoc illud est præcipue in co-
gnitione rerum salubre ac frugiferum.

Thetta här som nu sagdt är betrachtandes/hafwer
iagh til then Ende/ thesse här ena Centuriam utilissi-
marum Historiarum wils låta vthgå/ hwilken tilforene
aff

aff Cl. Laurenbergio, fordom Professore i Kofstock til-
samman dragne / aff åthskillige Authoribus, och nu för-
ste gången aff migh förswenskat / och vnder wissa Tit-
lar förde åre / endeels therföre / at iagh migh therige-
nom vthi thet Swenska Tungemål theß bättre måtte
exercera, och thetta berömlige Språket mig aldeles be-
kändt göra / endeels och förnemligh therföre the som is
bland Yngdomen ännu Tyrones åre / måtte hafwa / lika
som en lätten och kort Manuduction, så wäl vthi styli ex-
ercitijs som vthi nyttige Historiers läsande.

Men at Zen. Kongl. Mayt. iagh sådant mitt ring-
ga Arbete / lika som mina Studiers Förstling / och til itt
lätet Tekn aff minn Skyldige trooplichtige vnderdånig-
heet / hafwer vnderstädt til at tilstrifwa / dedicera och
offerera, bedhet iagh på thet ödmükteligaste / at E. K.
Mit. medh Konungzligh Gunst täcktes sådant vptaga /
och een Stierna aff then högga Konungzliga Nåde / til
mitt ringa / doch wälmeente Wårcket och studier ald-
nädigst skina låta. E. K. Mit. skal och wil iagh medh
all dienst och vnderdånigheet then stund iagh leswer
finnas redebogen / och aff Gudh medh min Christligh
och ödmükt Bön altijdh önska och bidia / at E. K. Mit.
medh een stadigh långwarigh Luffz sundheet och wäl-
mångho / medh itt lyckosampt / fredhsampt och rolighit
Regemente nådeligh wille aff Höghdenne wälsigna
och begåfwa / then Gudhdomelige Mayestet til åhra /
E. K. Mit. til itt ewigt odödelighit Rampn / och Saders-
neslandet til märckeligh Wälfärd och prosperitet. Vb-
sala den 29. Novemb. Anno 1645.

E. K. M.

Trooplichtigste vnderdånigste
och
Ödmüktste Tienare

Johannes Gothardus Waltraff.

A N I G M A.

I.

Thet Vnder Diwret Sphinx: Hwars
Gåra aff Oedipo vplöst.

S Thmedh Staden Thebæ i Grekeland/
war itt Vndersampt och Selsampt Diwr
Sphinx nämbder/hwilket allom som frams
omgingo/ thenne Gåtan föregaff at vplösa.

Om Morgonen hafwer thet fyra Fötter/

Om Middagen två Fötter/

Om Afstonen tree Fötter.

Then som på thenna Gåtan intet kunde swara/eller
then samma tilfyllest göra / han wardt aff Sphinge
sönderstitin och vpatin. Dmsider är Oedipus, en förs
ständig Man tilgången. Han hafwer Gåtans Bes
tydning vpsunnit/och altså vplöst: Morgonen beryder
Menniskiones Alders Barndom: Få kryper Barnes
på Händer och Fötter/och är altså fyrjota.

Middagen är Medelåldren/ thet vthi Menniskian
går på två Fötter/som thet sigh bör.

Afstonen är then höga Åldren / rå plågar man stö
dia sigh medh en Käpp/ och altså lykka som tree Fötter
hafwa.

Aff thenne här Sablen hafwer thet gemeena Orde
språket sitt Visprung / Davus sum non Oedipus / thet
är/ iagh är en eenfaldigh Menniskia / och intet så floot
och spissunnigh som Oedipus. Ty Davus är en Tieng
re/ och oförständig Drång hoos Terentium.

A M I C I T I A.

II.

Itt sant och troget Wänskaps Exempel
emellan Damonem och Pythiam.

Badh och huru mycket en sann oförfalskat
wänskap förmår / är til at see aff söltande Histo-
ria, förtald aff Cicerone vthi then tredie Bo-
ken de officijs, och aff Valerio Maximo. Lib. 4.
c. 7. Exemp. 1. Extern.

Damon och Pythias wore twenne Ynglingar den
Pythagoriske Secten tilgifwin : The höllo så stoor
wänskap medh hwarannan / at thet syntes allenast een
Siäl/itt Sinne/och en willia wara vti twänne Kropps
par. På then tiden leffde then grufwelige Tyrannen
Dionysius, hwilken (iagh weet intet aff hwad Orsak)
Damonem til Döden dömdo / och en wis Dagh vth-
sätte / på hwilken han döo skulle. Damon när han mär-
kte at han döo måste / badh Tyrannen / han måtte låta
honom reesa til sina Föräldrar / ther hade han sådhana
nödiga saker til at förrätta / them han ingen annan bes-
troo eller besalla kunde / lofwade honom han wille icke
allenast til then samma dagen / på hwilken han döo skul-
le / sannerligen igen komma / och si h ther ställa / Wan
wille i medler tidh / sin förtrodde Wän Pythiam vthi
sitt ställe quarleswa / och honom til Pant sättia. Dio-
nysius war här medh til fridh : Låt Damonem reesa :
Pythias stälte sigh willigh för sin Wän Damone vti
Sängelse / sigh intet wägrat och at döo för honom. D
hwilken stoor tilsörsicht och trogen Broderskap. Stäm-
de Domedagh kom / på hwilken Damon döo skulle.
Han

Han bleff ännu vthe. När om bekymbrade Pythias sigh gansta ringa. Vthan när Tyrannen Dionysius befalte / man skulle Pythiam vthi Damonis ställe döda / så är han villiuger och med itt gode Modh til Döden gången / allenast at hans bästa vän Damon widh Lufwet behöllles. Men see åter igen itt Exempel på den Broderlige kärleken : När Pythias skulle nedersticia / och sigh Hustrudet låta bortslå / Sjå så kommer Damon tilloppandes / striffandes han wore ther / man skulle Pythiam låta lefwa. Thenne här Saken är för Dionysio kommen : Han hafwer öfvermåttan förvondrat sigh öfwer thenne här Trooheet och Wänskap: Och theta här trogne Var wänner icke allenast frj och ledighe låtit / vthan och bedbit / the wille honom til then tredie Mannen och Wannen vthi thetas Selskap tagha.

Wål är honom som ena sådana vän hafwer. Wänner vthi Nöden / Wänner vthi Döden / är itt kosteligit *Alenodium*.

AMOR FRATRUM vid. FRATER
AMOR PATRIÆ vid. PATRIA.

A N N U S.

III.

Om thet skoorä Platoniske Åhret.

S Tiernfikare hafwa äthskillige Åre om Åhren stälte. Somblige kalla the Soolåhr / hwilka beskreffna och regerade warda aff Soolens lop / nemliga Tijden ifrån thet ena Åhret til thet andra : I medler tjdh Soolen heela Diwrkressen igenom löper / och kommer åter igen til then samma Puncten / ther ifrån hon begynte til at löpa. Thenne här Åhrs

sens längd är 365. Dagar och 6. Tjmar. Wårdare så
 hafwa the ännu en annan Art aff Åhr / som sigh intet
 effter Solen regerar / Utan effter Fixstiernan och Fir-
 mamentet. Ty the samma hafwa och theras egne Löp.
 När som alla Fixstiernor Himmelen så omkring lupit /
 at the åter igen komma på then Ort ther som the aldras
 först ständit hade / så är förflutit itt Åhr / hwilket blif-
 wer kallat Annus Sydereus, eller och thet stora Pla-
 toniske Åhret / och steer sådant innan 48 tusend gemena
 eller Soola Åhren / effter Platonis meening. Om thene
 ne hât stoorā Werldz åhr hafwer Plato skrifwit: När
 sådant är förflutit / så skal altsammans komma igen /
 som thet tilförende hafwer warit: Til itt Exempel: Ef-
 ter 48 tusend Åhr / skal iagh och tu / och han / rått så les-
 wa / så ståå / så gåå / så klädd wara / så tala och skrifwa /
 som wtj nu på thenna Stunden göra. Summa, alt
 hwad såsom nu är / skal så åter wara / intet förändrat.

Thetta är allenast een Fantasi och opdichtat ting /
 Ty Werlden aldrig öfwer 7000. Åhr ständandes
 warder / myckit mindre Ditt och Fyretthotusende Åhr.

Om thetta här Anno Magno Mundano, Syde-
 reo, Platonico måtte iagh een kortwilligh Histori-
 am förtålia: Twenne Studenter reeste en gång / och
 kommo til Härbergs hoos een Wårdinna / som war een
 Euckia: Öfwer Måltijden begynna Studenterna til
 tala och disputera om thet stoorā Platoniske Werldz
 åhr: Ehuru / nemligh / när sådant wore til enda / war-
 der altsammans rått sådana Skapna igen bekomma /
 som thet nu är. När the nu märckta / at Wårdinnan
 medh föröndrande på theras Taal hörer / hafwer then
 ens ibland thenne här / henne på thetta här Wyses til-
 taldt:

valde: Käre Wårdinna wå både fattige Studiosi haf-
 wa lÿtet Penningar hoos oss; Ty wårt Patrimonium
 är vthi Studering alt vpgångit; Om i nu wilien mæ
 oss hafwa Tolamodh/ och så länge medh Betalningen
 byda/ til thet thet stooræ Åbret är til enda förflutit / så
 wele wå altsammans riktigt och medh all Tack sambeet
 gifwa eder hwad wå äre skyldige; Effer som wå så här
 på thenne här Dren/ rätt på thenna här stunden/ wå
 sielswe vthi Personen och i/ åter/ igen warda oss tilsam-
 man sinnandes/ tala altså/ som wå nu göra. Wår-
 dinnan betåncker sigh intet länge; Bless snarrådigh
 och sadhe: I mina käre Studenter, iagh wil wara
 medh edher til fredz / til thet stooræ Werldennes åhr.
 Men i måtte migh först betala för thet stooræ förflutna
 Werldennes åhr. Ty för 48 tusende åhr wore wå tree
 och här tilsamman/ rätt som nu/ och iagh borgade eder
 så och/ Thet betaler migh först/ Sedan wil iagh medh
 eder wara til fridz.

Altså bleff List medh List wedergullit och måtte
 Studenterna betala Herberget/ för ån som the thet is
 från reeste.

A N T I P O D E S.

IV.

The Underjordennes Gudar och Gudhinnor.

POëterna hafwa vpdichtat at the Gudinnor
 Parcæ nämde/ Macht hafwa / öfwer hwars och
 ens Meniskios Leswerne/ hwilket the på en Tråd
 spinna/ och sedan affståra; och sådant förlångia/ och aff-
 stäckia effer thetas behagh.

Then första aff Parcis Cloto dragher Hwilet om

kring: Then andra Lachesis thar medh Handen Vilt
och spinner Tråden: Then tredie Atropos skärer Trå-
den aff medh een Sax / långdt eller stackot / effter som
Menniskan stackot eller länge lefwa skal. Här om är
thenne Versen.

*Clotho colum bajulat, Lachesis net, & Atro-
pos occat.*

Widare lägga och Poëterna thz til när en Menn-
iska dör / så går själen til en synnerligh Ort / och komer
först til Floderna Acheron, Styx och Lethe (thet är
Sörgåtenheet) Men ingen kunde här öfwer komma / ut
than Charon then Underjordiske Skeparen skulle hos
nom wri en Döfstock öfwersättia. Theñe här Charonti
giffwa Siälarna en penning för öfwersättning: Sådan
the gamla Romare theras döda Wänner hafwa lagt
en Penning othi Munnen til at giffwa Charonti, när
Siälarna skole neder fara. Hye ländet thet Drdspråk /
*Alterum pedem habet in Cymba Charontis, gete-
ler lyta så mycket som wara när Döden.* Charonti na-
ulum persolvere, thet är dödh eller dödh wara. När
som Siälarna aff Charonte äre öfwersatte (sade the)
så komma the til Plutonis Hellsweetis Gudens Hus
hvars Dör bewarar then Hunden Cerberus medh
trenne Huswuden / och Feld spottande. Plutonis Hus-
strw är Proserpina: Sådan hoos Skribenterna Ae-
des Plutoniae intet annat är än som Hellsweetit. Ther
ifrån wore ewenne Wägar / en til the Elisiste Åkrar /
then andra til Tartarum. The Siälar som sigh wäl
och berömmeligeu hafwa hållit / bleswe genom Guden
Mercurium förde til the Elisiste Åkrar / thet är i Pa-
radiset. Twert om igen the som illa hade handlat / bles-
we föra

we förde til Tartarum, thet är/ i Hellsweetit/ther först
 aff the Dödas Domare Rhadamanto och Minoe,
 dömdo: Sedhan Marterade och plåghade aff Furien
 eller Eumenidibus, hwilka och Eryennes blifwa kal-
 lade. Thenne här wore tree försträckeliga Qwinnor/i
 skället för Hååret en hoop medh Ormar på Huswudet
 hängiandes/widh Rampn Thisiphone, Alecto, och
 Megæra. Thådan man ännu i dagh een ond Qwinna
 kallar/een Furie eller Megæra, eller Erinnyes. Altså
 hafwa othi Hellsweetit warit/ och theras Straff oth-
 ständit Ixion, hwilken altijdh itt Jernhiwl måste om-
 kring dragha. Silyphus, hwilken altijdh wåltade en
 stor Quarnsteen/ på itt högt Berg/ som dock lukt wål
 altijdh lop neder igen. Thådan thetta Ordspråket kom-
 mer Saxum Silyphium uolvere, thet är itt swårt
 Arbete förrätta / som aldrig kommer til ånda; Tan-
 talus som alt in til Munnen othi Watnet stogh / och
 öfwer hans Huswudh hade hängiandes allehanda stöna
 Äplen/ men kunde ther aff intet äta/ey heller aff Wat-
 net dricka/ Bihan måste altijdh Hunger och Törst lida.
 Thenne här Tantalos warda förligkte Girighws
 karna, Som fuller stoora Godz hafwa / men them in-
 tet niuta. Tityus hwilken Gamen hade ätit leffren o-
 thur liffwet / och så myckit ther aff ätit wardt/ så myck-
 lit wåxte altijdh åter igen.

A R T I F E X.

V.

Om then Konstrijke Måstaren Stali-
 crate och Archimede.

HEphæstio war en aff the bästa Wänner och
 trognaste Medhsökie then stoores Alexandri.

Når then samma dödde / så förordnade Alexander 60. gånger Tusende Ducater til hans Begräffning och Hephæstionis åminnelse. Lät och ibland andra til sig fordra then träffeliga och konstrike Mästaren Stasiratem then Monumentet försärdiga skulle. Thene här Stasirates gaff Alexandro tillkänna / at Bergget Athos sådana bequommeligh Figur och lågenheet hade / at man til itt Monumentum Hephæstionis intet bättre bekomma kunde. Ty han wille thetta Bergget så formera, at thet skulle blifwa ena Menniskio lgh. Ja at thet skulle så Hephæstionis skapna / och honom två Händer widhsättia. Behi then wänstra skulle han hafwa och hålla en stoor Soldatlig Stadh: Behur then Några skulle vthflyta en stoor Skepsrig Flodh / ther på man i Haafwet kunde fara. Lät migh thetta wara en Mästare: Thenne här är likwäl öfwerwunnen aff Archimede, en förnemligh Mathematico, När Konungen Hieron widh Syracusas hade itt stoor obäskeligt Skepp byggia låtit / och thet samma skulle aff landet i Sidn hafwas / så hafwer thet medh ingen Macht aff Stället kunna röras / för sin stoorheet och tyngd. Archimedes är til Konungen gängen / honom sagdt: Han wille göra at Konungen allenast medh een Hand Skepet / vthan någons tilhielp skulle komma vthi Hafwet. Hafwer också sina Mathematica Instrumenta framdragit / och så myckit ther medh förorsakat / at Konungen allena Skepet vthan någon hielp aff landet stöte / som några tusende Menniskior intet hade kunna förrätta. Thet war intet nogh: Utan Archimedes betrodde sin Konst / at han til Konungen sade: Han skulle gifwa honom itt stånd vthom Jorden /

så wille han Jordenne ochur sitt naturliga Ställe bortasättia.

En annan Konstnär gaff sig en gång an hoos then stoora Alexandrum, förhoppandes stoor Föråbring at winna. Han lät sig långt ifrån / hålla före några hwassa spizotta Synalar / och togh Handen full med Arter / kastade then ena Arten effter then andra så / at the på Nåsodden besuttne bleswe. Alexander, när han thetta sågh / hafwer han besalt man skulle thenne här Mästaren gifwa til Föråbring ite litet Mått medh Arter intet meera. Allså ringa hafwer han thenne här Konsten hållit.

Mennisklig Förnuft förnär nyctit medh sin Konst. Mästare aff Brödlösa Konster / ära then Gemeena här stän intet nyttige.

A S T U T I A.

VI.

Om then ostadige Polypo och Proteo.

P Bland Fiskarna blifwer en sunnen / Polypus nämbder (thet är Mångfota) then samma kan förwandla sig uti allahanda Fågor. Särdeles när Fiskarna ställa effter honom / så hänger han sig fast widh Steenklipporna / och hwadh för Fåga Klipporna hafwer / sådana tager Polypus och på sig / på thet han aff Fiskarna intet kan blifwa känder / ey helser ifrån Klipporna kan åthskilias. Aff thenne här Fisten hafwer thetta Ordspåket fått sitt Ursprung / Polypus es, eller Polypo mutabilior, hwilket man brukar om ena Menniskio / som sig uti alla Menniskiors wijs kan sticka / och draga Kappan effter Wädret. Ther-

til medh så hafwer på then Tijden vthi thet Trojaniska
Kriget varit en Konung / widh Rampn Proteus den
samma / när han intet hafwer wiliat blifwa aff Folket
känder / hafwer han sigh sielswer igenom Truldom för-
wandlat / vnderfundom vthi itt Leyon / vnderfundom
vthi en Hund / vthi Watn / Eld / Tråå och sådhana
stjkt. Then som sådant intet hafwer wetat / han hafwer
honom intet kunna åthstilla ifrån these här naturliga
saker.

Aff Proteo är Kommen thetta här Ordspråket / Proteo
mutabilior, blifwer förstånden om een spizsunnigh
Mecuniskia / som man ingenstädes grips kan.

A V A R U S.

VII.

Konungen Midas medh Åsknaöron.

MIdas hafwer varit en Konung / then Rijs
kaste vthi sin Lydh / men ther hoos then Girus
gaste. Ty när honom aff Gudarna bleff vnde
hwad han warder sigh önsandes / thet skulle han bekom-
ma: Så hafwer Midas önskat / at alt hwad han anrör-
rer skulle blifwa til Guld. Sådhan hafwa Gudarna
honom tillåtit och gifwit. När han nu wille äta / och
Brödh / Kött / Wijn och allahanda Spjts anröra / så
är alt til Guld blifwit / och hafwer Midas intet kunna
niuca ther aff. Hafwer ther söre seedt at han måtte döo
aff Hunger / så frampt Gudarna intet sijn narrachtige
Önskan warda förändra / och affskaffa. Nu hafwa Gu-
darna varit honom här vthi til wiltes / och är Midas
altså på sitt förra Wäsende kommen. Men thet bar
sigh en gång til / intet längdt ther effter / at Phoebus en
Gudh

Gudh öfwer Musiken/ medh Pipelekaren och Stogs Gasten Pane, Vthi strängia speell och siungande stridde/ ther vthi the Midam hade vthwaldt til en Domare och Skiliesman. Midas når han thenne här begge en tjd theras Sång hade tilhördt/ hafwer såsom en groff och oförnuftigh Tympel/ Domen afflagdt / och then åslende Pipelekaren Panum Phoebos föredragit. Thers före Guden Phoebus, honom til straff / hafwer genast låtit vthur Husvudet växa långa Åsnaöron/ the han sedan måsterligen hafwer wist til at förberga för fremmande Folt / och til at öfwerstyla/ vndantagandes för sin Valberare / som sådant hafwer märckt / och vidare ibland Foltet vthspridt.

Äff thenne här Mida Kommer thetta här Ordsträket han hafwer Midas Öron / thet är thenne Menneiska är rätt så en groff Åsna som Midas.

A V I S.

VIII.

Om Foglen Gryp/ och Foglen Ruck.

Rostocks Stads Wapen är en Foghel Gryp. Din Grypen skrifwa Historici, at han är större än som otta Leyon : Framman til som en Dru/baal til som itt Leyon skaffte : Som skal bo vthi Schythia, itt Landskap vthi Asia, vthi Guldbergwercken/ Och alla the som tjt komma at hämpta Guld/ skal han riswa sönder/ eller Man och Häst tillsamman föra bort : Ty han är mechta häghigh Hästarna : Thādan Virgilius Eclog. 8. junguatur jam Gryphes equis : Är sagde om itt omöyelighit ting. Thenne här Foglens Gryps Setma pläggha Quack/salsware för con

nyttigh Salswa sãlia: Och så Fötterna för Under-
 ring vthi thetas **Kram** at låta see Soldatenom. Ja man
 gör också aff hans Kloor Dryckeskårel. Och Medicus
 Rhafis skrifuer man skal itt quintin aff Foglens Gråps
 Galla låta vthi Nãsan: Ther aff prusta/så sorgår then
 Fallandesjukan. Rostockers Wapn låter iagh vthi sitt
 wårde. Men at Foglen Gråp år til/år allenast itt på
 fund och Saga/hafwer Plinius längesedhan bekãnde/
 och then stoore Historiernes Fader Herodotus. Vti
 thenne hãr wår tidh år heela Jerdennes Kris omselat/
 och alt vppenbart hwad ther på år. Men ånnu ingen
 Menniskia hafwer seedt Foglen Gråp/ eller något aff
 honom kunna försara. Vthi Schythia åre aldeles ins-
 ga Guldberg/ther vthi Foglen Gråp kunde boe. Troos
 wãrdigt år thet fullan / at Soldet vthi Scythia boens-
 des/hafwa warit behiertade krågsman/som the som nå-
 got wela taga från them/eller røswa/medh stoor Snel-
 heet fölgt gråp/gråp thenne Mannen. Tãdan hafwa
 Grekerna the Schytiske Rytterne Gryphos kallat:
 Och them för thetas geswindheet Drnewingar/ och för
 thetas stoorheet Leyonsfötter dichtat: Effer som Poë-
 terna och Målarna alt frått til at opdichta föront år/
 hwad them lystet / och åre thenne Gråpar intet olåke
 Harpijs (hwilka Virgilius widh Siðrøsware förstå-
 far) som hafwa Ansichte som Jungfrwer: Dufar som
 Baakvogn/Hãnder som Biðrnkloor/ och åre omåttelis-
 ghe: Slåta sönder och förderfwa alt. The Dryckes-
 kårel som man föregiswer wara Gråpekloor / åre gior-
 de aff Indianiske Oxehorn/och Quacksaltwares Gråpe-
 flott och Fötter/ åre aff Foglen Struß. Paulus Ve-
 netus skrifwer / at vthi India öfwer Døn Madaga-
 scar

Wänner Darij. Ther igenom är Zophyrus vthi siel
 Hierta försäkrat worden / at nu skulle Babylon blifwa
 wunnen. Men han hafwer een vnderligh och ohörligh
 Gerning begångit. Sina båda Dron/ och Måsa/ och
 Läppar stjär han sigh sielswer aff : Går til Darium :
 Säger han wille honom Staden vthi Händer lefweres
 ra/ han skulle allenast 10. Daghar ther effter tusende
 Soldater sända för Stadhen : Och effter 10 Daghar
 åter igen tw tusende : Men Zophyrus löper så fargat
 til Staden Babylon : Blifwer aff Borgarna taghen :
 För them klagar han/huru Darius honom så hade affs
 stumpat / och så Tyrannistligen medh honom omgått.
 Babylonierna troo hans Ord. 20 daghar ther effter
 komma the tusende Darij Soldater för Staden : Zo
 phyrus begärrar/ man skulle låta honom vth/ han wille
 medh Soldaterna sehta. Tagher ock så några aff Sta
 den til sigh // och nederstår the tusende Män : Genom
 thenna här Gerningen hafwer Zophyrus i Stadhen
 stoort Lofford och Macht bekommit. Effter 10 dagar
 komma åter igen the tw tusende Personer : Them ne
 dherstår han i lyka mätto. När Babylonterne see at
 Zophyrus så för them stryder/ och meena han gör thz
 aff ett troget Hierta / så gifwa the honom Nycklarna
 til Staden aldeles i wäld : Dmsijder bryter Darius
 sielswer vp medh sin Krügghäär. Kommer för Babyl
 lon sielswer (sådant hade Zophyrus medh honom affs
 talde) Så reeser Zophyrus honom emoot medh then
 Babyloniska Armadan: lefwererar honom icke allenast
 Soldet vthi Händerna/at the och aff Dario blefwe slas
 gne/vthan förer honom vthi Staden. Allså bleff then
 floora

stora Stadhen aff Dario, igenom Zophyri hielp ers
öftrat och wunnen.

Är itt Exempel ens trogens Tienares.

AUGURIVM.

X.

Spådom aff Fogelsflygning.

Dhe Gambla Latiner och Greker hafwa
gisswit stoor acht på Fogelsflygning och Roos-
pande/ och ther vthaff tilkommande Ting wes-
lat förkunna/ godhe eller onde/ ther effter Foglarna til
högre eller wänstre Handenne äre slugne eller sutne.
Virgilius vthi sitt Bonde Samtaal sägher also.

Sape sinistra cavā prædixit ab jlice cornix:

Sådana Spåning hafwa the kallat Augurium,
eller Auspicium. Men at sådana påmärkning eller
waantrö en stoor Galenskap är/ är til at see vthur eff-
tersöliande Historia, hwilken förtald blifwer aff Jo-
sepho vthi Boken contra Appionem.

När then stora Alexander medh sin Krigshäär
til Röda Haafwet kommen war / hafwer ibland andra
Ryttare/ som honom efftersölgde/ en Jude varit/ widh
Namn Mosellanus, en behiertat Man/ och then bäs-
ta Skytten ibland heela Hoopen. Nu bar thet sigh
til/ när Krigshäären fortdrogh/ at en Spåman achtas
de på Fogelsflygande och roopande / och roopade man
skulle hålla stilla. Juden Mosellanus frågade/ hvars
före man skulle hålle stilla, Svarade Spåmannen/
han säghe en Fogel (wisse honom inedh thet samma)
och sade: Din han blifwer sittandes / så wore til at rå-
da/

da/at the allesammans hölle stilla. När han slöge thet
 ifrån/at the ock fortrycke. När han tillbaka warder fly-
 gandes/at the tillbaka sitt Fogh tagha skulle. Juden tüz-
 ger stilla: Drogh fram sin Bogha/och stöt Foglen til
 döddz. När som Spåmannen thesfore/ och några ans-
 dra thet ibland Hoopen/ onde bleswe/honom förbanna-
 de/sadhe han: Hwad swärme i? Hwad haswe i medh
 thetne olyckelige Fogel til at skaffa? Ty effter han sin e-
 gen Dlycka intet tilförende haswer wetat/huru wille han
 of om wårt Bptogh godt eller onde Prophetera?
 Om han tilkommande Ting tilförende hade kunna sedt/
 så hade han aldrig på thetma här Orten kommit/utan
 hade befruchtat sigh/Mosellanus Juden måtte medh
 sin Pögl skiuta honom.

Αὐταρχεία.

XI.

Om Monima Konungens Mitridatis
 ἀδία Μακά.

Plutarchus Tom. 2. partis 1. pag. 150.

Efter thet Mitridatis är aff the Romare
 öfwerwunnen som är til at see aff then 59. Hi-
 storien. Och Drottningen Monima förwis-
 sade/at hennes Herre och ächta Man war alredo döddh/
 haswer hon sin Konungligh Huswudband riswit aff
 Huswudet/then samma om sin Hals tilbundit/och sigh
 thet medh ophängdt. När som thetta här Bandet/ för
 Kropsens swärheet söndergick/ och hon på Jorden föll/
 haswer hon aff Droligheet och Brede sagde: D tu för-
 bannade Diadema, tu wilt icke en gång wara migh v-
 thi thetne här sorgsulle Tiensten behielpeligh och nyttes-

ligh/i thet hon thet sade/hafwer hon kãstade Bandet på
 Marckenne/ther på spottadt/ och medh Fötterna tram-
 padt : På senaste enom aff sina Kammartienare rådde
 Halsen fram, han hafwer stött Swärdet igenom hene-
 nes Strupa. Åre altså thesse två / Mitridates och
 Monima ålændeligen döde bliffne.

In större personer/ in större Olycka och Fall.

A Q V A vid. I G N I S.

B O N U M vid. S U M M U M.

C A L U M N I A T O R.

X I I.

Then Hlmans Lastaren Momus.

MOmus hafwer varit en sådhan Man/
 hwilken sielswer intet hafwer arbetat eller nå-
 got försårdighat / doch likwål andra Gudars
 och Mennistiors Wärd och Arbete alltidh måstradt
 och lastadt. Bthi synnerheet låser man om honom/ at
 han try Ting hafwer lastadt/ Först at Gudh och Natu-
 ren/ hade Mennistiom Hierat i Kroppen så diupt ins-
 lutidt/ at man intet kunde see ther in/ hwad för Tanes-
 kar een Mennistia hade : Och hafwer föregiswit/ thet
 hade varit myckit bättre / om Mennistian hade varit
 skapt medh ett Fönster på Bröfket/ thet är/ för Bröfket
 hafwandes ett Fönster/ hwar igenom man kunde see in
 til Hiertat. Til thet andra hafwer han lastadt på Oxen/
 at honom Hornen wore satte på Hufwudet / och intet
 framne på Bröfket : Ty om han hade them ther/ så kunde
 han medh heela Kroppens macht myckit starkare bruka
 Horneu; Som Aristoteles förmåler/ och then Fredie

Books Deelen om Diurens Natur. Til thet tredje hafwer han lastadt at Menniskiorna fast och orörligen bygde sina Hws widh Jordenne / och intet altså at the kunde skuta them fort / och på andra Orter söra / när som the hade onda och elaka Brannar. Effter thenne här Momum warda alle the samma Momi nämde / hwilka andra Menniskior wilja reformera, och sielfwe intet godt göra kunna. Ther kommer också aff thenne här Momo många Ordspråk: Som vel iplo Momo iudice, när som man ett ting hafwer rätt wäl bestådt / altså at Momus thet intet kan straffa. Item Momo satisfacere, thet hafwer thenne här samma meeningen. The Greker hafwa ett sådant Ord *ἡ Μομωσις*. Thet är mycket lättare at lasta på Momi Art än som efftergöra på Mimi Art.

Suru många Momi Bröder finnes ännu idagh / the som andra Menniskiors berömmeliga Gerningar reformera wilja / och sielfwa intet dugha.

C O E N A.

XIII.

Om then kostelighe Måltijden Antonij och Cleopatra; Therwihman Cleopatra en dyrbar Perla hafwer vpåtit.

Cleopatra Drottning i Egypten / hafwer i sina Egodelar hafst / och vthi Dron burit två Perlor / the största som någon tidh aff Menniskior sedde äre: Hwilka henne aff hennes Försäder Konungarna i Egypten effterlessde wore. Nu hade Antonius Cleopatræ Man / hwar dagh öfwermåttan kosteligen och delectat åtit / och i all kräseligheet leswat / altså / at han en gång Cleopatræ hafwer frågat / om
och

och någon Konung någon tydh dyrbarare och prächtigare Gåstebodh/ hållit eller hålla kunde? Cleopatra hafwer äth Antonium leede / och sagde / hon wille på en Affron rätt spendera och förtära (hon allena) femhångor hundrade tusend Gyllden. Antonius begärr sådant see: Men han trodde intet at thetta see kunde. The hade både slaghit Badh tilhoopa / och Domen es nom widh Nampa Lucio Plancio öfwergefwinn och besaldr. Andra dagen biuder Cleopatra Antonium til Gåst; sätter honom först några / men ringa Rätter före, thet öfwer Antonius hafwer spottade och frågat / huru hon wille medh Räkningen komma til rätta? Cleopatra är stadig i sine Ord blifwinn / och honom försäkrade / hon wille på samma Räktydh så mycket Gulds wärde femhundra tusend Gyllden / förtära. Här på hafwer hon Tienarna besalt / ett lütet Kårel medh Atticia bära fram; så hafwer hon een aff the dyrbara Perlor sthur Dra slitit och i Attician kastat / hwilken och strax thet inne är smeldd / samma Attician medh Perlan hafwer hon vhdruckt. Genast Handen til den andra Perlan räckt / och henne i lütta måtto wille riswa vth. Så är Lucius Plancius hastigdt tillstegen / hennes Hand omsattadt / och Domen såldt / Cleopatra hade wunnit / och Antonius tapt. Hafwer altså Cleopatra thet ena naturfens Bunderwärt vpslukat. Thet andra hafwer Plancius frälst.

Hwadh öfwermodh intet gör? Och hwadh jaggar Meniskian icke genom Salien? Men gemeenliggen medh sin egen skada / som Cleopatra och Antonio wedersfors.

* *

COLLOQUIUM.

XIV.

Thet vnderföna Samtalet emellan den
Vngerswennen Hercule, Wällusten och
Dygden.

XEnophon uti Andra Boken Memorab.
pag. 337. om tänckwärdige Saker / såsom och
Cicero uti sin andra Book de Officijs, the
komma i hogh een vnderföna Historiam, hwilken uti
Gamble tiden yppfriswin är aff Prodicus, och förhåls
ler sig på efftersöliande sätt.

När som Hercules war ochur Barndomen träd-
der / och nu begynte blifwa en Vngerswen / så bleff han
twiswelachtigh uti sitt Sinne / om han skulle sig til
Dygden eller Wällusten begifwa? Aff thetta här twis-
welsmälet wardt han uti sitt Sinne förbrillat och haf-
wer så gängit uti en Skogh / ther sammastådes sig
nederfatt / och begynt Saken hoos sig at bewäga: Lå
äre til honom komne twenne Qwinspersoner aff äth-
skillige Seder och Klädebonadt / then ena medh een na-
turligh Skönheet til Ansichtet / medelmättigh Lång-
ens frj och lustigh Skapnadh / tuchtigh uti Äthäswor-
medh een Snöhwijt Klädning omklädd / then andra
lång aff Statur något seetare / stynande uti Ansichte
aff påstruene Färgor / aff eet lättfärdige Ansichte / aff en
höghmodigh Gång: sigh offta omkring seende / om och
någon säge effter henne, påklädd medh een Klädning
aff många Färgor. Thenne här båda Qwinspersoner
hafwa genast begifwit sig til Herculem. Och then
förste (som war Dygden) är medh jämpn lykmatigh
Gång framträdte, Then andra (war Wällusten) är

fortlupin Herculem på efftersöliande Sätt och Art
tiltalde. Jagh seer min kære Hercules, at tu twiswels
achtigh är / på hwilken Wäggh tu tigh begifwa skalt och
titt Leswerne? Thersöre om tu migh til en Wän och
Förarinna ochförande warder / wil iagh föra tigh ige-
nom en Wäggh / then som låte och liusligh är. Ther som
tu icke allenast smaka skalt all Werldennes liuslighheet /
också aldrig någon Wärd eller Beswär känna. Först
skal tu medh Artigh / eller Smak eller Arbete intet haf-
wa til at beställa. Bthan allenast betänckia / hwad för
wälsmakande Spis och Drycker tu niuta wilt / hwadh
tigh lustigt är til at stoda oppå / til at höra / til at öf-
werkomma? Och huru tu wilt tigh medh Alstogh bes-
lusta / och medh unga Jungfrwer wederqueckia? Huru
tu sacht och söet må sofwa? Och skal tu thetta här alts-
sammans blifwa mächtig ochan någhot Arbete och
Möda: Och ther emoot / om tigh sådant under tiden
skulle fattas / skal tu sådant intet förwärfsa / eller bekom-
ma genom Möda och Gilt / ochan tu skal niuta andra
Menniskiors Arbete: Och intet ting underläta ther aff/
tu någon behageligh Winst hafwa kunde.

När Hercules sådant hafwer hört / hafwer han
fråghat / O Swinna hwad äst tu för een? Och huru
heeter ditt råtta Namn? Hon swarade mina Wän-
ner kalla migh Incksaligheet eller Wällust: Men the
samma som migh haata / kalla migh Laatheet. Under
thetta här Talet är then andra Swinnan och tilsteghen
och sagdt. Min kære Hercules, iagh kommer och til
tigh / känner tina Föräldrar gansta wäl / weet och huru
tu och tinn Bngdom upfödder äst: Hwarföre iagh och
ther hoppet och tilförsicht är / om tu then samma Wä-

gen gående warder / then som iagh täncker at wissa tigh /
 så warder tu icke allenast trefseliga Gerningar vibrats
 tandes / vthan och itt ewigt odödeligit Namn bekom
 mandes. Vthi begynnelsen wil iagh tigh intet smickra
 medh lufsligh Wällust / vthan medh Sanningen och
 grundeligen säya hwadh mitt Wäsende är. Alle hwadh
 som trefseligit / berömmeligit och gode är / warder intet
 vthan Arbete / Flit och Möda Meniskionom aff Gu
 darna gifwit. Wilt tu at Gudarna skola wara tigh be
 wagne / så måtte tu them tienna och åbra. Wil tu aff tiz
 na Wänner warda älskader / så måste tu them göra
 gode / wil tu warda aff en Stadh åhrader / måste tu först
 göra honom tienst. Wil tu någon Nytt och Inkomst
 aff Jorden hafwa / så måtte tu then samma bruka och
 tråda. Wil tu genom Krüggh Rykedomar förwårfswa /
 så måtte tu först Krügghkonsten lära vthaff andra / och
 tigh therotinnan öfwa. Wil tu blifwa en Orator, en
 Läktare / en Raahloker / måste tu först thenne Konsten
 medh Flit och Arbete lära. In Summa vthan Arbete /
 Möda och Flit warder tu aff ingen berömmeligh ting
 deelachtigh. Näptighen hade Quinnan som Dygden
 kallas thetta vthalde / så föll henne Wällusten in vthi
 Taaler säyandes : Seer tu intet Hercules, hwadh
 för en lång och swår Wägh thenne här Quinnan tigh
 wissar och förhåller ? Men iagh wil tigh genom
 en kort och lustigh Beenstegh föra til lycksaligheeten.
 Så begynte Dygden och sade : O tu oste och ålendighe
 Quinna / hwad godt hafwer tu på tigh / tu Åter förr än
 tigh hungrar / tu Dricker förr än tigh törster. Alltidh
 är tu full och tioc / och obequem någhot gode til at förs
 rätta : Måste deelen och bästa deelen aff Daghen sofs
 wer

wer tu. Danseedt tu odödeligh år / så år tu doch lifwål
 aff Gudarna förkastadt / aff åhrliga Menniskior förs
 achtadt. Tu hafwer aldrig vthi tin lifstidh nås
 gon åhrlich Barning giordt : Och tu år aldrig aff
 Gudarna och förståndige Menniskior berömbd wor
 den : Ingen som ännu kan bruka sitt Förnuft / fölger
 zin Hoop effter. Zina tienare när som the ännu unge
 åre / åre the swagha til Kroppen. När the gamla war
 da / åre the ilsuga och kloka. Vthi Ungdomen leswa
 the fräseligen / vthi Alderdomen måste the låra arbeta.
 När som the sitt goda hafwa onyttigt förtårde / måste
 the aff Hunger döds.

Jagh omgås medh Gudarna och wistas ibland wifs
 sa och åhrliga Menniskior. Åhingen härlich Bero
 ning / hwarden Gudeligh eller Menniskeligh warder v
 than migh förrättat. Jagh warder vthi stoor Åbra håls
 lin aff Gudarna och Menniskiorna. Jagh år Arbe
 månnom een wälkommen Medhielpariina vthi theas
 Arbete / Hwshåldarom een trogen Bewararinna vthi
 theas Hws : Bnga Studentomen vthi theas Stu
 dier een Hielpariina : Bönderna vthi theas Åkers
 brukning : Them Krügghieltom vthi theas Ströder :
 Åta och Drieka smakar mina Wänner wål. Förty the
 byda så länge them hungrar : Sömpn år them sötare
 än Honung : Zhen samma onderlåta the gärna för Ar
 bete skul. The Bnga frögda sigh / när the vthaff the
 Gambla warda berömbde. Dmsjider när theas lifst
 tidh förlupin år / rå döds the intet oåhrade eller bort
 glöinde / vthan the blifwa i en ewighwarande ihugoms
 melse / och leswa hoos hwar och en / ändoch the döde åre.
 Sådana Menniskior hafwa zina Föråldrar warit / O

Hercules, Så bör tigh och/at tu (såsom theras Son) them efftersölter hwar iagh (Dygden) tigh söra wil.

Igenom thetta här Zaaleet är Hercules beweckter/ och aff sitt ställe vpståndent: Wällusten medh Fötternas trampat: Dygden efftersölgde / Och igenom stoort Arbete och Flykt så mycket til wäga kommit/ at han hafwer blifwit hållin Gudarnas lylke.

Thetta här Herculis Exempel fölger effter/ O j vngga Piutar: Låter edher intet aff Wällusten försöras. Dygden/ thet är Tungemål sampt medh Konstet vphäfwet edher til stoort åhra.

CONCORDIA vid. DISCORDIA.

XV.

Huruledes Scilurus sina Ottottio Söner til Enhelligheetenne förmanat.

Endrechtigheeten är een ibland the förnemsta Dygder / hwar igenom Regimenterna/ Förstendömerna och Hwvständet stadfäste och behåldne blifwa. Igenom Endrechtigheet (som thet gamla Ordspåket lyder.) blifwer itt ringa ting större giord/ igenom Twedrecht blifwer och itt stoort til intet giordt och förminstat Salust. bell. Cat. p. m. 53. Här om hörer söliande Historia

Knippa Scilurus en wils Man hade Ottottio Barn alla *vid. bell.* Manstone / Then samma när han vchi sin höga Alder *Knippa* förmåckte at han döo skulle/ fordrade han alla sina Söner för sigh / och råckte them een Knippa medh Käppar. Besalte hwar och en ibland them / at han skulle bryta henne sönder. När the sägo/ at thet hwarion och enom ibland them omöneligen war at sönderbryta/ hafwer han löst vp Knippan / och Käpparna hwar och en

färskilde effter hwarannan vchtagit / hwar och en lätteligen brutit sönder. Ther på Sönerna förmant medh söliande Ord: Så frampt i mina käre Söner / stadige hoos hwarannan stå / fast hålla tilsamman / och älska Enigheetenne / warde i starcke och oöfwerwinneltgen bliswandes. Men så frampt i eder igenom Twedrecht och Denigheet isfrån hwar annan skilia / warde i lätteligen aff een ringa och swagh Menistia öfwerwundne.

CONSTANTIA.

XVI.

Psammeniti Stadigheet vchi Olyckan.

När then Persiske Konungen Cambyles then stoora Stadhen Memphim hade belägrat och sedan eröftrat / så hafwer han Psammenitum Konungen vchi Egypten medh sina Barn / och många tusende andra Personer / Bug och Båmsmal / fången taagen Psammenitum och några andra Egyptier hafwer han vch för Staden sändt / och på söliande Art wille theras Hierta försara.

Först hafwer han Psammeniti Dotter medh Vthgokläder påklädt / vchi Handen bärandes itt Embar / sändt til at hämpta Watn / och tillijka medh henne många Jungfrwer / the Egyptiers Döttrar. När som thenne här alle fram om theras Föräldrar äre gängne / hafwa så wäl Döttrarna som Föräldrarna liudt roospat och gråtit. Vndantaghen Psammenito är bleswen stilla ståendes / och Dgonen nederlaghit. Strax ther effter hafwer Cambyles låtit vchi lijka mätto framkommma Psammeniti Son / Händerna medh

itt Keep bundna / itt Keep om Halsen / och itt Bes-
 gel och Beet vthi Munnen : Och tillfika medh hos
 nom två tusende / the Egyptiers Vittebarn / vthi tjula
 Ålder. När som thesse här äre gångne theras Föräls-
 drar förbi / hafwa the begynt mycket til at gråta och
 stråta / både Gambla och Barn. Men Psammenitus
 tegh stilla / Dgonen åter igen til Jordenne wändt. När
 thetta war stedi / är och en gammal grååhårig Man
 fram om fördt / Psammeniti gode Wån och Fyllebros-
 der. När Psammenitus thenne här sågh / hafwer han
 intet som tilförende stilla tighit / vthan begynt liudt och
 jemmerligen til at gråta. Hvilket är Konungen Cam-
 bysi förkunnat. Han hafwer stickat tist / och Orsaken
 til södant Gråtande Psammenitū fråga låtit : Nem-
 ligen / hvarföre han icke mycket meera gråtit öfwer si-
 na unga Barn / vthan allenast om thenne här gamla
 Mannen / then som doch intet länge meera leswa kuns-
 de / och honom intet något skyld war? Då hafwer Psam-
 menitus swarat : Eäger Konungen Cambysi thet /
 Domestica mala esse majora Lachrymis : Egen
 Olycka på Barnen / är större / än som thet medh Tårar
 kan begråtas. Hvilket Swar hafwer Cambysi mecht-
 ta wål behaghat : Och thesöre besalt / at man skulle
 Psammeniti Son låta leswa. Men han war allaredo
 medh Swärdet dödad. Ther på hafwer Cambysis
 Psammenitum låtit til sigh söra / och honom hoos sigh
 behållit vthi stoor åbra så länge han leffde.

1. Vthi Rors och Olycka skal man wara stadigh.
 2. Bårleeken emellan Barnen och Föräldrarna är öf-
 wermåttan stoor. 3. Ingen större Ziertans sorg kan
 Föräldrarna wedersaras / än när the see / at thet går the-
 ras Barn illa.

CONTENTUS.

XVI.

Een vthaff the gambla Sibyller biuder
 then höghfärdige Tarquinio några Böc-
 ker sola.

S Thi the gambla Romares handlingar blif-
 wer vpråknat / at en gång een gammal okänd
 Qwinna / vthan twiswel een vthaff the wissa
 Sibyller / år kommen til Tarquinium Superbum,
 medh sigh bårande nio Böcker/hwar vthi hon sade Gus-
 domeliga heemligheeter beskreffne wore / och wille them
 sälia. Tarquinius hafwer frågat Wårdet / eller huru
 dyrt hon sådana Böcker wårderade. Qwinnan hafwer
 fordrat een alt för stoor och mechtigh summa Penning-
 gar : Hwar öfwer Konungen hafwer leedt åht henne /
 lyka som then / som intet wore widh siet Beeth. Qwins-
 nan hafwer vthi Konungens närwarelse giordt en stoor
 Eld / och tree vthaff thesse Böcker kastade ther vthi och
 förbrändt : Genast frågat Konungen / om han the öf-
 rige sex för then samma förbenåmbde och begårte Pen-
 ningesumman ännu täcktes til at behålla ? Tarquini-
 us hafwer ännu meera bespottat henne / och leedt åht hen-
 ne / och sagde : Qwinnan wore vthen twiswel Vrfins-
 nigh. Så hafwer Qwinnan ännu tree andra förbrändt /
 och Konungen åter igen tilfrågat / om han the tree öf-
 werbleffne för samma Penningar hafwa wille ? Så bes-
 tänckte Tarquinius sigh rätt / och håller thet så före / at
 thenne Qwinmans stadigheet och söregiswande så aldes
 les intet wore til at förkasta. Köper förthenstul the tree
 Böcker för samma Pröjs / som han hade kunna köpt als-
 la nio före. Men Qwinnan / när hon war bortgången

ifrån Tarquinio, är hon aldrig sedan vthaff någhon
Mennistia sedd worden. The samma tree Böcker äre
ännu vthi Rom lifka som en Heligdom förwarade/ och
Libri Sibyllini kallade wordne/ hwar vti man hafwer
seedt och läst / när man hafwer welat Gudharna om
Rådth tilfrågha.

Mången hån der thet / som Tarquinio hån de / the
som vthaff Egenfinnigheet itt ting förachta / thet som
them sedhan högdte kunde vara aff nöden. Eller och
aff Kargheet släppa låta / hwilket the sedhan treedub-
belt dyrare köpte / om the thet kunde bekomma.

CRUDELITAS vid. *TYRANNUS*.

DETESTABILIS vid. *UIR*.

DEVASTATIO vid. *URBS*.

DILEMMA vid. *PRÆCEPTOR*.

XVIII.

Itt Dilemma emellan en Præceptor och
hans Lärjunge tracterat, hwilket är hållit för
ovplöslighit.

Prov. *MALI CORVI MALUM OVUM*.

Protagoras en Philosophus och wälcalan-
de Orator, hade en Discipel, widh Namn E-
vathlus, medh hwilken han sådant Accord gior-
de: At när Evathlus så mycket hade lärdt/at han kun-
de een Saak för Rätta erhålla och winna/tå skulle han
Protagoræ itt Talentum, eller 600. Cronor gifwa.
När såsom nu Protagoræ tycktes / thenne här hans
Lärjunge hade nogh lärdt/ hafwer han fordrat vtaff ho-
nom thesse här Penningar/ Lärjungen Evathlus haf-
wer wågrat sigh at gifwa honom thesse här Penningar.

Tå

Tå hafwer Protagoras fordrat Evathlum för Rätta och sagdt: D tu galne Yngling: Lår nu at tu migh then tillsagda Lönen gifwa måste / antingen Borgmästerna säya Domen för tigh eller moot tigh/ Vinner tu thet/ och at the säya på tyn sijda/ så är tu migh skylligh effter wårt contract, hwilket war/ at tu migh skulle betala/ när tu then första Rättegångsaken wunne in för Rättenom. Men säya Domarna emoot tigh/ och tu tappat Saken så är tu migh skuldigh aff rätto / effter som Domarena the så döma. Här oppå hafwer Evathlus swarat: D wisse Måstare/ lår tu nu och/ at iagh tigh intet skuldigh är til at gifwa/ ehuru thet löper/ antingen Domarena the säya Domen för tigh eller emoot tigh: Förty tappar iagh Saken/ så är iagh tigh intet skuldigh effter wårt contract: Thersför at iagh ännu intet hafwer så myckit lärde / at iagh een Saak kan winna för Rätta. Men winner iagh Domen emoot tigh/ hwarsföre skal iagh så tigh gifwa? Effter som thet migh aff Domarenom warder til dömt / at iagh tigh intet gifwa skal? Domarenar när the thenne här Disputationen hörde / hafwa the sagdt: *Κακὸν καὶ ἐγκλόν κακὸν ὄν.* Mali corvi Malum ovum, thet är/ Måstaren duger rätt så myckit som Lårjungen: Och hafwer hållit thenne Stryden för opplösligh / och hafwa slätt ingen Dom här oppå gifwit.

Tbet står myckit illa för GvDh och Menniskior när en Lårjunge sin Måstare Betalningen förhåller. Ingen större Last är til än som Otacksamheet: Och sådan listigh Ondanslycht / thet medh man sin Praeptorem bedragher/ blifwer intet

ostraffat.

* *

†

DILIGENTIA vid. *INDUSTRIA*.
 DISCIPULUS vid. *PRÆCEPTOR*.
 DSSIDIA fratrum vid. *CONCORDIA*.

XIX.

Om Sesostris och hans Son Pherone.

Sesostris hafwer varit en Konung vthi Egypten. Then samma når han medh annat Folk Kriglig förde / hafwer han sin Broder vti Egypten til en Stårhållare satt / når han nu effter fördrättade sakter åter vthi Egypten war kommen / och medh sin Gemåhl och Söner i en stoor Saal såto / då hafwer hans Broder en stoor Veld-runde omkring Saalen giordt / och Sesostrim medh sampt alla hans omwårdnad wilia förgöra. Sesostris sågh sig vthi yttersta Lijffsaharan. Då hafwa två aff hans Söner sagdt / the wilia sig långdt vthsträckta vthi Elden liggia / så skulle Fadren och Modren / och the andra Barnen gåå öfwer them / lifka som på een Brov / och theas Lijff frelsa. Sådant är och skedt / och är altså Sesostris medh them sinom frelst worden. Thenne här Sesostris hadhe en Son Pheron benämnd / Then bleff Konung effter honom. Honom hände thenne här Dlyckan / at han heel blind wart / och i Elleswa åhr blind bleff. Bei thet Elfske åhret wardt honom aff Oraculo sagdt : Han skulle åter blifwa seende igen / når han twättade sig i eens Hustrws wain / hwilken ingen annan Man / än som hennes egen Man wederkändt hade. Pheron hafwer begynt at twätta sig vthi sins egen Gemåhls Wain : Men är blind blifwen effter som för, Sedan hafwer han

han och andras Dwinsolcks wagn brukat uti stoor myeskenheet : Til thes omsider een kom / genom hwilkens Wagn han är seende blifwin. Ther på hafwer han sijn Gemähl / medh sampt the andra Hustrwr / som han insett richtige hafwer besunnit / bringa låta uti then Staden Erytrobolum, och Staden medh Eld upträndt / och alla the Hustrurna förbrändt. Men then eena / genom hwilken han bleff hielpter / hafwer han sigh til Hustru taghit.

Märck 1. huru emellan Bröder och stoor Ötroosheet regerar / Fratrum quoq; gratia rara. Lär at Tucht och Ubra offta minst sunnen hlifwer hoos them / the som aldramäst berömma sigh aff Byskheeten.

DII. DE Æ vid. IGNIS.

XX.

Register och Förklarung öfwer Poëternas Gudhar.

Dhe gamla Hedningar / i synnerheet Poëterna, hafwa uti stoor Blindheet lefwat / at i staden för then Ewige sansfärdige / Allmechtige Guden / otalige många Gudar upfunnit och tilbiddit : Om hwilka icgh någhra the förnemsta förtälja wil / til then enda / at man Poëternas Skriffter thes bättre måtte förstå.

1. Then förnemsta ibland thes Gudar hafwer warit Jupiter, hwilken the hafwa kallat Wenniskornas och Gudarnas Fader. Honom hafwa the uti Händerna målat Aftropylar / Blix / och sittandes på en Örn / ther han ifrån Himmelen / up i Himmelen och up i Wäsdret farer. Han hafwer regerat öfwer Skyhn och Wäsdret.

dret. Thådan är thenne Arten til at tala hoos Poëterna, Sub Jove frigido, Thet är / vthi kalla Wådret.

2. Saturnus, Jovis Fader / och aff sin egen Son vthi ålende förjaghat. Och effter man trodde at thenne här Saturnus hade först opfunnit Åkerbrv̄t och Tråås planterning / så hafwer man målat honom medh en Kroköt Lija vthi Handenne / hwilken man hafwer kallat den Krofotta Tanden Saturni. Wtdare så hafwer Saturnus varit en bedröfwadt melancholisch Gudh : Thådan gamla mootstråfwige Menniskior kallat bleffue Saturnini, aff honom komma Saturnalia och Fastlaghen.

3. Vulcanus är then haltande Guden / och alla andra Gudars Smedh. Honom är Elden tilågnat. Thet aff kommer thenne Phrasis : Vulcanum in cornu gerit : Thet är / tu bår itt brinnande Liw̄s vthi Lychstan. Item : Vinculum Vulcanum, thet är itt starkt Band / ty Vulcanus hafwer smidt een lq̄ten Redh / medh hwilken han Solem och Venerem tilsamman boolandes / så fast bundit / at the intet hafwa kunnat röra sigh.

4. Mars en Krügs Gudh / Soldaternes Wapens och Wåriors. Aff thenne här komma the här Ordesått : Vario Marte pugnatum est, Thet är / Vnderstundom hafwer then ene deelen / vnderstundom hafwer then andra deelen wunnit. Item : Proprio Marte, aff sigh sielss och aff egen Krafft. Aperto Marte congregedi, vprichtiget stryda vthan någon Swed.

5. Neptunus en Gudh öfwer Hafwet och Slepsfolcket. Aff honom kommer : Sigh Neptuno betroo / thet är / på Siön fara. Item medh orätt bestyller han

Neptunum, som en gång hafwer lifdit Skepsbrott/
och tors andre gången åter igen begifwa sig på Sion.

6. Apollo eller Phœbus är en Gudh öfwer allas
handa Saker: Först öfwer Lätiarekonsten/thådan Me-
dicina blifwer kallat / Ars Apollinea. Til thet äns-
dra öfwer then Poëtiska Konsten. Ty Poëterna äre
alle vnder Apollinis wäld/och är Phœbus theras Pa-
tron. Effter som Apollo Jungfrwn Dapnen älska-
de/som sedan är vthi en Lagerbårskrans förwandlad/
altså kommer ther aff/at Poëtorna medh en Lagerbårs-
krans ähvat och Krönte warda. Heete altså Poëtæ
Laureati. Til thet tredie hafwer Apollo och warit
Spåningarnas Gudh / och hafwer hafte vthi Staden
Delphis itt Tempel och Belee / hwilket aff tilkom-
mande Ting hafwer spådt / och är kallat blifwin Ora-
culum Delphicum. Aff thesse här/ äre tagne thenne
här Sätten til at tafa/Apolline dextro aliquid fa-
cere. Lyckeligen något förträta: Apolline sinistro,
Olyckeligen. Thenne här Phœbus hafwer warit til thz
fierde/wäldiger Skytte/ medh Bogar och Wylar/ som
han hafwer flutit ifrån sig som Strålar. Sådan Poë-
terna Solen och Phœbum för itt ting hålla. Sidst
så är Phœbus öfwer Lärdoms Guddinndorna / eller the-
nso Muser, ther om på en annan tjd.

7. Bacchus eliest nämder Lyoeus, eller Liber, el-
ler Bromius, södder aff Semele, en Gudh öfwer
Wynet/Färeheerdar/ aff honom äre komne Baccha-
nalia eller Fastlags Spelen. Han hafwer altjd rj-
dit på een Äfna / och sin trogne Kompan Silenum
hoos sig hafte.

8. Mercurius är alla Gudars Sanningbudh med
C Winc

Wingota Fötter och Huswud ; Vthi Handen hafswandes itt Riff/ther medh han Siälarna vthi Hellsweztit förer , Är en Patron öfwer Köpmännerne/ hwilke ther aff kallat blifwa genus Mercurialium virorū. Honom blifwer och tilägnat Wältaligheetenne.

9. Aolus är en Gudh öfwer Wädret/hwilket han vthi en Skinsäck inläst håller / och vthsläpper när thet skal blåsa.

10. Pan och Satyri Bostaps Herdars Gudar och Säckpipares/aff vnderligh Skapna / medh Getafötter/aldeles ludna aff Häär / Horn på Huswudet hafswandes långa Dron/ och itt faseligit Ansichte. Satyra är itt Påfund/ ther vthi man Menniskiorna bespottar, Satyricus är en Bespottare.

11. Lar eller Lares, Item Penates, äre Gudhar/ The som altidh vthi Hwsen sina warande ställen behålla/och aldrig ther ifrån wyka. Thadan och hvars och ens Menniskies egen Wäning eller Hws Lares eller Penates blifwa kallat.

12. Genius är en Gudh som medh Menniskian blifwer född : Eller then som gör/ at man blifwer född. Hwar och een Menniskia hafwer sin egen Genium som på honom achtar : Ja hwar och en Stad och Land. Thenne här Genium hafwa the gamla hwar och en sin mycket wäl plägat / och honom mycket godt giordt/ thesöre ännu idagh i bruuk är thenne Phrasis : Curare Genium, Indulgere Genio , sigh göra något til godo/och sigh wäl tractera : Defrandare Genium: thet är nitugg och sparsam leswa.

13. Ganymedes hafwer warit en liften Pilt/ och aff Ioue på en Drn vp i Himmelen förde : När han

thet

ihetta Embete bekom / at han måtte Gudharna widh
 Bordet achta vp / och för them inständia theras Ne-
 ctar, thet är Gudarnas Dryck / och Ambrosiam, thet
 är Gudarnas Spijs.

14. Priapus then TrädGuden / medh sina weders-
 styggeliga stoorä ledemoter. Är en Gårdzwachtare / tffe
 han satter bleff / at han then samina och theras Frucht
 för Tiuswar bewara skulle.

15. Sylvanus och Fauni äre SkogsAndar eller
 Gudar. Bøndernas och Åkermåns Patroner: Iqla
 så skapat / medh Horn på Huswuden och GeeteFötter /
 som Satyrus.

16. Prometheus hafwer warit många Konsterns
 opfinnare. Thenne här hafwer then första Menistian
 giordt / säya Poëterna.

Om the förnemsta Gedingars Gudinnor.

Efter som wij några aff Gudarna hafwa opräkna-
 t. Altså wiljom wij och bese the förnemsta ibland
 Gudhinnorna.

1. Juno är Jovis Syster / och ächta Waka tillh-
 ka. Är ächtenskapens Föreständarinna. Thådan Ju-
 nonia Sacra, är så myckit som Bröllopp eller Echtern-
 skap; Och blifwer Juno Pronuba kallat / effter hon
 Echternskapen giordt hafwer.

2. Minerva eller Pallas, Wjsheetennes och För-
 ståndsens Gudinna och Studernings / quasi minuens
 nervos eller nimis enervans. Ty intet är som Kraf-
 terna så myckit borttaga / som thet otidiga Studerand-
 de. Thådan thens här Phrasen brukeligen äre; Ping-

ni vel rudi Minerva : Thet är slätt och rätt giordt /
 vthan någon subtilheet. Item: Invita Minerva när
 någon emoot sin Natur någhot medh wåld göra wil /
 ther som han intet är bequem til. Minerva är vthur
 Jovis Huswudh eller Hierna södd / och hafwer intet
 kunnat komma fram / förr än Vulcanus medh sitt
 Vxa Jovis Huswudh sönderklöff: Men hon är heel be-
 wäpnadt på Werlden kommen / och en Sköld alltidh
 vti Handen burit / Ægis benembd / När hon then same-
 ma hafwer rördt / så hafwer altsammans darrat / hwadth
 på honom hafwer seede.

3. Musæ äro 9. Gudinnor / medh söliande Namn:
 Urania, Polymnia, Tersichore, Cleio, Melpome-
 ne, Erato, Euterpe, Thalia, Calliope. The haf-
 wa bodt på Berget Parnasso och Helico, och intet
 annat giordt / än som at the Musicam och Frjå Konz-
 ster hafwa drifwit. Thådan the alles Philosophorum
 och Lärdes Patroner äre / the äre alltidh bleffne Jungs-
 fruer / och Apollinem til theras Bestårmare hafte.

4. Venus och hennes Son Cupido, regera öfwer
 Kärleken / och Venus är fuller för then sköneste Guds-
 dinna hållen, Thådan ännu alla sköna Qwinsperso-
 ner Veneres blifwa kallade. Bolare och Ålfstare åka-
 la ingen offtare än som Venerem och Cupidinem.
 Cupido är en lysten Pilt aldeles blinder / på Ryggen
 en Kögare fullt medh Pylar förandes: Vthi Handen
 en Boga / ther medh han Menniskiones Hierta sargar /
 och til Kärleken beweker.

5. Charites på Lattn Gratix, hafwa varit til ta-
 let tree / Euphrosine, Aglaja, Talia: Hafwa sigh
 alltidh widh Handena hållit / och hafwa alltidh varit
 gla-

glade/ther om vti then 38.Historia något blifwer sagt.

6. Ceres een Guddinna öfwer Säden (Thadan kommer Cerevisia, liska som man sade Cereris vis : Ty Dlet blifwer aff Kornet brygdt) Brödh / och allas handa Kost / ther aff kommer thetta Drdstråket / Sincere & Libero friget Venus, Thet är vthan Deslekat Spets / vthan Döl eller Wijn / kan man intet Kärleken niuta (Liber är en Gudh som sagdt är öfwer Wjnet) Cereris helga Fäst är kallat Sacra Eleusinia, hwilken så heemligen är hållin at ingen Mennistia hafwer tordt säya itt Ord ther om.

7. Thetis een Guddinna öfwer Watnet / blifwer offta nämbd vthi staden för Watnet / som aff thenne Versen är til at see.

-In cratere meo Thetis est conjuncta Lyao.

(id est vino)

Est Dea juncta Deo, sed Dea major eo.

På Thetidis och Pelei Bröllop hafwer Eris itt Gyllden Äple igenom Fönstret kastadt / ther om på ett annat Rum blifwer talt.

8. Nymphæ blifwa kallade allehandas Gudhinnor / aff hwilka somliga boo och regera vthi Skogar och Berg / benembde Orcades, Hamadryades, Somliga vthi Floder / benämde Najades.

9. Pandora hafwar varit then aldralistigaste Guddinna / altså nämber / effter som hon aff Gudharna medh allahanda Konstet begåfwat war / Then samma Pandora gaff Guden Jupiter een Dössa / ther vti låst war all Dlycka / som nästan enom Mennistia kunde wedersaras / och skickade henne här medh til Epimetheu. När Epimetheus lätte vp Dössan / så föz all

Dlyda och/ och bredde sigh öfwer heela Werlden: När Epimetheus sådant sågh/ satte han på sidstone loket på Bössan igen / och bleff intet meera quart / än som Hoppet.

10. Flora een Gudhinna öfwer Blomstren.

DISSIDIUM vid. CONCORDIA.
X XI.

Om Eridis Gyltene Äple.

Dhi Gambletiden bleff en gång Bröllop aff Theide och Pelio tweine unga ächte Folk hållit/ til hwilken Glädie alla Gudar och Gudinnor och wore budne/ ondantagandes Gudinnan Eris, thet är Iwedrächt: Sådant förtröde Erin mycket/ Medan the andra i Bröllopet lustige wore/ så hafwer Eris tagit itt Äpple aff klare Guld gjorde/ ther på stodh striswit detur puldherimæ, och thet samma igenom itt Fönster ibland Gudinnorna och Bröllopsgästerna kastade. Strax hafwer sigh en Stridh ophåswit/ i thet/ then ena framför then andra wille den skönesta wara/ och Äppet borttagga. Men fram för andra hafwa the tree Gudhinnor/ Juno Rikedomens Gudhinna/ Minerva Wjsheetennes Gudinna / och Venus Kärleks Gudhinna/ sigh intet öfwer thetta här Äppet kunna förlifas. Så hafwer Gudhen Jupiter itt Rådth föreslagit/ the skulle alle tree/ sampt medh Äppet / Keesa til Berget Ida til en yng Fååreheerde (hwilken war en Konungs Son aff Troia) widh Namn Paris, then samma warder Domen fallandes/ hwilken aff thesse tree Gudinnor Äppet medh råtta bör. Juno, Minerva och Venus äre til Paridē komne / honom Äppet

låtit see och öfwerantwardat / så hafwer Juno lofwat honom / så frampt han warder henne Äpplet gifwandes och för then skönsta achta / wille hon göra honom Riksfare än som alla Konungar på Jordenne. Minerva hafwer lofwat honom all Witsheet och Konster at meddela / som någon tjd Menniskiorna hafwa wist. Venus hafwer honom sagdt / hon wille bringa honom til wäga then skönaste Hustrun aff heela Grekeland : Ther medh hafwer hon strax hans Hierta medh Källeksdosghar optände. Men Paris obetänckt / öfverräckt Veneri Äpplet. Ther på år Paris aff Veneris Rådhy reester til then sköna Helenam Konung Menelai Hustru : Then samma han medh alla hennes Skattar / aff Guld och Silfwer bortförde til sin Fadher och Wänner vidh Staden Troiam. Menelaus hafwer heela Grekeland kommit vp / och medh stoor Krigghår för Troia ryckt ; Och hafwer sigh altså förorsakat thet Troianiska Krigget / hwilket 10. heela åhr bortåht warat hafwer. Altså hafwer Eridis Äpple een Orsaak warit til Twedrächt / och itt häfftigt Kriggh. Tädan kommer thetta Ordspråket / Pomum Eridos, om itt ting / hwar ochur stoor Bunder och Stridh kommer.

D I V I T I Æ.

X X I I.

So'on och Cræsus.

Herod. L. 1. cap. 21. 31. 32. 33.

Solon en aff the Wissa i Grekeland / år en gång til Sardos kommen / til then myckit rika och mechtigha Konungen Cræsum, aff hwilken han myckit wänligen sägnader bleff : Och när han nås

gra dagar ther hoos honom hafwer förblifwit / hafwer Cræsus genom sina Tienare / honom låtit wiffa alla fina Rikedomar oc Konungliga Skattar, När sådane war skede / hafwer Cræsus Solonem frågat / Om han och någorstädes en lycksalighare Menniska hade seede än han war / Solon som intet war sinnade medh någon Menniska at smickra / swarade: At han hölle Tellum för then lycksaligaste, Cræsus föröndrade sigh / fråghade hwad Tellus för en wore? Solon swarade och sade / Tellus wore en Borgare i Athen, then hade många wälupruchtade Barn / och the hadhe åter igen Barn? Och Tellus wore wäl dödh blifwin / stryhdandes för sitt Fädernesland. Cræsus hafwer farit fort och fråghat: Hwilken han thet andra lycksalighetennes ställe uträknade? Intet twiflandes / Solon worde honom nämmandes. Så sade Solon, näst Tellum wore the lycksaligaste Cleobis och Biton, twenne Bröder / om hwilka både / han Cræso och mycket förtalde. Så är Cræsus omsijder blifwin förtrefligh / och sagdt min käre Solon tycker tigh så wårt Wäsende så om intet wara? At tu wär lycksalighet sådana ringa Privat Personer föredrager? Här oppå swarade Solon, O Cræse, effter som Menniskiones Lycka / så länge hon lefwer / icke allenast hwart åhr / othan hwar Månadt / Ja alla dagar / Ja alla stunder sigh mångfalletigen förändrar / så achtar iagh intet / at en Menniska kan lycksaligh kallas / förr än som hon sitt lefwerne beslutit och ändat hade. Ther medh hafwer Solon Affsted aff Cræso bekoñit, Men huru sant thetta här Solonis Ord språk war / hafwer Cræsus wäl förnummit / ther om wå och något förmåla wilia,

Effter thet then rijke Konungen Cræsus, medh the Persianer en långan tids Stridh hade / år han omsijder öfwerwunnen / och sångsligh til Cyrum fordrat / the Persers Konung. Då hafwer Cyrus en stoor hoop medh Wedh tillsammandragha låtit, Ther Cræsum mitte på satt, Och wille honom altså förbränna. Cræsus oansede han vthi stoor Ängst hafwer warit / tänckte han doch lyfwäl på / hwad honom för en tids sedan Solon sagdt hade. Nemlich at ingen Meniskia för lyckaligh wore til at hålla / än hon sitt lefwersne hade til ända fördt. Hafwer thesöre medh högga Röst mitte vti Elden roopat. O Solon, Solon. Thetsa här ropande hafwer Konung Cyri Dienare hörde / och Konungen om thet förkunnat. Han hafwer Cræsum låtit fråga / hwad han ther medh meente? Cræsus hafwer swarat / haat hade then samma Mannen nämnde / then som han måtte duska at han alla Tyranner måtte tilsala. Ty hwad han honom i förtiden hade sagdt / thet ginge alla Meniskior an / hafwer altså Cræsus Cyro förtaldt / hwadh han i förtiden för ett Samtal medh Solone, om lyckaligheten hade hållit. Cyrus hafwer betänckt sigh / han wore rätt så wäl een Meniskia som Cræsus : Och Cræsus hade rätt så wäl warit en rijk och mechtig Konung som han. Hafwer thesöre ån grat honom / at han Cræsum altså til Straffet dömdt hade : Och strax ther på befalt / man skulle Elden vthi släckia / och Cræsum widh lefwet behålla. Men Elden hade allaredo tagit öfwerhanden / at man then intet funde släckia : Då år vnderligen och ohoppandes itt sådant sträckeligt Regn aff Himmelen fallen / at Eldslegghan år aldeles nederdämp / och altså Cræsus än lef-

wandes vndsluppen / och til Konung Cyrum förder,
hvilken sedan honom i högde värde hölde.

Thetta här är ett skönt Ostadigheetennes Exempel om: Meniffiones Lycka. Swar och en hafwer at spegla sigh på sin Nasta. Swad enom androm wedersfars/thet samma år tu i lijka mätto vnderkastadt.

D O C T U S.

XXIII.

Thens lärdes Utspegels Diogenis Lefwerne och Bedriffier.

Diogenes hafwer varit en berömbd Philosophus, men ther hoos en vnderligh och löyligh Man aff vnderligh Anslaggh/som aff efftersfoliande Gerningar är til at see.

i. Then floora Alexander när han i Corintho war/och hwar och en honom önsfade Lycko/eendeels för then erhåldne Segerwinning/endels effter han Krüget medh the Perser wille taga/ så förmeente han/Diogenes warder och til honom kommandes. Men när han sågh at Diogenes bleff borto / gick Alexander sielfwer til honom/och fann honom i Förstaden liggiandes/långt vthsträcker vthi Solen. Diogenes, oansedt han Alexandrum sågh och kände/sörödmukade han doch intet sigh / hwarden för honom eller hans Medhsölic. Alexander helsade honom wänneligen/ och fråghade om han intet något behöffde? Han stulle thet allenast dristeligen fordra. Så swarade Diogenes: Ja thet nemligen begärrar iagh (sadhe han) at tu wätker migh vthur Solen/och går på sijdan/på thet Solen må rätt stüna på miggh. Alexander logh och gick ther ifrån/
sayingans

såyandes til sitt Medhfolie / om iagh icke wore Alexander, så wille iagh gärna wara Diogenes.

2. På en tidh gick Diogenes på Torget vthi Corintho och spasserade om Middagstiden / och hade ite stycke Brödh och Ost vthi Handen / ther aff äth han offentligen : När han bleff fråghat / hwarföre han på Torget äth / och intet hemma ? Swarade han / thersföre äter iagh på Torget / effter migh på Torget hungrar.

3. När han vthi Athen war / togh han en gång een Lyhta / och gick om Livsa dagen på Torget. När han bleff tilfråghat / hwad han gjorde ? sadhe han / iagh söker Menniskior.

4. Han bodde alethdh vthi itt Wänsaat : Thet war hans Hws : Och när Staden hårdt wardt belägrat / och alla Borgare wore mycket fiskne at wäria Fienden ifrån sigh / så togh han sitt Wänsaat / wältade thet Gattun vp och nedhføre / såyandes / effter hwar man vthi Wärdet är / måtte intet Diogenes allena wara såsång och stilla.

5. När Diogenes sågh / at man the döda Menniskior vthi Jorden begroff / haswer han til sina Lärjungar sagdt / the skulle honom när han wore dödh / obegraswen liggia låta. Ty sade han / iagh warder then hårliga Begraffningen bekommandes / hwilken migh tydent warder gifwandes, Och warder min Krop vthaff the tw Edleste tingen förtårdt / Nemligen / vthaff Solen och Regnet. Men hans Åhörare lastade honom före / at han vthan twiswel aff Diwren skulle förtåras / som wore wederstyggeligit. Så haswer han swarat / the skulle så honom en Kerp vthi Handen / ther medh wille han Diwren och Foglarna dröjwa ifrån sigh. När vppå

hwa-

swarade hans Åhörare / när han wore dödh / så warder han intet meera kännande / eller seende / eller förnimmandes / huru kunde han så drifwa Diwren ifrån sig? Så swarade Diogenes, edhra Narrar / effter iagh intet meera känner / eller seer / eller förnimmer / när iagh är dödh blifwin / hwad sköter iagh så om / hwar iagh ligger / eller hwem migh förtärer ; Wårdare frågade hans Åhörare : Ja hwem warder tigh så dödh ochur Hwset bårandes / effter som tu ingen Wäga / eller elliest någon Menniskia hoos tigh hafwer ? Sade Diogenes, then samma warder migh ochur Hwset bårandes / hwilken mitt Hws behöfwandes warder.

6. När han thenne Discursen medh sina Disciplar hållit hade / lopp han heel naken ochi Snön / och wältrade sig ther ochi. Hans Lärjungar fråghade honom / om han intet fröds ? Så frågade han them åter igen : Om Annet på Menniskian och fröds ? När the swarade ney : Så hafwer han sagde ? Så föröndrar eder intet / at iagh icke fryser : Förty iagh är på min heela Kropp intes annat än bara Anne.

7. Ochur Snön gick han strax i Bastufwun / och badade then samma gängen två gångor. Så frågade honom hans Disciplar, hwarföre han thet gjorde / och två gångor badade ? Swarade han : Thersföre at migh är intet behageligt tree gångor til at bada.

8. När han wardt fråghat / hwad tjdth man skulle få Maat / sade han : En Kjöker åter när han wil , En Fattigh när han något hafwer.

9. När Diogenes wardt en gång aff en Borgare heem uti sitt Hws fordrat / thet som öfwermåttan skönt war ochsmukt / och på Golswet medh Tappeterij bes
tåcht /

råche/och man förbödh Diogeni, han skulle intet spotta vth / så hafwer han en hoop medh Spott göme vthi Munnen/ och Wården vthi Hwset mitt vthi Ansichts
 tet spottat/såyandes/han såge ingen wårre Dri vti Hus
 set/ ther som han sin Spott kunde vthlasta.

10. Han hade altidh een Trååskåål / ther han åch
 och drack vthur. När som han en gång sågh en fattigh
 Poicke medh Handen Wam dösa/ och vthur Handen
 dricka/hafwer han sin Trååskåål kastadt bort/och sagt:
 Är iagh icke en Narr / at iagh fremmande Ting brus
 kar/ ther som Naturen/ hwad migh nyttigt är/ gifwit
 hafwer.

11. En elack berychtat Man/hade låtit på sitt Hus
 striswa/vthi thetta Hws komme intet ondt: Så hafwer
 Diogenes (när han thetta låsit hade) öfwerliudi roos
 pat/ om intet ondt skal genom thenne Dören in i Hws
 set gå/ hwar skal så Wården inkomma.

12. När som andra wålluchandes Salswor oppå
 thetas Huswuden smordes / så smorde Diogenes
 them oppå sina Fötter / och sadhe : Luchten vthaff
 Salswan stiger aff Huswudet op i Högden/och kom
 mer Mennistian intet til nytto. Men aff Fötterna
 stiger hon til Huswudet och Nåsan; at man kan thes
 nyttia.

13. En gång satt han och åch Ost och Brödh i sitt
 Wånfaat; Så komme små Mös til honom löpandes/
 och åto the afleffne Smolor: Så begynte Diogenes
 lee/ och sadhe: See ther / Diogenes södher också sin
 Mundz Tienare och Smecklare.

14. Plato hafwer vthi sin Academia een Mens
 nistia ålså beskriwit/at hon wore ett tvåfötoot Diur/
 vthan

othan Fiädrar; Då togh Diogenes en lefwandes Hana: Kläckade honom alla Fiädrarna och aff/ at han aldeles Naken bleff/ satte honom och i Platonis Academia, och lät honom löpa: Koopade öfwerliudt/ Seerther een Platonist Menniska.

15. Konung Perdicas lät säya honom / om han intet komme til honom / wille han dräpa honom; Ty sade Diogenes hwilken stor Gerning warder tu då begångandes? Sådant kan och fuller thet minsta Diuzret Phalangium, eller Skorpion göra.

16. Han sågh på ens Ruffs slämnares Hws strifwit / thetta Hws är til löps. Då sade Diogenes, sade iagh icke? At thetta Hws warder sin Herre bespottande.

17. Han war aff the Sinopensibus ochur Staden förjaghat: Då sade en til Diogenem. Sinopei hafwa fördömt tigh til at bortgå: Swarade Diogenes, Och iagh hafwer the Sinopeos fördömt til at blifwa / eller at the ochi sin Stadh skulle wara.

18. När som han en Försöfware om en Affton Blifwer och Brödh äta sågh / sade han / hade tu altjdh om Middagen så ätit / så äte tu intet så om Afftonen.

19. Han sågh at tw Qwinsolck hade hängt sig på ett Olioträä: Då sade han / Gifwe Gudh at alla Trää sådana Frucht bore:

20. När han aff en frågat wardt / hwar wil tu Diogenes at iagh tigh en Drfil gifwer? Han swarade: På en Jernhielm / då känner iagh Slaget thet mindre.

21. En gång sågh han at en Yngling sigh myckit prydde / och Håret krösfade / til honom sade han: Pryder tu tigh för Manssolcken? Thet är förgefwes: För Qwinsolcken / thet är tigh ingen ähra / ochan skam.

22. När han wardt fråghat / hwadh för Wijn han aldråhållst drucke? Swarade han: Thet / som migh intet kostar.

23. Hans Dreng Manes war honom bortlupin, Tå förmanste honom Folcket at han skulle honom igen sökia: Thet är selsampt sade han / effter Manes kan och than Diogene leswa / at Diogenes icke och han Mane leswa kan.

24. När han och Stadhen Myndum kom / och sågh at Stadzporten war stoor / men Stadhen war låsten / Koopade han / i aff Myndo slår igen edra Portar / på thet eder Stadh intet thet och löper.

25. Han sågh en gång en Horunge Steenar ibland en stoor Hoop medh Solck kasta. Tå sadhe Diogenes / sij til Poicke at tu intet tin Fader drabbar.

26. Han plåghade säya / at ibland alla Narrar the störste wore / thesse efftersöliande. Först Grammatici, ty the spörta huru många Dlyckor Ulysses lüdit hafwer, Och theras egna wiste the intet. Sedan Musici, ty the ställa sina Strånger effter theras Instrument; Men theras Sinnes bewelkelse låta the blifwa illa stålte. Wårdare Astronomi: Ty the wilia weta hwad och thi Himmelen skedde / och wiste intet hwadh them för Fötterna låge. Item the Oratores: Ty the tala mycket om Rättjärdigheetenne / men the leswa mycket illa.

27. När han nu mycket gammal worden war / och man sade honom / han skulle wända åter medh Arbetande / sade han: Edra Narrar / när iagh löper medh någon kapp / och wore snart kommen til Endan / skulle iagh tå wända åter medh löpandet?

Wissa och kloka Män göra och offra Warregerningar.

DOLOR vid. LÆTITIA.

DONA vid. MUNERA.

XXIV.

Syloson Söråhrar Dario een Purpurkappa.

Herod. Lib. 3. Cap. 139.

S Thi then 33. Historia förmåles / at then lyck samma Polycrates en Brodher hafwer hafte / widh Rampn Syloson, hwilken han es thi ålende jagat / på thet han allena på Don Samro måtte regera. Thenne här Syloson är en gång på Torget uti Memphis spasserandes gången / och hafwer på sigh hafte een Rödh purpurkappa. Så hafwer Darius, så på then Tiden en Drabant / och then Persianiske Konungens Cambyfis Tienare / soghat sigh til Sylosonem, stoor Lust til then röda Kappan bekommit / och Syloson tē frågat om han then Kappan sälia wille / och husru dyrt : Syloson hafwer swarat / kåre Gäst thenne här Kappan är intet saal : Men om tu heñe båra wilt / och aldrig låta komma henne ifrån tigh / så wil iagh tigh henne söråhra : Darius hafwer gladelighen Kappan taghit. Men ther effter när Darius Konung worden är / och Syloson aff sin Broder Polycrate uti ålende försagat bleff / är Syloson borttreester til Darium, och på Tröstolen uti thet Konungsligha Hofset sigh nedersatt / Konungenom igenom Tienarna låtit ansåia : Ther wore en Man utiur Græcia, then sad he sigh wålsfortient giordt mo Konungen. Thetta här bleff Konungen ansagdt / then sade medh sörvndring / hwem är ibland Grekerna / then som then mechtige Monarchen

Then Dario skulle någon Wänskap och Wälgerning bewiist / Ther på låt han Sylofontem fordra til sig ; Och påminnte han honom / oc förtalde honom hwad som stede war medh then röda Kappan. Då sade Darius, Du redelige Man / hafwer tu mig / när iagh ännu intet Konung war / en sådana här (oansedt ringa Saak) för åhrac / hwad skulle tu nu wäl göra / effter iagh Konung är. Iagh wil tigh åter igen Guld och Silfwer ständia / så mycket tu begärar. Syloson swarade : O Konung / Guld och Silfwer begärar iagh intet aff tigh / vthan giff mig igen min Faderliga Stadh Samum , ther vthur iagh aff min Brodher Polycrate fördriswin är. Scrax hafwer Darius en Artshår sände / och Stadh then Samum Sylofonti igen tillstälde.

Wälgerningar på redelige Menniskior bewiiste / blifwe intet förgätne. Tacksamheet är en skön Dygd / bepryder Alderdomen och Ungdomen.

EDUCATIO vid. INSTITUTIO.

E Q V U S.

XXV.

Then storas Alexandri Lyffhåst Bucephalus nensbder.

Curt. Supplem. 1. 4. 11.

PHilonicus i Thessalia född / hafwer Philippo Konung i Macedonien, then storas Alexandri Fader / en sålsam Håst til köps budit / hwilkens Huswud hafwer varit som en Ox (therjore är han kallat Bucephalus) aff mycket ond och oregerslig Natur. För honom hafwer Philonicus någödet när Ottausende Cronor / eller Tjugutausende Gylden

D begärt,

begärt. När man thenne här Håsten hafwer wiliat
 pröfwa och beröda / hafwer han aff ingen Menniska
 kunnat handteras / myckit mindre berödas : Hwarföre
 Philippus är beweckter / en sådan Håst / lÿka som ite
 ondt otampt Diwr at affstaffa. När Alexander sås
 dant hörde och sågh / hafwer han begärt / at thet måtte
 honom tillåtas / han wille wäl tåmia och twinga sam-
 ma Håst. Sadhren Philippus hafwer honom här öf-
 wer hårdt tiltalat / at han som itt Barn sigh sådhant
 stoort Wärd vnderstodh / hwilket gamble och försarne
 Wån intet hade kunnat förrätta. Dmsider blifwer A-
 lexander bönhörder. Så går han til Bucephalum :
 Grÿper honom widh Tygelen : Dragher honom kring
 widh Huswudet effter Solen / (ty kan stee han hafwer
 märckt / at Håsten intet kunde lÿda sin egen Skugga :
 Bthan för then samma sigh lÿka som försträcktes) til-
 talte och honom medh wanligh ord : Stryker honom
 medh Handen / och låter så småningom siju Kappa fal-
 la : Swenger sigh medh then höggra Handen oppå Hå-
 sten / och håller honom fast widh Tygelen / ochan någhot
 Slagh eller Hugg / til thes omsider Håsten hafwer
 låtit Breden falla / och ophördt til at fråsa och snarcka.
 Så hafwer Alexander gifwit honom effter på Tyelen /
 och honom medh fullt Lopp låtit löpa. Philippus sågh
 effter sin Son / medh stoort Angst / Fruchtan och Wä-
 swan. När han sågh huru Alexander så artigt Hå-
 sten styrde och wände / och åter til honom löpa låt / och
 the omkring ståendes sigh myckit föröndrade / så är
 Philippus aff stoort glädie grätandes blifwin / och ögon-
 nen full medh Tårar / sin Son kyst / såhandes: Daldra-
 käraste Son / tu må wäl sökia tigh itt annat Konun-
 garij-

garrike; Ty mñn Macedonia är tigh för lñten och söre
tinga. På then samna Håsten hafwer Alexander sedan
altidh rjddet / när han Werlden vnder sig wann. När
Bucephalus omsider aff the Indianer vti en Slache-
ning bleff til döds; igenomstucken / hafwer Alexander
til hans Aminnelse en stor Stadh vppbyggia lätit / och
then samna Bucephalon kallat: Och effter Alexan-
ders dödh / är en aff hans Förstar vtur Grekeland medh
ett Skiep öfwer Stön faren (på hwilket Skiep Buce-
phali Husvudh hafwer för itt Tekn varit målat) och
til thenne här Veltisse Landzendar ankommen: Här
bygdte en Stadh / aff hwilkens Ursprung / icke allenast
Försterna aff Mechelborg komma / vthan och ännu is-
dagh Bucephali Husvudh vthi theras Wapen föra /
eller Buffels Husvudh: Aff hwilken Bucephalo i
lika mätte Staden Buzaw / Bucephalæa sitt Namn
hafwer.

Medh wäld kan man intet altidh göra / man måtte
offta bruka lämpa / som Alexander medh sin Bucephalo.

EXITIUM vid. U R B S.

XXVI.

Om Staden Troja och then Trojant- ske Tråå Håsten.

Wär Staden Troja aff the Greker allares
da i Tio åhr war belågrat / och nu Gudarna
hade beslutit öfwer honom / at han skulle öfwers-
winna / förstörd och vthi Aska blifwa lagd; Då hafwer
vthur Gudinnans Pallas, Rådth och angifwande / at
Grekerna skulle vthaff Tråå / en stor obekeliah Håst
byggia / innan til ihool: Och thet vthi gömt ett vstort

aff theras bästa och frimodigaste Soldater/ hwilke tge genom een heemligh Dör vthi Håstens Bwå gjorde vth och in komma kunde / nör them täcktes. När nu Håsten war sårdigh/hafwa thenne listen optänckt: At the vthi Håsten en hoop medh Soldater inslutit/ hwilkens Anförare war Ulysses, hafwa och vthi theras Läger/ hårdt när vth medh Stadzporten låtit sättia/ men the äre något tillbaka welne/ alt in til Hafwet/ och sigh stälte lüka som the aldeles hade wiskit bort. Hoos Håsten hafwa the leefft en förtwiflade Boswe och Wägeshals / Sinön benembder: Then samma skulle theras Anslagh wgdare fortsättia. The Trojaner äre thenne Håsten / lüka som itt högt Berg bliffne warse / Och sedt at Grekerna sitt Läger öfswergifwit/ och ingen mera förbanden war. Hwarigenom the bewekte haopewijs vthur Staden komma / och bestoda thenne här vnder samma Håsten. Då är förrådaren Sinön, som sigh sielff så hade sargat / och elliest medh hugg sigh illa hade tilpyntat/ Händerna på Ryggen bundit / och bleff genast til the Öfwersta vthi Staden fördt / och fråghat hwadh then obekeliga Håsten betydde? Hwarest Grekerna hade flydt? Hwem honom (Sinönem) hade så illa tilpyntat? Sinön hafwer aff itt falskt Hierta sigh myckit ynkeligen stält / lüka som thetta här onda wore honom aff Grekerna tilfogat: Och wgdare berättar at thet wore så fatt medh thenne här Håsten/ och altså aff Gudarna wore förjeedt/ Så framt Trojanerne warde thenne här Håsten lüka som Gudinnans Palladis Wärd / medh wördning vthi Staden tagha/ så skulle Troja och thet Trojaniska Rikket aff alt ondt blifwa befriat / och til Ewigh tidh blifwa och florerat. Men warder man Håsten

sten något ondt tilfogande / så warder wist Staden til grund gående och förstörd blifwa. Thetta här Talet hafwer Trojanera gädt til Hierta : Och oansede någhra Spåmän/och andra förståndiga Meniskior affrädde / at man Håsten intet skulle antaga/othan sönderhuggas/ och til intet göras/så äre doch lijkwål måstedeelen vthi thenne Meningen blifwin/at tagha Håsten vthi Staden. Therpå hafwer man Portarna och Stadsmurarna nederriswit/ och then stoora Håsten medh stoor glädgie införde. Och är nästan heela Stadhen på samma dagh vti glädie/ Åtande/ Drickande och spelande blifswin borta. När som Natten begynte nalkas / och alle Soldat vthi Staden aff Sömn och Wijn wore intagne/ och nu Fienden en frij Ingång igenom the nederbrutne Murarna bekommit hade : Då äre Soldaterna igenom then heemligha Dören vthur Håstens Bwff framstegne : Them andra Grekerna igenom en optändt Eld/ Löfn och Tekn gifwen: Hvilka och genast äre vthi Stadhen infalne/och hafwa ther Grekerna samptligen/ icke allenast the sofwande och druckne Trojaner allesammans nederhuggit/så wål Konungen/Drottningen och theras Söner och Döttrar / såsom alla andra Bnga och Gambla/Mans och Qwins personer/ utan och then sköna Konungzliga Pallagen Hiam, och heela Staden Trojam vthi Eld tändt / och altså til Aske giordt / at man och näppligen Kumer hwar som Troja hadhe städt / kunde igen kenna. På sådhant sätt är Staden Troja effter 10. åhrs Belägring eröftrat och förstörd igenom thenne stoora Trååhåstens intagande/ hwilken thådan siet Rampn en Trojanisk Håst altidh behållit.

Når Gudh wil en Stadh låta vndergå / så hieks
per hwarcken Weet eller Mootstånd: Och blifwa alt-
så the Blokta til Narrar.

F A B U L A.

XXVII.

Fabula om Narcisso.

OVidius förtället vthi sitt Wärcel / hwilket
han Titulerar Metamorphosin, at ther haf-
wer varit en Yngling / Narcissus nemnder / den
aldrassönaste som på then Tjden leffde. Men then som
sigh så för sin stöna Skapna förhoff och höghfärdades /
at han alla andra Ynglingar och Jungfrwer förachtade.
Thenne här Narcissam fick then stöna Jungfrw
Echo Kärleek til / så hon hade seedt honom spassera /
och jagha effter Wildiwren. Gaff och Narcisso sin
Kärleek til at förstå / och önsfode intet meera / än at hon
måtte åter igen aff honom blifwa älskad. Men then
höghfärdige Narcissus förachtade Jungfrwn Echo,
och wille henne aldeles intet något Kärleks teckn bewijs-
sa / vthan flydde altidh ifrån henne. Thersöre bleff E-
cho så bedröfwat / sörgde så myckit / at hon vthi en for-
tan tidh allan sin stöna Skapna och lifskraftter förlor-
rade: Bleff och intet meera quart aff henne / än som
Hwdd och Been, förswan omsijder heel och hällen / och
bleff aff henne intet meera igen / än som bara Röstern
och itt återliudh / som man än vthi Skogarna hörer /
när man myckit hårde roopar. Men Narcissus vnds-
weel icke heller sitt Scraff. En när som han en gång v-
thi Skogen spasserade / och til een Källa kommen war /
så bockade han sigh neder / och wille dricka vthur Källan /

Suederby

sij så syntes honom vthi thet sköna klara Vatnet sin egen Skapna/ och han bleff strax medh Kärleekslosgar optände til thet samma Belåtet som han vti Vatsnet sågh/ intet vettandes at thet hans eget var/ och allenast en Skugga vtan Luff och Siäl. Han vnderstodh sigh sådant Belete vthi Vatnet til at kyssa/ medh thet samma tala och omsatta: Men fan intet annat än som ett bart Steen. Hvarföre stälte han an stoor Klaghagick både Dagh och Natt gråtandes / förbannade Eleden/ hwilken vthi hans Hierta brände/ Til thes omsijder then här Kärleeken emoot sigh fielswan (hwilken Grefarna kalla *Philautian*) honom ther til kom / at han för Hiertans sorg dödh nedersöll. Och är vthur hans Kropp efter Ovidij meening växt en skön Blomma/ hwilken ännu idagh aff honom namnet hafwer/ och Narcissen Roos kallat blifwer.

See en sådana enda tagha alla the / som alt för mycket aff sigh sielfwa hålla.

FACINUS MEMORABILE.

XXVIII.

Några Æsopi then vnderliga Manssens Bedriffter.

Den Phrygiske Fabelskrifwaren Æsopus (hwilken vthi Konung Davidz tidh lefde/ och thesfore hållen bleff / at han war Ælaph, Davidz Chor eller Kapellmästare) war fullan treffeliggen wederstyggeligh til Luffskapnan / men mycket wiss och diupsinnigh til Förståndet / war ock en Dienare och tiente enom Herra. Så begaff thet sigh en gång/ at hans Herre sköna och stoorra Sijken köpt hade.

Så kommo Æsopi Medtienare och åte Fylkonna op.
 När Herren effter Fylkonna frågade / gifwa Dienarna
 Æsopo skullen / och såya Æsopus hafwer åtit them,
 Æsopus bleff här öfwer til mundz stämder / och skulle
 thesöre hårde medh Råff strykas. Så hafwer han op-
 tänckt huru han måtte sin Dskyldigheet optäckia / och
 oppenbar göra the som Fylkonna hade åtit. Togh thesör-
 re liumt Waen / och giöt thet vthi itt Beckn / Drack
 thet aff en godh dryck. Strax thet effter stæck han Sin-
 gret vthi Halsen / och kom så alt Watnet vth sig igen,
 Ty han samma Fylkon intet hade åtit / når han nu sås-
 dant hade giort / hafwer han bedit at Herren måtte them
 andra Dienarnom befalla lyfka så göra / och aff Watnet
 dricka / hwilket når thet stæde war / hafwa the intet kunn-
 na hålla sigh längre / vthan Watnet sampt medh Fyl-
 konen vthur lyfswet ifrån sigh kastadt. Så hafwer Here-
 ren sedt / hwem som råtta Gerningsmannen och Fylko-
 nasråtaren varit hafwer : Ar altså Æsopus Straffet
 vndsluppen ; Men hans Medhtienare jämwertighen
 medh Råff Hwdslånge. På en annan tydh bleff Æ-
 sopus , sampt några andra lyffegna Dienare aff sina
 Herrar på Marcken försände : Thyt the på Ryggen
 några Knippor skulle bära / och Korgar fulla med Röp-
 manswahrer. Nu vndte hans Herre Æsopo een aff
 thesse Bördor til at tagha / hwilka han wille / och honom
 behagade : Så togh han then största Korgen / fylter mz
 Brödh och Spys til Reesan nödig / och lät the smers-
 sta stå. Hans Medhtienare loghe åth honom thesöre /
 och meente han hade galit giordt. Men når the een half
 Dagsreesa hade gängit / och the om Middaghen åta
 skulle / Så kom Æsopus medh sin stoora Korg medh

Proviant framt / och när nu alla hade ätit / bleff Korgen halff tomer / och halffparten så tunget som tilförende. Thersföre Æsopus honom åter igen på sina Åxlar taghit / och effter han mycket lättare til at bära hade än som the andra / är han långt framsöbräht gängen. Om Afftonen är Æsopi Korg aldeles tomer blifwin. Thersföre han andra dagen intet meera än som toma Korgen hade til at bära. Hwarföre the andra Tienarna endels äre bleffne otalige på Æsopum / endels Ælopi Klotheet förmärckt.

Swär och en seer på sin egen Skantz. Ther stiesker oftta vthi enom hwad man intet hade sökt.

FACTUS vid. MONSTRUM.

FALLACIA, FALLERE.

XXIX.

Om then Sunderögota Argo.

Air Jupiter sigb intet wille låta nöya med sin ächta Hustru Junone, utan och äthskillige andra Hustrur och Jungstrur älskade / hafwer ibland andra warit een widh Dampn Jo, en Konungs Dotter. Thenne här hafwer och Jupiter hafte sin Hogh til: Och på thet Juno thet intet bleff warsel hafwer han Jo förwandlat vthi een skön hwit Koon. Juno hafwer strax märckt thetta Puffet: Thersföre bedhitte sin ächta Man Jovem, at han wille förähra henne densne här Koon. Jupiter hafwer hennes Begäran intet funnat affslå / vthan Juno Koon effterlätit. Då hafwer hon Dag och Nat låtit wachta denne här Koon genom en Man Argus benembder: Hwilken vthi site

Huswudh framman i Pannan hade hundrade Dgon/
 ther aff allenast tw sofwē / men the andre alle wore waē
 kne. Argus hafwer Koon wål wachtat. Men Jupi-
 ter wille vnderstundom Koon gärna besee för Jo skul/
 hafwer therföre tänckt huru han måtte rymma Argum
 vthur wäggen : Och är bleswen til råd3 medh Mercu-
 rio til at bruka til thetta sitt företaghande / effter som
 Mercurius myckit liuflighen tala / och på Püpa spela
 kunde. Mercurius är vti ens Heerdes skapna til Ar-
 gum kommen / hafwer begynt at püpa : Til theß omsijs
 der igenom then liuflige och anmodige Sängen / Ar-
 go the hundrade Dgon thet ena effter thet andra äre
 tilfalne / och är Argus altså insompnadt. Lå tagher
 Mercurius itt Swärd och hugger Argo Huswudet
 aff. Men Juno hafwer til en ewärdeligh äminnelse
 taghit Argi hundrade Dgon / och fastat them Påsoglar-
 na vthi Swängen. Aff thenne här hunderögota Argo
 är taghit thetta här Ordspråket : Argo Oculatio :
 hwilket blifwer sagdt om een försichtigh och förstån-
 digh Wiennistia.

Fast ån någon är aldrig så klook och stark sinnig/
 kan han doch lijkwål blifwa bedragen.

F I D E L I T A S.

X X X.

Stoor Trooheet emellan itt Leyon
 och Androdum.

Lenom hafwer fordom warit Sedhen / at
 man vthi en Ringmur några Wiennistor ins-
 lutit / the som döden hade förwårat / och til the
 samma lüka som til itt Spectacul och Skodespel inläs-
 tit /

tit gruswelige Diwr / såsom Leyon / Bidsnar / Bhrs
 Oxar / Hundar och sådana meera / medh hwilka Mens
 niskiorna hafwa strydit och kämpat. Nu hafwer thet
 sigh tildragit / at en widh namn Androdus til Diw
 ren wardt förder. Til honom är kommit löpandes ic
 försträckeligit stoort Leyon / och när thet når til honom
 kom / hafwer thet stadnat / och skarpt på Androdum
 sedt / medh Swangen honom sinekrat / och medh Tuns
 gan stekt. Androdus som aff försträckelse alredo halff
 dödh war / hafwer tagit Medh til sigh / Leyonet besto
 dat / och thet omsider igenkändt. Hafwa här oppå be
 gynn Androdus och Leyonet sigh emoot hwar andra
 glade och frögdefulle betee. Här öfwer hafwer sigh så
 wäl Keyssaren som thet andra Soldat förondrat. Ät
 thesöre Androdus til Keyssaren förder / och frågat ha
 ru thetta tilginge? Då hafwer Androdus begynt förs
 tålia / Huru han för några åhr sedan ic Dröp hade be
 gångit / och flychtig war vthi een Idemarek / sigh vthi
 itt Hool förbergat / wäntandes Döden. Då war til hos
 nom instigit thetta här Leyonet / hwilket honom sin
 högra framsöot vthi Knään lade / myckit suckandes och
 lätandes. Androdus hafwer Footen besedt / then som
 full medh Blodh hafwer warit / och förmärckt hwad som
 Leyones begäran hafwer warit. Hafwer honom thesö
 re en stoort Spielka vthur Footen draghit / år och män
 ga åhr thet bliswit qwar / och hafwer honom Leyonet
 hwar dagh Spis aff andra Diwr tilfördt / thet hafwer
 han vthi Soolen corekat / och altså thet medh sitt Liff
 opphållit. Omsider är han vthi Leyones Fränwarelse
 til Rom igen kommen / thet sammastådes gripin / och
 vthi Spectacul Leyonet förekastat worden / då hafwer
 sigh

sigh tildragit hwad sagdi år. Nemligen at Leyonet hos
nom/ såsom sin gamla Medicum, hafwer igen kânt/
och honom thesfore intet wille någon Stadha tilfogha:
Hår på hafwer Kaysaren och Folcket/både Androdum
och Leyonet srtt och löst gifwit: Medh Blomar på
them kastade til itt Glädiessten/ och roopat: Hic est
Leo, hospes hominis: Hic est homo, Medicus
Leonis. Ther effter hafwer Leyonet Androdum als
drigh welat öswergiswa/ utan hafwer ljka som en Hund
lupit hoos honom i hans Liffstidh.

Sij så trogne äre ofornuftige Diwr Menniskio-
men/ ther som offta een Menniskia år then andra en
Diefwul. Låres och hår aff / at många Diwr tacksam-
mare äre för bewijsta wålgerningar / än som mången
Menniskia år.

FIGMENTUM vid. FABULA.

XXXI.

Hwad Virgilius vptåncct och skrifwit
hafwer om Ænea.

Lijka som Homerus een synnerligh Boof
vthi Grekiska Berser skrifwit om Ulysse, O-
dyssa benembd: Altså hafwer Virgilius vthi
Latiniske Berser om Ænea itt hårligit Wårck / hwil-
ket han Æneada kallar / försårdigat och effter sigh lå-
tit. Innehållet aff Historien om Ænea år thenna.

Effter som Stadhen Troja wunnin och vthi sullan
fogha stodh/ år then Trojaniske Försten Æneas nitags
gast Elden och Döden ondsluppen. Hafwer också vthi
hastigheet vthur Troja medh sigh bortförde sin gamla
Fadher Anchisen, hwilken han mitte igenom Elden
oppå sin Rygg burit hafwer/ och widh Handen hafwan-

des sin lilla Son Julum eller Alcanium, och hafwer
altså medh några aff sitt Medhfolie skyndat sigh til
Sion til Skeppen/ther han sedan hafwer mist sin Huz-
stru Creulam, hwilken wihi Flychten war ifrån hos
nem kommen/ och kan stee vthi Elden förbränd.

Här uppå år han medh sitt Fölie / och några Affgus-
dars Belåten/ som han medh vthur Troja hade taghit/
til Skeps gängen/ och thådan seglat. Dimsider effter
stoor Fahra/ och lidne Skada på några Skep / år han
kommen vthi Phoenicia, hwarest tå på then Tjden re-
gerade Drottningen Dido, een yng Enckia/ then råte
på samma Tjden begynte at byggia Staden Cartha-
go. Aneas gifwer sigh sampt medh sitt Medhfolie
hoos henne tilkänna. Begärar säkert Leigdbreeff och
Härberg: Hwilket icke honom allenast aff Didone
gårna gifwit wardt / vthan Dido får och til Aneam
(sedan han vti hennes närvaro hade förtalde hwem han
wore / och huru Troja wore eröfradt och förstördt/)
Kärleek/ at hon honom för sin ächta Waka vthwålier/
och gårna hade antagit och behållit. Men Aneas eff-
ter Gudharnas befallning / reeste heemlighen bort ifrån
Didone, hwar om hon sigh myckit bekymbrade/endeels
aff Kärleek / endeels aff Förreect / at hon sigh sielff ops-
hängde på en Balck.

Altså seglade Aneas medh sitt Selskap wtdhare
fort/ och kom til Italiam, ther som på then Tjden La-
tinus Herre och Konung war (aff hwilken Italia är
Latium blifwit kallat) thenne här Latus hade eens
Dotter widh nampt Lavinia, effter hwilken fryade
en treffeligh Artgshielte Turnus benembd. Nu war
Aneæ aff Gudarna tiljagdt / at han medh sina Arfs-
winn

wingar skulle Italiam besittia / och itt eghit Konungas rike ther aff göra. Thersföre kunde thet intet annars skee / Æneas måtte Turnum tyinna ochur wägen / och altså så Konungens Dotter Laviniam på sin siida komma och winna. Thädan försakade sig itt Kriigh emellan thesse här både Hieltar. Omijder större Blodzochgius telse til at förhindra / bleff medh Konungens Latini och Laviniaë Råd och Wilia / en Enckelkamp anstälde es mellan Turnum och Æneam allena : Then som ther ochi Öfwerwinare skulle blifwa / then skulle så Bruden / och blifwa Herre öfwer thet landet effter Latini dödh. Bei theenne här Kämpningen seghade honom Lyctan så / at han Turnum til dödz slogh. Alltså bleff Lavinia Æneæ ähta Wafa / och när Latinus affsonnade / blaff Æneas Konung öfwer Latium och Italiam, och effter honom hans Son Julius : Bthaff hwilken Ænea som första och förnemsta Konungen / the andra Konungar ochi Italien sitt Ursprung tagit hafwa.

F O R T I T U D O.

X X X I I.

Horatij Coclitis Ridderlige Bedriffte.

Valerius Maxim. L. 3. Cap. 2. Exemp. 1. & Liv. L. 2. C. 4.

B Illigt och högde är til at berömma then Förstlige Hieltens Horatij Coclitis Tappersheet / ty när Hetrusci Stadhen Rom stormade / och nu widh Broon Sublicium komne wore / så hafwer theenne här Horatius then yttersta deelen aff Broon allena intaghit / och medh sin Person hecla Fiendens hoop medh stadigt strydande öppehållit / Til

thss

thet i medler tidh baak om hans Rygg/ Broon aff the Romare bleff affbuggen : Och altså Stenden Wägen affskurin til at komma in i Staden. När han sågh/ at hans Fädernesland på thetta sättet aff Fahran war frelst blifwit/ år han heel bewäpnader/ som han war m3 sin Håst vthi Floden Tybrim (som igenom Stadhen Rom flyter) sprungen. Öfwer hwilken Manhaftigheet icke allenast Menniskiora hafwa föröndrat sigh/ vthan Gudh hafwer honom också sin Trooheet wedersgullit/ i thet/ han helsosam och vthan någon Stada öfwer Tybrim samm / och altså vndslap. Thet må wäl heeta pugna pro Patria. Igenom thesse här Gerningen hafwer Horatius Cocles itt ewigt Namn och Bedrm bekommit hoos sina effterkommande/ som och intet blifwer vthsiächt så länge Werlden står.

FORTUNA vid. ROTA FORTUNA.

XXXIII.

Om then stoora Lyckan Polycratis.

Herod. Lib. 3. Cap. 39. 40. 41.

Dhi Samo wore tree Bröder aff förnemlig Slächt/ Polycrates, Pantagnotus, och Syloson : Then äldste ibland them Polycrates, på thet han allena måtte regera öfwer Dn Samus. Drap han sin yngsta Brodher Pantagnotum : Thera andra Sylosontem fördress han vthi Elende. Thet lyckades Polycrati altsammans så wäl/ at han icke allenast bleff en Herre vthöfwer Samo, vthan öfwer alla omkring liggandes Städer. Alt gick honom lyckeligen forth hwad han togh sigh före. Och ehwarest han hade

hade Krtligh/ thesammas wande han altidh. Han
 hölt emedler tidh stoor wänskap medh Konungen i E-
 gypten/ Amalis nämbder. Then samme/ när han hör-
 de aff Polycratis stoorä Lycka / tilskreff han honom itt
 Breff/ och hwilket han förmelte/ thet wore honom ful-
 ler kært/ at thet honom/ såsom sinom Wän wäl ginge.
 Men han hade sådana stoor Lycka suspect: Och råd-
 de honom han skulle thet som honom kærtast wore / så ic-
 från sigh lasta/ at han aldrig thet igen finge / til then
 Ende / at han then stoorä Lyckan något tempererade
 medh een Dlycka. Polycrates taghet sin Signering/
 hwar uti en kosteligh Steen insattat war/ många Pen-
 ningar wärd/ Farandes thet medh och på Hafwet / och
 lastade Ringen thet in. Hwad hände / några så dag-
 gar thet effter komma några Fiskare / och fånga en stä-
 teligh stoor Fisk / then förähra the Polycrate. När
 som Fisken blifwer opsturen/ så fins Ringen i Fiskens
 Bvel / och får altså Polycrates sin Ring igen. Thet-
 ta wardt också Amalie berättat. Han skreff åter igen
 til Polycratem, och opsade honom sin Wänskap. För-
 ty/ sade han/ thet är omöyeligitt / at icke oppå sådan stor
 Lycka måtte falla een större Dlycka. När som Poly-
 crates sig en gång företogh then Dön och Joniska
 Hafswet til at bekrüga: Då är han aff sin egen Dot-
 ter affrådder / han skulle sådant intet göra: Förty hon
 hade hafte en Dröm om honom/ huru han wart rycket
 op i Wädret: Och aff Guden Jove twagen/ men aff
 Solen smord. Polycrates hafwer intet welat fölia
 sinns Dotters Råd / och han reest ut. När som han til
 Magnesium kommen war / hafwa Inbyggarna hos
 nom en stamligen Dödh pålagdt: Och sedhan hängde
 ho-

honom på itt Kors: Alltså är hans Dotters Dröm sann blifwin / ty när som thet hade regnat / är han aff Jove badat worden: Och när Solen hafwer hett skjenat / så at Fetman aff hans Kropp Droppewis utflöt / så är han aff Solen salswader blifwin.

Vthi Polycrate hafwe wij itt Exempel om Lyckones Östädigheet: Næmligen på stoor Lycka följer gemeenligen een stoor Olycka.

FORTUNATUS vid. TYRANNUS.

XXXIV.

Huru lyckeligen Tyranner äre.

Quod Konungar och Potentater intet aldeles så lyckeligen och utan wedervärdigheet äre / bemygar den sköna Historien aff Cicerone in Tusculana quæstione ultima bestrifwin / och förhåller sigh alltså.

Vthi Syracusa war en Tyrann / widh Namn Dionysius, vthi hwars Hoff war en benembd Damocles, hwilken Dionysij lycksaligheet öfwer alla Menniskior berömde / En gång fråghade Dionysius Damoclem, om han icke en gång försökta och försara wille / then störra lycksaligheetenne / som han så myckie berömde? Damocles swarade / Ja / han hade lust thet til. Så lät Dionysius Damoclem sätta på en Konungzligh Stol / honom itt Bord så ståtelligen tillätta medh Stillsver och kosteligh Maat: Stälte och thet hoos många sköna unga Piltar / the honom tjena och upwachta måtte. Men emedler tids lät han öfwer Damocli Huswudh hängia widh Taket itt hardt Sward / bundit widh itt Håstehäär. När Damocles fick thet at see / försträcks

tes han; och badh Dionysium at han wille tillåta hos nom at gå bort: Han begärte intet längre wara lycksaligh. När medh hafwer Dionysius welat betefna / at Konungar mitt vthi theras lycksaligheet myckin stoor Sagra och Sorg vnderkastade wore.

FRATER, SOROR.

XXXV.

Intaphernis **H**ustrus tåncfwärdige
Bedriff.

Herodotus Lib. 3. cap. 119. Skrifwer / at vthi Konungens Darij Hoff hafwer warit en aff the förnemste Rådth / widh Nampn Antiphernes, hwilken när han för några misgerningar aff Konungen i Hechtelse kastadt bleff / omsijder och til Döden dömd / icke allenast han / vthan och hans Barn / Förwanter / och heela Husfolck. Då hafwer Intaphernis Hustru sigh dagelighen in för Konungens Saal sinna låtit / roopandes och gråtandes / til thes hon Konungen så wida bewekte / at han hafwer låtit henne säya / hon skulle aff alla Sångar en vthleta / then som hon als drähälst behålla wille / then samma wille Konungen lifswet skänckia / Hustrun hafwer sigh något ljetet betänkt; Doch omsijder för Konungen trädt och sagdt : Effer som Konungen migh ibland alla (een siäl eller Mennis skia) skänckia wil / så verwälter iagh ibland alla min Broder. När öfwer hafwer Konungen sigh föröndrat / och begärte at weta Orsaken / hwarföre hon icke ett aff hennes Barn begärte / the som henne fast närmare skylle wore / eller och hennes Man / ther hon meer Wånskap aff hafwa kunde / än som hennes Broder? Hustrun haf

hafwer Konungen til Swars gifwit : S Konung / fast
 än iagh min Man och Barn bortmister / så kunna Sue
 darna migh eh annan Man / och andra Barn igen gif
 wa : Men ingen annan Broder warda the migh gif
 wandes / anseendes mina Förälldrar länge sedhan döde
 äre : Thetta här Talet hafwer Konungen mechea wäl
 behaghat / at han henne icke allenast Brodren / vthan
 och hennes äldste Son hafwer gifwit löös / men alle the
 andra hafwer han latit dräpa.

Thetta här hafwer varit itt *Quinsole's* judi-
 cum : En föcnufftigh Man hade myckit annorledes vth-
 waldi och dömdi.

FUNUS vid. SEPULTURA.

XXXVI.

Then stores Alexandri Luffs vthfärd och
 hoos thet samme häldne Discurs.

Al Alexander Magnus medh Dödhens
 förbletnader war / så är hans Liff lagdt wordet
 vthi een heel Guldista / och til Alexandriam
 förde / medh stor ähra och wördning / och ledsaghat aff
 många Konungar / Förstar och andra stoorra Herrar /
 hwilke sitt Testament vthi förwarning hade / och sås
 dant vthi Wärdet at ställa tänckte : Men på thet /
 then långa Vägen och stoorra Reesan them inter förs
 treeteligen och beswärligen måtte blifwa / hafwa the sigh
 företagit hwar och en något märckeligt til at säya / om
 then samma / hwilkens döda lekamen the beledsaghad.

Then första hade sagdt : Alexander pläghade förs
 dom Gullet och Silffret besittia och bewara : Nu bewas
 rar Gullet (nemligh then Guldistan) Alexandrum.

Then andra sadhe : Alexander pläghade andra

Menniskior straffa och dråpa: Nu är han sielswer dösd
dat och dråpen.

Then tredje sade: I går fruchtade the aldrastörsta
Konungar vti Werlden Alexandrum: Nu fruchtat
eller achtar honom intet then ringeste Tiggjaren.

Then fierde sade: I går war heela Jorden Alexan-
dro för lüten och trång: Men nu är honom een lüten
Kista stoor nogh.

Then fempte: I går kunde Alexander wäl höra/
och torde ingen vthi hans närwaru tala: Nu talar
hwar och en ther han när är/och han hörer icke itt Ord.

Then siette: The som Alexandrum i går säghe/
fruchtade sigh för honom: Nu fruchtat sigh ingen som
seer på honom.

Then siunde: I går war Alexander then samma/
til hwilken sijn Fiende intet torde näkas: Nu begäret
icke en gång sina egna Fiender see honom.

En annan: I går fölgde Alexandrum alla Les-
wandes/ I dagh fölter Alexander alla Döda.

En annan: I går regerade han och förde sina Sol-
dater: I dagh söra och regera hans Soldater honom.

En annan: I går öfswertäckte Alexander Hastwet
och Jordennes Kres: I dagh betäckter Jorden Alex-
andrum.

En annan: I går hade han många Wänner/ och
Fiender: I dagh är han allom luf.

En annan: I går wille Alexander fråta Mens-
nikior: I dagh fråta honom Matkar.

En annan: I går luchtade Alexandri Swet liufs-
ligen som Ambra: I dagh är hans Krop intet annat
än som itt stinckande och wedderstyggeligt Af.

Når som thetta här förnemliga Folcket sådant Paul och Samtaal emellan sigh hade hållit / åre the til Alexandriam komne: Ther sammastådes then Alexandrum på thet aldraprechtigaste hafwa til Jorden besledsaghat.

Ingen Meniskia/ ehuru Högh/ Mechtigh/ Rijk/ prächtigh/ Skön och Stolt hon är/ kan vndan Döden löpa. Offta blifwer en sådana och vthaff sin käreste och näste Fränder bespottadt/når han medh Döden affgängen är.

F U R T U M.

XXXVII.

Vnderligh Tiuffnadh vthi Konung
Rhampsinitus Tjdh.

En selsam Historiam förtället Herodotus Lib. cap. 121. 1. 5. & 6. om en listigh Tiuff på söltande Art. 12 & 6

Konung Rhampsinitus vti Egypten hafwer meer Egodelar til Guld och Silfwer hafst/ ån som någhon tjd en Konung för honom. På thet han nu thenne här Skatten theß säkrare och bättre behålla måtte/ hafwer han itt nytt diupt Torn byggia låtit/ sitt Guld och Silfwer ther vthi lagdt. Men Bygmästaren hafwer vthi Muren en Steen låtit lööf/ then han vthtagga och insättia kunde / at thet ingen märckte: Genom thet Steenholet är han in i Tornet stighen så offta han hade welat: Vithagit hwad Guld honom lystade. Når Mästaren skulle döo / hafwer han sådana heemlighheet sina båda Söner vppenbarat / hwilke och i lyfta måtte som theras Fadher vthi Tornet stegho/ igenom then försborgade gången/ och effter theras lust ther vthtogo. Ko-

nungen Rhamplinitus hafwer märckt/at hans Slat
 vthi Tornet förminskades / och effter han ingen Gång
 finna kunde/ hafwer han heemligha Barn lagde. The
 två Bröder stüga om Nattetijden åter igen i Tornet;
 Then ena aff Bröderna blifwer vthi Garnet fången:
 Men på thet intet skulle blifwa oppenbart / hwem han
 wore/hafwer then andra Brodren then fångna Huswudet
 affskurit/ och medh sigh borttagit/ Holet åter igen
 täpt. Föliande daghen låter Konungen Kroppen på
 den ena Muren på Galgan hängia/ förhöppandes the
 samma/hwilka aff hans Slächt wore/ och här til skyldis
 ge/ skulle sigh kundgöra. Then öfwerbleffue Brodren
 hafwer wiliat sin Broder aff Galgan förlössa/ och thes
 före thenne listen optändt: Han hafwer taghit itt råf
 Wijn/ och fram om Galgan ther medh köhrt/ sigh ans
 skälde lika som Wjnet lupe vth för honom: Galges
 wachtarne äre tillöpanades komne/ them hafwer han alle
 Wjnet låtit ochdricka/ther aff äre the druckne wordne/
 och aff Sömpnen öfwerfalne: Altså hafwer han sin up
 hängde Broder aff Galgan taghit / heemburit och be
 graswit. Konungen här öfwermåttan förvondrar sigh/
 hafwer sijn Dotter befalt / hon skulle hoos alla Män
 söfwa/allenast thesöre/at hon måtte utspöria/hwilken
 sådan Gärning begångit hafwer/ then samma Gernings
 mannen är och til Dottren kommen / hoos henne söf
 wit/ och på hennes idkeltigha begäran bekändt / at han
 wore vthi Tornet stüghen / sinom Brodher Huswudet
 affskurit/ och honom aff Galgan borttaghit. Men den
 ne här Brodren / förr än han til Konungens Dotter
 war gången / medh sigh taghit sijn dödas Brodher
 Hand / och när Dottren honom effter bekänd Saak/
 grip

gräpa / och widh Handen fast hålla wille / hafwer han henne then Dödas affhugne Handen förestutit / then hon och gräpit hafwer / men han är bortlupin. Konungen Rhampsinites ännu meera föröndrade sigh / och then samma som så spissfundigh warit hafwer högdt hållit / offentligen låtit vthropa / then sådant hade giordt / then skulle kungöra sigh / han skulle icke allenast blifwa ostraffat / vthan och Konungens Dotter til Hustru få / och sedan Konung blifwa. På thenne här tillsäyelsen är Gerningsmannen thyt gängen / sigh kungiordt / och hafwer Konungen honom / hwad han lofwar och tillsagt hade / hållit, Dottren honom gifwit / och effter hans dödh honom Konungariket vpdraghit.

Enom går fullan vnderstundom sijn List och Boswestycken fram : Men ther är ondt wänta effter.

GAUDIUM vid. LÆTITIA.

GRATIÆ vid. DII.

XXXVIII.

Trece Charites eller Gratia.

Trefsamheeternes Gudinnor / kallas på Latijn Gratia, på Grekiska *Χαριτες* äre vthi Taalet tree / widh Mampn Aglaja, Thalia, Euphrosyne. Sådhana blifwa på femhanda sätt aff Målarne målade / och aff Poëterna bestreffne.

1. Först äro the Nakne / vthan någon Klädebonade eller Prydelse. Ther medh at påminna / at han som något godt och tänckwärdigt bewiisa wille / skal sådant aff reent / osörfalskat Hierta göra / vthan någon blomering / intet aff itt Skeen / eller fremmande påkladd Prydna.

E iij

1. Wj

2. Wårdare så äre the och Jungfrwr / vthi thetas spåda Bngdom : Hwar hoos warder lärde / at hwem wålgerning hafwer sät / then samma skal sådant alctidh vthi sårsta åminnelse behålla / och Tacken intet låta föråldras. Tacksamheeten skal vti wårt Hierta / medh Ord och Gerningar framblomsstras hwar dagh ny / som the sköna unga Jungfrwer framskyna.

3. Ther hoos stå the Gratia medh liustige Ansichten : Therigenom blifwer beteknade / at hwem som gör gode / och enom androm Wålgerningar bewißar / skal sådant aff ett glade / fröjde och willigt Hierta göra / intet medh Trugh / eller emoot sin Wilia / vthan gärna och medh blödh Mund. Sådan thetta Ordspåket är kommet : En gladan gifware älskar Gudh.

4. Ther til medh äre the vthi Talet tree / hwilkens betydelse är / at Tacken eller Wålgerningen skal tree gångor större och meera vara / än som Gåswan : När en Wålgerning bewißar / och then andra then samma bekommer / skal han strax til Wålgerning gråpa.

5. Sidst hafwa the hwarannan widh Handen satsade / bemärckandes / at Wålgerning medh Wålgerning skal tilsamman / lika som een Keedh tilsamman bunden vara / och skal then ena then andra widh Handen hålla / thet är / på hwar annan solta.

HERCULES vid. VITA.

XXXIX.

Herculis Leswerne och stoorra Bedriffter.

Lhet hafwer aldrigh någhon Man leswat / then som så stoor Åhra / och ododeligit Veröm is genom

genom sin Tapperheet och stoora Luffzens Starckheet
 bekommit hafwer / som Hercules. Ty när han först på
 Werlden war kommen / och nappast en dagh gammal
 war / äre två stoora Ormar til hans Wagga krypan-
 des komne / och wille honom förgöra / them hafwer han
 vthi båda Händer taghit / och til dödz klämt. När han
 upväxer war / war han två gångor så stoor som andra
 Menniskior / hafwer och tree Nadar Tänder hafte i
 Neunnen. När han en vnger Pilt om 14. år war / är
 han vthi then Skogen Nemeam luppin / och itt stoor
 döfwerwinnerligt Leyon widh Huswudet gräppte / och
 thet samma i stycken sönderstüttit. Thetta här Leyones
 Huudh hafwer han altjüdth ther effter omkring sitt Luff-
 burt / lyfa som een Klädning / strax ther effter år han
 kommen til Thespium, Konungen vthi Boetien, som
 hade femtio Döttrar / hwilka Hercules allesammans
 på een Matt hafwande gjorde / altså at hwar och een /
 en Son södde. När theta war skedt / är han gängen til
 Hydram Lernæam, ther om på ett annat Rum blifs-
 wer taalt: Hafwer then samma och förgjort. Sedan
 hafwer han thet wederstygge Erimantiske Wilds
 swtjnet (hwilket heela landet förödde / och trefselighen
 många Menniskior mördade) vthur wägen rymde och
 fälde. Ther war och en Konung vthi Elide, benembd
 Augius, han hade vthi itt Stall trytusende Oxar stän-
 dandes: Då befaller han Herculi, han skulle vti en dagh
 allan Dyngian vthbringa (som en stoor Hoop war)
 hwilket Hercules och hafwer gjort. Wjldare war vti
 Hispanien en Konung Geryon, then hade tree Krop-
 par / ther hoos en Hund medh ewenne Huswuden / och
 en Draka som spottade Eld: Thenne här både dräpte

Hercules på en dagh til döda : När Hercules utur Hispanien til Africam reeste / mötte han på Vägen then försträckelige Jetten Antæum , hwilkens längd 64. alnar war / och hade en sådana Natur / när han kom på Marcken liggandes / så bleff han ännu en gång så stark som han war tillförende. Then omfattade Hercules, kastade honom några gånger på Marckenne. Men han bleff alltidh starkare. När Hercules sådant märckte / fattade han honom vthi båda Händer : Hölte honom vp från Jorden och tryckte honom så starkt och fast / at han dödde. Dtaliga många andra Gerningar hafwer Hercules föråttade. Thådan är han kallat Monstrorū Domitor. Sidst är han och til Hells wetit lupin / och den Trechustwoda Eldspottande Hells wetis Hunden Cerberum dråpit. När han vthur Hells wetit war igenkommen / hafwer han til Omphalen, een Qwinsperson stoor Kärlek fattadt / altså at han Qwinsolskläder hafwer på sigh draghit / effter hennes befallning / och henne til wilies ibland hennes andra Pjghor / suttit och spunnit. Staff Hercule äre många Didspråk tagne : Såsom Herculeus labor , thet är swårt Arbete. Ne Hercules ad usus duos : Och thetta Augiæ Stabulum blifwer om itt tungdt oreensligt Arbete förståndit. Item, Hercules servivit Omphalæ, när en sigh Qwinsolken aliförmyckit vnderdånigh gör.

HEROS vid. FORTITUDO.

X L.

Mutius Scœvola en behierrat och stadhig Zielte.

Liv. lib. 2. cap. 12.

J Rom

Nom hafwer vthi gamble tijden en Adelsman varit widh namn Cajus Mutius. När Konung Porsenna Staden hade belägrat / är thenne här Mutius allena vthreester til Fiendens läger / i thet sörehaswande / Porsennam til at komma om löfvet. Men effter han Konungen intet kände / hafwer han i Personen felat / och Konungens Skrifware för Konungen mördat / ther på är han fången blefwen / och när man honom wille twinga / at han skulle gifwa til kånna the andra Förådare / så hafwer han sin Hand / medh hwilken han Stinget gjorde / vthi Eelden stuckit och förbrändt / säyandes : Thenne här Handen hafwer orätt gjort och seelat : Therföre skal hon thetta Straffet lida : Och tu O Konung skal här medh see / at iagh genom ingen Pjuna eller Straff kan blifwa öfwerwunnen. Konungen Porsenna hafwer föröndrat sig öfwer thenne här Mansens Främodigheet : Honom löfvet skändt / och frö och löf ifrån sig lätit / säyandes : Then som migh wille tagha löfvet ifrån / then samme hafwer iagh löfvet skändt. Effter Mutius hade sin högra Hand förbrändt / och moste sedan bruka then wens stra / är han ther effter kallat worden Scævus, hwilket är så mycket som Cævus.

Vndt til at göra äre Mennekiorna förmätne och käre
 Fa nogh ; Men mycket tröge til godt.

HOMO vid. JUSTUS.

INDUSTRIA vid. LABOR.

XLI.

Om Ordspråket Omnem lapidem
 mouere.

När

Där Konung Xerxes Greferna medh
 Krüggsmacht öfwerfallen war/är han widh Slos
 den Salamina öfwerwunnen / och ther ifrån
 bortreester. Men han hafwer lemnat effter sigh Mar-
 donium Krüget at fullfölia : Thenne här Mardoni-
 us hafwer också olyckeligen stridt / altså at han måtte
 draaha ther ifrån / och hans läger öfwergiftwa. Då är
 itt Koop kommit/Mardonius hade vthi sitt läger en
 mechtigh summa Guld och Silfwer nedhergrafwit.
 Skatten hade Polycrates Thebanus gärna hafte :
 Hafwer thesöre köpt heela Åkren / ther på lägret wore
 slagne. Men när han begynte effter skatten at gräfswa/
 så san han intet. Då är han reest til Delphos til O-
 raculum, och Guden Apollinem om Rådth frågat/
 huru han motte finna thenne här Skatten. Oraculus
 hafwer swarat *Τὸν ἄλεδον* Omnem move lapidē.
 Sådant hafwer Polycrates giordt / icke allenast gräfs
 wit / vthan och hwar och en Steen omwändt / och oms
 sjder thenne här Skatten sunnit : Ifrån then Tydhen
 hafwer man thetta här Ordspåket behållit / Omnem
 lapidem mouere, Thet är/all Sijt använda/och int
 et låta blifwa något oförsökt.

INFORTUNIUM vid. IN-
 STERITUS.
 XLII.

Konungens Cyri olyckelige vndergång.

En märckeligh Historia är of aff Hero-
 doto Lib. I. Cap. 214. beskrifwen / om then
 mechtighe Konungen Cyro, Persernas och
 Medernas förste Monarch / huru then samma så jem
 meris

merligen siet kiff ändat hafwer. Ty när Cyrus medh Tymoride Massagetarnas Drottning krigade / hafwer han först thenne listen brukat / han lemnade effter sig några Saat medh Wijn fylte / och siet låger / och weel medh siet Folk något ther ifrån : Så komms the Schyter / hwilke aldrig Wijn druckit hade / och drucke sig fulle / och ibland them Tymoridis Son. När Massageterna heel druckne och fulle wore / och endeels intet stå kunde / endeels medh Sömpn betagne / så hafwer Cyrus them allesamman nederlagdt / Tymoridis Son är til fånga taghen / hwilken när han Ruset hade ochsofwit / sig sielff Wärian igenom kiffwet stuckit / och sig dräpitt. Sådant är Tymoridi til Dron kommit. Hon hafwer medh siet Folk stärckt sig / och och een grusweligh Slachting Cyrum medh all hans Macht nederlagdt och dödat. Så hafwer Tomyris ibland alla the döda Kroppar Cyrum låtit framleeta / honom Huswudet affhuggit / och en Lådherfack medh Blodh låtit fylla / ther och hafwer hon Cyri Huswud kastadt / ther oppå medh Fötterna trampat och sagde : Tu Cyre hafwer min Son och mitt Folk intet medh Redelighet / ochan medh list öfwerwunnit och dödat / Tigh hafwer altidh törstat effter Blodh : Sij ther / iagh fyller tigh medh Blodh / drick nu så myckit Blodh som tu want. Altså hafwer Cyrus en jemmerligh Ende taghit / är effter honom Konung blifwen Cambyles.

Sij så äre Qwinford intet mindre gruswelige och Tyranniske än som Mansford.

I N G E N I U M.

XLIII.

Om Jasone och Medea.

Jason hafwer varit en Edel yng Person/för-
 ty then vti Grekeland/som så wäl medh sina Wän-
 ners råd/ som aff eghit Sinne/lust hade något be-
 rømmeligit til at förätta. Nu hafwer varit på then
 Tijden vthi Colchide en Konung widh Namn Aet-
 es, hwilken ena Dotter hafwer haft / Medea be-
 nembd / een öfwermåttan skön Jungfrw / och tillika
 medh een Trullkona. Men Aetes hafwer vti sin för-
 warning haft itt Guldskin/eller Hudh aff en Wädur/
 hwilket ingen Menniska kunde ther ifrån bortbringa
 annorstädes : Effter som thet aff then Eldspottande
 Draken/och många Vnderdiwr bleff bewarat. Thets-
 ta här Guldskinnes löff och goda Nychte war Jasoni
 och til Dron kommit. Han tagher några andra Yng-
 lingar til sigh / och låter itt Slep opbyggia / hwilket
 han kallat Argo, Sätter sigh medh sina Ynglingar
 ther oppå / och fahrer til Colchos, thetta Guldskinnet
 sigh til at bemechtiga. Medea när hon fick see Jaso-
 nem, år hon strax aff Kärleek emot Jasonem optänd
 och honom strax allan Lågenheet oppenbarat. Gifwer
 honom ther hoos Rustning / Wäpen / och några små
 Kafor / som han skulle företasta Drakan. Kortelighen
 hon kommer så myckit igenom Truldm tilwäga / at
 Jason thet gyldene Skinnet eröftrar. Altså farer Me-
 dea heemlighen vthan hennes Fadhers wretskap medh
 Jasone bort och bliwer Jasonis Husfrw : Men när
 Jason thet gyldenne Skinnet bekommit / så passat han
 intet

intet stoort på Medea / vthan winner Kärleek til een annan/widh Rampn Glaucam, Medea förtröt suls ler sådant myckit / Men hon förborgade sitt Haat och Dwillia / Och när Jason medh Glauca Bröllop höll / Så sände Medea then nya Brwden en ståtelligh Konungzlig Kiortel / som hon skulle klåda på sigh. Men Kiortelen war altså genom konst tilredder / at så snart Glauca warder honom på sigh dragandes / skulle hon döo / hwilket och stedde. Ty rätt så snart Glauca fick Kiortelen på Kroppen / är han aff sigh sielswer vptånd / och Brwden hastigt förbrändt / och til Aska giordt.

Then gyldenne Vllen betyder Ahra / Loff och Besröm. Swem som sådant wil öfswerkomma / måtte sigh intet Arbete och Möda låta förtryta. Lär och här vnt at Otroo slår sin egen Zerra.

INSTITUTIO LIBERORUM.

XLIV.

Huruledes Ungdomen til Arbetet är waant och hållen worden vthaff the Gambla.

PYthagoras hafuer plågat förmana sina Lärjungar / at the hwar Dagh om Afftonen / förr än the lade sigh til Sångs / flitelligen vthi acht tagha skulle thesse effterföljande Stycker.

Quo prætergressus? quid factum in tempore? quid non?

Vthur hwilkens Grund och Brunn Virgilius sina Verser taghit och hemptat hafwer / vthi hwilka han en fullkomligh och wiff Man affmålar / om hwilken han så säger,

Non

*Non prius in dulcem declinat lumina somnum,
Omnia quam longo, reputaverit facta Diei.*

Även på samma sätt hafwa Gymnosophistæ brukat / hwilka (som tillsörende sagde år) hafwa warit Philosophi vthi Indien. Hoos them samma / när om Middagen Borden worde dwklade / förr än som man baar Spßsen fram / hafwa theas Disciplar the unga Studenter alla måst försambla sigh för Bordet / och hwar och en förtälia / hwad godt han then Dagen för rättade hafwer / så hafwer then ena sagde / huru han effter sina Föräldrars besalning någhot försärdigat hade : Then andra huru han någhot nytt vthur sitt eghit Huswudh opsunnit hade : Then tredie huru han något hade lärde vthan til / och sådana andra ting meera. Men när någon är blifwin besunnen / then som intet hafwer kunnat något förtälia / then samma hafwer most hungrigh och omätter bortgå.

Hoos the Parther hafwer warit itt gammalt bruk / at ingen skulle the små Barnom gifwa någhon Morgonward / förr än som the igenom Löpande och Vålskutande / sigh så öfwat hade / at Swetten hafwer flytide them öfwer Näsan. I lika måtto skrifwer Alexander ab Alexandro, at vti the Djar Balearides Modrarna hafwa sina Barn ifrån Bngdomen ther til waant / at the hafwa först Morgonbrödet eller och annan Maat medh en Vål längde ifrån drabba måste / för än som the hafwa fått smaka thet.

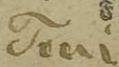
Menniskan är född til Arbetet / som Foglen til flyga. Then som intet Arbetar / skal intet äta. Lättia är Diefwulens Zwijlösäng.

INTERITUS vid. EXITIUM.

XLV.

Om Ormbortdrifware Psyllis: Och
Cleopatras och Antonij vndergång.

 M thet Folket Psyllis, förmåter Plinius, at the samma vti Africa bodt/och en synnerligh Art och naturligh Egenkap hafte hafwe/Ditras och Drmar til at fördrifwa/medh theras Närwarelse/Spott/Anda/Anrörande/hwar medh the then allan Kräfte/Förgiffte och skadeligheet betaghit. Hwar före Plutarchus förmåter at Cato altydh Psyllos hoos sig hafwer hafte/vthi Krigsgstogh/hwilka kunde honom för the förgiffte Drmar försäkra/och om han än (kan skee) björn bleff/äter igen heela. Hye hörer och hwadh Svetonius skrifwer om Octavio Augusto. Effter som Cleopatra Antonium medh wänneligh Död öfswertalt/at han sin ächta Maka/Augusti Syster isfrån sig stöt/och henne (Cleopatram) åter til sin Maka tagit hade / är Augustus här öfswer mycket förtörnat: Medh en Krigshäär Antonium öfswerfallen/och vthi een Slachting widh Actio honom medh sin Krigsmacht nederlagdt. När thetta Cleopatra sågh / hafwer hon sielfwan på båda sina Bröst två stoora Wesperormar satt/på thet hon igenom theras Förgiffte måtte dråpas. Men Augustus, effter han henne gärna hade lefwandes medh sig til Rom til itt Spectacul fördt och henne til sin Triumph behållen / hafwer några Psyllis besalt/henne vthsuga Brösten/om the kunde Förgifftet vhdraha. Men sådant hafwer varit förseent/ ty Förgifftet war henne alredo til Hiertat stighit/ther på hon strax medh Döden är förbleknadt.

Måne

Många heemli gheeter äre vthi Naturen förborgas
de/hwars Orsaak ingen Menniskia weet/ey heller förs
fara kan/som vthi Psyllis är til at see.

INVENTUM vid. FIGMENTUM.

XLVI.

En Fabula vthur Ouidio om
Nachtergalen.

PAndion Konungen vthi Athen hade tven-
ne Döttrar / den ena heet Prognen, then andra
Philomelā. Men ther war en Konung vti Thra-
cien, Thereus widh Rampn / som frögade til then
Äldre Prognen, och förde henne heem vti sitt Konunga-
rjke. Intet länge ther efter / togh han sigh före/han wil-
le sin Swärsader vthi Athen besökia : Reeste ther för-
re thgt/hemma lemnandes sin Hustru Prognen. När
han thgt war ankommen/bleff han medh otillbörligh kär-
leek optändt til sin Hustrus Syster Philomelam.
Dch på thet han måtte blifwa henne mechtigh/gaff han
före/hans Hustru Progne begärte medh sin Syster
tala. Swertalte altså Fadren/ at han Jungfrun Phi-
lomelam lät reesa medh honom. The wore nappast
komne til Traciam, tå förde Thereus Philomelam
medh sigh vthi Skogen / tvingar henne medh wäld til
sin wilia : Dch på thet hon then onda Gerningen för
ingen kunde klaga/ skaar han henne Tungan vtur Hal-
sen/ låste henne inne på then Dorth thgt ingen Mennis-
skia plägade komma. Philomela effter hon intet kuns-
de tala/optändte hon thenne här påsund. Hon wäffde
aff Silke/ som hon hade medh sigh taghit/ itt Klädhe,
och gjorde ther vthi Dookstärwer : Bestreff altså Hans-
delen/huru Thereus hade medh henne omgångit/ och
sän

fände hennes Syfter ihetta här Wårcket. Progne förs
 summade sigh intet länge, Bihan stälte sigh lika som
 hon wille reesa til Bacchi: Och kom til sin Syfter v
 thi Skogen / togh henne til sigh / och förde henne medh
 sigh heem vthi sitt Hus. Sedhan the både länge hade
 sigh betänckt / huru hon måtte hemphas på sin otrogne
 Man Thereo, tå bleswe the medh Saken eense / nem
 ligh Progne togh sin egen Son Ityum, som hon medh
 Thereo hade / slachtade then samma: Kollade hans
 Krop / vndantagandes Huswudet. Sätte thenne här
 Spissen Konungen overtandes före. Hwilken sedhan
 han wäl här aff hade ätit / fråghade han hwarest hans
 Son Itys wore. Tå kom Progne och hennes Syfter
 Philomela, kastade Thero thet öfwerbleffna Hus
 wudet vthi Ansichtet / och sade honom: Huru han sielfs
 wer honom hade ätit. Thereus försträcktes / bleff Br
 sinning: Drogh sitt Swärd vth / och wille båda Sys
 strarna mörda. Tå goswo Gudarna at Thereus förs
 wandlade bleff vthi een Wäpa: Men Progne bleff til
 een Swala / som ännu bär Blodfläcken på Bröfket /
 thesöre at hon sin egen Sons Blodh hafwer vthguttit.
 Philomela bleff förwandlade vthi en Nachtergal:
 Klaghar ännu idagh sin Dlocka Dagh och Natte v
 than återwända / och är ingestädes heller än vthi möres
 ta Skoghar.

Som illa gör/han vndlöper intet sitt Straff.

I N V I S I B I L I T A S.

XLVII.

Gygis Ring aff vnderligh Crafft.

Den wijsa Plato skrifwer vthi sin andra

Boof de Rep. een sådhana Historiam om Gyge.
 Gygis war en Fååraheerde vthi Lydia. När then
 samma en gång vth på Marckenne och achtade sijn
 Hiord / så kom oförmodelighen ett stoort Dväder och
 Regnströ vp / Dunder och Blixt / altså at och igenom
 een Jordbåffning Jorden siggh öpnade och sprack sönder /
 och ther vthi bliff ett stoort Hool / Gygis hafwer fördris
 stat siggh / och är vthi Hoolen stigen / ther vthi han måns
 ga selsamma Badersaker sågh. Ibland annat en stoort
 Håst aff Malm gjorde / then som war innan til ihool.
 Vthi thenne här Håstens Södhä war ett Fenster /
 hvarigenom Gyges kunde see in i Håsten / och är war
 se blifwin en dödh stoort Manskrop ther vthi låst / heel
 naken utan någon Prydnadh / vndan tagandes en Ring
 på Fingret : Then samma Ringen hafwer Gygis then
 döda Kroppen afftagit / och är ther medh bortgången.
 Medan Gygis thenne här Ringen på Fingret bår /
 blifwer han warse / at han osynligh blifwer / och at ingen
 aff them omstående märcker at han tilstådes är. Hafs
 wer sedan Ringsens krafft bättre proberat, och vti ache
 taghit / och besunnit så offta han then Edlesteenen vthi
 Ringen wende åth siggh / så bleff han osynligh : Så off
 ta han wände honom ifrån siggh / så offta bleff han åter
 synligh. Sedan hafwer han siggh vthi Konungens i Ly
 dien Hoff försogat : Siggh så offta osynligh gjorde som
 han wille. Hoos Drottningen sofwit : Konungen kiefs
 wer sörgjorde : Drottningen siggh til Hustru taghit /
 och altså aff en Fååraheerde en Konung blefwin / iges
 nom thenne här Ringens Hielp. Thådan är thetta
 här Ordspråket kommet : Han hafwer Gygis Ring.
 Hwils

Hwilket talat blifwer om en lyckeligh Menniskia/ thet som alt hwad han önskar/ bekomma kan.

Ösynligen göra/ är hwarden vthi Naturen/ eller någhon Menniskios Konst. Diefwulen är som sådana Konster vthi sina Tienare wärckar.

JUSTITIA vid. SEVERITAS.

XLVIII.

Rättferdiga Menniskiors Exempel.

Ar Alexander Magnus med sin Macht och Krigswäld öfwer heela Jordenne / och många Städer och Land vnder sin wäld twingade/ bar thet sigh til / at han en gång på förborgeligit sätt kom vthi en Stadh. Men på thet han skulle förnimma/ om också thet hölles Hand öfwer Rätten/ gick han sielswer (doch aff ingen Länder) på Rådhuset/ och hörde thet til huru Folket för Rättenom theras Klagomål framstälte. Då hörde han en tala på sådant sätt/ Herr Domare / iagh hafwer aff thet här Mannen/ nu närwarandes / itt Hws köpt; Och när iagh thet thinnan hafwer låtit grafwa/ til at göra thet en Källare/ då hafwer iagh funnit en stoor Skatt medh/ hwilken iagh honom strax igen gifwa wille/ effter som han migh intet tilhörer: Men han hafwer honom intet begärt at anamma: Thersföre bar iagh samma Skatten hñt/ och beder at i wilien twinga thet här Mannen / och honom besalla at han anammar hwad hans är; Ty iagh hafwer slått ingen Rätt til thet här Skatten. Domaren besalte thet andra deelen / at han skulle gifwa swar thet på/ han sade: Herre warer försäkrat/ Skatten/ hwilken thet här funnit hafwer/ hafwer aldrigh warit min.

Hwset hafwer iagh fuller lätit byggia : Men Kumeet war en gemeen Plaz / ther hwar och en kunde byggia oppå. Thersöre hafwer iagh ingen Rättmerigh orsaaf samma Skatt at tagha. På thetta här sättet dispute-
 rade så länge / til theß the både bleswe til råd3 / at the wille lefwerera Skatten Domarenom i Händer. Do-
 maren sade / i bekänne både medh eder egen Munn / at eder Skatten intet tilhörer / och är doch veri edert Hws sunnen: Under hwad Steen skulle tå iagh honom til migh tagha? Som är här fremmande / och aldrigh nås-
 stan aff sådana Handel hafwer hördt talas? Ther bewa-
 ra migh Gudharna ifrån / at iagh migh intet tilmåter fremmande God3. I skiute heele Saken til mitt Em-
 bete och Samwet. Nu wål iagh måtte finna itt råd3. Här på frågade han en aff the träåtande / om han ingen Son hade? Then swarade / Ja. Then andra fråghade han i lifka mårto / om han ingen Dotter hade? Then sa-
 de också Ja. Så swarade Domaren : Ther skickar sigh rätt. Iagh döwer at tin Son tager hans Dotter til äch-
 ta / och iagh gifwer them thenne här fundne Skatten til en BrudhSkatt. När Alexander Magnus thetta här alesammans hade hördt / bleff han aff stoor förn-
 drande lifka som borttaghen på then mogna och förnuff-
 tiga Deliberation, kunde sigh intet längre hålla / vthan brast vth och sade öfwerliudt : Iagh hade aldrigh trodt /
 at på någon Orth i Werldenne Mennistior wore / the som Rättferdigheetenne så mycket om händer hade / som thenne här göra : Domaren / hwilken honom intet känd-
 de / ey heller wiste hwem han war / swarade honom : Är thet och möyeligit / at Mennistior blifwa fundne som annorledes göra? Ja sannerligh sadhe Alexan-
 der,

der, esomofftast / och på många Orter. Domaren för-
vndrade sigh och sade: Om på sådana Orth också Gus-
darna låta Regn falla? Och om Solen thesammas-
des. theras Strålar låta see? Som han wille säya / at
Gudh hwarden Regn eller Soostjyn gifwa skulle/
them som Rättferdigheetenne intet i acht taga som thet
sigh bör.

Rättferdigheeten är en Grund och Ursprung til
alla Dygder och Lycksaligheet. Zwarföre Dieswulen
ingen bättre Vers vthi Virgilio funnit / än som thenne.

Discite justitiam moniti.

IGNIS vid. DII.

XLIX.

Hwilken vthaff thesse här bådha wore
mechtigare Elden eller Watnet?

The Chaldæer hafwa hållit Elden och
Soostjynet för sin Gudh / och the Egyptier
Watnet. Nu hafwer en gång emellan them
sphaßwit sigh een Tråta / hwilken ibland thesse här bå-
de Gudarna mechtigare wore? Elden eller Watnet?
The Chaldæer hafwa sagdt / theras Gudh Elden / wo-
re öfwer all Ting och alla Gudar: Ty thet förtårde alt/
och öfwerwunne alt / at ingen ting kunde för honom bes-
stå / thet som icke aff honom bleswe til intet och Afsta-
giordt. The Egyptier höllo medh Watnet / och sadhe
Watnet hade een sådana Macht / at thet icke allenast
heela Städer / medh sin Flodh dränckia kunde: Vthan
och heela Werlden til intet göra kunde / sådant är at see
aff Syndefloden. Thenne här Ströfden kunde intet els-
lieft blifwa sluten / vthan at thesse här bådhe Folken /

hwar och en sin egen Gudh framstälte/til at see hwälens
 then andra öfwermechtrigh war. The Chaldaer hafua
 gjorde en stoor Feld/och begäret/ at the Egyptier måtte
 och söra sin Gudh fram : The wille see om icke Elden
 warder honom til intet görandes / så hafwa the Egy-
 ptier utaff Leer och Jord een stoor Krwka vthi ens Gudz
 Liknelse gjorde/full medh Hool/ medh Wax tillämat/
 och Krwkan fylde medh Watern : Thehen här Krwkan
 hafwa the ther lika som theas Gudh ther stälde til at
 stryda medh Elden: Hwilken när han vthi Elden sats-
 tes / så hafwer Waxet smelde / Watern runnit vthur
 Hollen/ och Elden aldeles vthslächte. Allså är Chal-
 daernas Gudh Elden aff the Egyptiers Gudh, Wats-
 net/öfwerwunnen och vthslächte worden.

The Gambla Fäder hafwa för Syndeflodhen hörde
 och förnummit / at Werlden skulle igenom Feld och
 Watern förgås. Hafwa förthen skul två Stodher för-
 färdigat och upfatt : Then ene aff Leer / Then andra aff
 Malm/och ther vthi grafwit Wettskap om Astrono-
 miae heemligheter / hwarvthinnan the (the Egyptier)
 sedan försarne bleswo/ Effter som vthi Egypten aldri-
 gher regna eller snöga plåghar : Vthan Himmelen är al-
 tidh klar och liwß vthan några Skyer / och thesöre är
 Stiernornas lopp hoos them beqwemlighit märkt och
 optecknat blifwit. Theffe Stoderna wore til den enda
 gjorde/om Werlden skulle förgås medh Feld/så skulle
 Leerstoden igen blifwa ostadd ; (förty Jorden blifwer v-
 thi Elden hårdare och fastare) Och så frampt Werl-
 den skulle igenom Watern vndergå / Så skulle Malm-
 stodhen ostadd öfwerblifwa (ty Watern stadhar intet
 Metall) Josephus förtället / at vthi hans tidh haf-
 wer

wer ännu Malmstoden warie quar/ och aff honom sielfs
wer sedd vthi Egypten / effter som igenom Syndeflo-
den then andra Stoden aff Watnet war försmeldt och
förderfwadt.

Närck här först then groswa Zedningars Blind-
heet/hwilka Eld/Watn/ ja Zwjeldöck/Rödlöck/Kat-
tar och sådant släkt Ting för Gudhar hållit och åhrat.

2. Aff thenne här två Stoder är til at see/then Vnr-
sorg och Sljkt som the Gambla hafwa haft medh forts-
sättning gode Konstier och Wettskap / på thet the sam-
ma intet måtte vndergå/vtan til theras effterkomman-
de fördt blifwin.

L A B O R.

L.

Bondens Furiij Cresini Slykt och
Förswarning.

POëten Virgilius hafwer wißligen och wäl
taalt/Labor improbus omnia vincit. Ty intet
är så swårt som man icke igenom Sljkt och Ar-
bete kan komma til wåga/ som är til at see vthi söliande
Historia, hwilken aff Plinio blifwer förtäld. Intet
långt ifrån Rom wet ett Temp/ bodde en Bonde/ widh
Nampn Furius Cresinus, then hadhe fuller en ringa
Åker / men han baar meera Korn och Fruchte/ än som
hans Någrannars stoorå Åkrar. Bless thesfore aff
hans Grannar för Rådet vthi Rom anklaghat / lika
som han igenom Truldom och otillbörliga Medel andra
Folcks Fruchte kom til sigh. Men han skyddes intet för
Rätten til at komma/ och kom också tigt: Hade medh
sigh sijn Dotter/ som myckit stark war. Item alla si-
na Bohagsaker/stoorå tunga Jernspadar/stoorå secta
starka Oxar, och sade omsijder til Demaren, *I Qui-*

rites, man anlaghar migh för Truldom: Seer här är mina Truldoms saker (låt här medh see sitt Wårks tygh/ som han tijt hade hafte) om iagh kunde edher för ögonen ställa mitt flöttigha Arbete min Swete/ mitt Wakande och Vmsorg / så skulle i så see meera. Här medh är han strax ledigh och löös giord.

L A B Y R I N T H U S.

LI.

Swad Labyrinth för een Bygning warit hafwer/tillijka medh Historien Thesei och Ariadnes.

DÆdalus hafwer warit en myckit konsteligh Måstare och Arbetare / hwilken när han aff Konungen Minoe fången hällen wardt i Dön Creta, hafwer ther bygdt. en onderligh Wilgång Labyrinthum nämder / then medh så många krokotta Gångar åthskildt hafwer warit/ at ingen Mennistia/ then som en gång war ingången/hafwer åter igen kunna komma ther uth. Mitt uthi Labyrintho war ite förträckelighit Underdiwr/ halfft en Dye/ halfft een Mennistia/ Minotaurus nämder / hwilken Poëterna nämna Semibovemq; virum, Semibovemq; bovem. Denne här Minotaurus hafwer alla som inkomne äre/ upåtit. Dmsijder är och Theseus en wacker Bngerswen til Labyrinthum skickadt: Then samma hafwer Jungfrwn Ariadne, Konungens uti Creta Dotter/ fått Kärleek til: Och honom Rådhy medh deelt/ huru han skulle säker in i Labyrinthen och åter utgå. Ja också thet Monstrum aldeles dråpa: Nemligen han skulle tagha en långan Tråadzenda / och then

ena Endan widh Labyrinthi Dör eller Ingång fast binda: Medh then andra Endan skulle han genom alla Gångar Labyrinthi gå/ til thes han til Minotaurum komme / honom skulle han omsider någhra små Kakur/ aff Beck och andra saker giorde/sörefasta. När han them hade upåtit/tå blifwer han strax dödh/ På thes han åter kunde tillbaka komma / skulle han sölia effter Tråden/ then warder honom til Dören ledandes. Sådant hafwer Thesius giorde: Är altså Fahrlicheeten vndanfluppen. Aff thenna här Labyrintho är sedhan alla swåra / och förwirrade saker Labyrinthi nemde/ och thet Dordspråket / In Labyrinthum incidere, är til at förstå/ om them / som siggh vthi orichtiga och förwirrade Saker inweswa / och instörta. I lyfka mätto warder thet Dordspråket / Filum Ariadnæum brukat/ hwar igenom wå of kunna vthweswa vthur förwirrade och försörde Taal och Discursler, som thenne Bers vthwtsar.

Filo Ariadne nisi te Dialectica ducat.

E Labyrinthis non potes ire plagis.

Man kan också Labyrinthen på Menniskiones Leswerne/ och thes tilstånd tyda och dragha.

LÆTITIA vid. DOLOR.

LI.

Många Menniskior äre blesfne dödh/ intet aff Sorg/vran aff Frögd och Glädie.

Agh wil nu eder tw Exempel förtålia/ om the Menniskior/ hwilka oförmodeligen aff skoor Frögd medh Döden affgångne äre: Hwilka Exempla hoos Aulum Gellium Lib. 3. Cap. 15.

äre til at låsa. Vppå Dön Rhado bodde en gemeen Borgare Diagoras, han hade trenne Söner / ibland hwilka then ena war en Fectare: Then andra en Sparrennare som renda til Kings : Then tredie en Springsgare. Vppå en dagh bleswe vhi Athen anstälte the waanlige Strijder/hwilka man Olympios ludos kallede/ vhi hwilka alla tree Diagoræ Söner thet bästa gjorde/och thesfore medh Kransar krönte bleswe. När thesse här tree unga Personer til sin Fader komme/then samma om Halsen fattade / och sina Kransar på hans Huswud satte, ther hoos och thet gemeena Folket många sköna Blomer aff glädie kastade på them/ så är Fadren mitt vppå Plaken/ vhi närwaro och tilseendes allo Folklo/ aff stoor Frögd hastigt dödh blifwin.

Wårdare/när thet Romerska Folket och Krigshären bleff slaghen widh Cannas, så war een gammal Hustru i Rom/ henne bleff sagdt/ at hennes Son war och medh omkommen : Ther om hon stoor Sorg hafwer hafte, Men thetta här rychte war falskt. Ty intet långt ther effter kom hennes Son frisk och sund til Rom vohur Slachningen: Modren när hon sin Son oförmodelighen siel Sichtet på / är hon så hiertelighen gladh blifwin / at hon är strax dödh nedher til Jorden fallen.

Zwarcken Frögd elier Sorg skal man förnyckit låta sigh gå til Zierta. Både förnyckit är ohelsosamt. Måttan är i bådöm bäst.

LACRYMARE vid. RIDERE.

LAUS vid. URBS.

LIII.

Om några Ståders Beröm.

PLutarchus förtäljer efterföljande gerning.

Ptolomæus Konung vthi Antiochia, hafwer en gång haft til gäst Sin/som wore aff åthskillis ghe Konungariken/ hwilka vnder Måltijden tilsamman begynte at Disputera, hwilket Land then bästa Sedhs wanan och Statuter hade? Swart och ett Sanninges budh hafwer sitt Landz Statuter högdt vphåswit / och them androm framsföre dragit. Swarsföre Ptolomæus hafwer seedt för rådelighen an / hwars och ens Taal och Orsaker til at förnimma/ at höra/ och sedhan effter Sakens begrundning sijn Mening säya.

1. Then affskickade ifrån Rom hade fram / at thes sammastådes wore Kyrciorne och Gudztiensten vthi större åhra/ån som på någon annan Ort vthi werlden.

2. Sändebudet ifrån Carthago sade: At Ridderskapet och Adelen thes sammastådes intet bleff trodt aff stridande: Och then Menige mannen aff Arbete, Philosophi aff vnderwåssande.

3. Legaten ifrån Sicilia sadhe: At mat. thes sammastådes Justitiam om hånader hade: Sanningen ålskade: Och at then ena wore then andra lif.

4. Gesanten ifrån Rhodis sade: At thes sammastådes leffde the Gambla åhrligen/ alswarsamme / the Uniga tuchteligen/ Qwinsolcken wore tyflåtige/ intet squallerfulla.

5. Then affsånde ifrån Athen sadhe: At thes sammastådes intet bleff tillåtit/at the Råta sökte sin Fördeel: Then gemeena Man fåsång: Kengementerns censaldighe.

6. Gesanden ifrån Lacedæmone sade: At hoos them intet Naar: (Ty then ena wore then andra lif) At ingen

ingen Girigheet bleff sporde: (ty alt war gemeent) At ingen ginge later.

7. Then seneste Gesandten sade: (war Sicyoner-nes) At man ther sammastådes inga Fremlingar tilstådde: (effter som the altjydh något nytte hade) At inga Medicos tilståddes: (effter the dråpte the helsosamme) Och at man ingen Advocat tillåte / Effter som the onda Saker förswarade.

Swart och ett Land hafwer sin egen Waana / och hwarion och enom Nare behagar sitt Sätt bäst.

L A U R U S.

LIV.

Thet Edla Lagerbårstråå.

Lagerbårstråå är ett aff the samma Tråå / som både Winter och Sommar grönskas / och hvars Bladh intet affalla. Han hafwer sitt Rampn aff berömmet / effter han ibland alla Tråå ewigh beröm wård är. Ty först förmåla om honom Natursens Kansakare / at han een särdeles heemligh Kraffte hafwer. At stå emot Åstion och Blixnan / altså / at hwar som en Lagerbårsquist / eller och thes samnas Bladh warder pålagde eller hoos stuckin / sådant wore för Åstionne frj / och aff ingen Blixna kunde blifwa sladder. Thetta hafwer wäl wist och brukat Keysaren Tyberius, hwilken / effter som han aff Naturen mycket försträcktes för Åstion / hafwer han altjydh på Huswudet burit en Kranz aff Lagerbåårsblad. Sedhan hafwa the Gambla och Lagerbårsquistar brukat til thes ras Spåning eller Propheetering; Hwarföre the then samma kallat Laurum Vaticicam eller Fatidicam;

Effter

Effter han föräth förkunnade tilkommande Ting / som aff Gudh försedt wore. När medh gjorde the altså. The lastade Lagerbårstråån på Elden : Then som genast begynte spraka / och itt Lidwdh från sig gaff (hwadan thetta Ordspråket *Lauro vocalior*) När han hårde sprakade / så förkunnade han stoor Lycka : Men när han heemligen förbrände / så war thet een Dlyckes tekn. Ja the Gambla brukade och Lagerbårstråå til Truldom. När Dwinfolcken wille Bnge swennerna all theras Kärleek dragha och twinga / så förbrände the en Lagerbårsquist / som sådhant är til at see ochur Theocriti *Pharmacentrica*. Men aldramäst bleff han til kranes jar brukat / medh hwilka Keysare / Segerwinnare / och sedan Poëterna på theras Huswuden bleswe krönte, til itt ewigtwarandes och odödeligit Beröms tekn / som the hade bekommit. Lådan ochi Rom Lagerbårstrååe icke allenast ochi stoor åhra war / ochan bleff och Heltigh hållin / och tordes honom ingen til gemeena eller oheliga Saker bruka. Hwar och en Keysare planterade inz sin egen Hand en Lagerbårsquist / och bleff besunnen (som Plinius förmåler) at när Keysaren bleff dödh / och tillgå medh Lagerbårsquisten / aff honom planterades / borttorckades och förgick. Men så länge Keysaren leffde / så länge grönsklades och Lagerbårsquisten.

Poëten Ovidius förmåler ochi sin *Methamorphosi*, at Gudhen Apollo eller Phœbus, een stön Jungfru widh Rampn Daphne ålstat hafwer. Men then samma när hon för honom flydde / och honom insee wille wara til wilies / är hon aff Gudharna ochi ite Lagerbårstråå förwandlat. Så hafwer Apollo liks wäl här effter insee wändt igen / ochan thet samma Lager-

gerbårstråäe alltidh älskat. Thet för sitt Tråä hållit / och alltidh Lagerbårskransar på Huswudet burit. Tådan ochan twiswel kommin / at Spåqwinborna / Medici och Poëterna fram för alla andra Lagerbårstråäe sig tilägna. Ty Apollo hafwer warit en Gudh öfwer Spåningen / Låttarekonsten och Poëtiske Dichter.

L E X.

L V.

Några Romerska Stadgar / belån-
gande Gåsteboden.

The Romare äre medh rätta til at berömma / i thet at the vthi theras Gåsteboden så goda Ordningar och Lagh giordt och hållit hafwa, aff hwilka iagh the förnemsta förtålia wil.

1. Först hade the en Lagh / benemd Lex Fabia, aff Borgmästaren Fabio giordt. Then samma statuerade at ingen torde meera än som 30. Sestertios på ett Bankeet förtåra / år så myckit som någe när 12. Daler.

2. Effter sådana kom Lex Messinia, aff Borgmästaren Messinio ordnade / hwilken förbödh / at man intet fremmande Wijn skulle införa til at dricka.

3. Här på fölgde Lex Emilia, aff Borgmästaren Emilio giord / igenom hwilken the Romare besalt bleff / intet meera än som 5. Rätter at spysa.

4. Strax här effter kom Lex Antia, aff Borgmästaren Antio ordnade / the vthi begrüpin / at hwar och en måtte ett Arbete låra / the til han Lust och Art hade / vndantagandes koka. Ty the hölle thet thesöre / at hwar som många Rockar wore / thet blefwe allenaft Fol-

ket fattigt/ Ljfwet ohelsosampt/ Siälen och Sinnet bes
fläckiat.

5. Effer sådana kom Lex Julia, aff Julio Cæsa-
re upbracht/ ther wihi ordnat/ at ingen torde åta medh
förslutne Dörar / på thet at Censores thes bättre see
och försjara kunde/ om och någon vhi åta öfwerflödiga
heeten brukade.

6. Sidst kom Lex Aristimia aff Borgmästaren
Aristimio foreskriswit / therwittinnan budit / at man suts
ler om Middagen måtte någhon til Gäst hafwa , men
intet längre behålla them än som til Afftonen.

Öfwerflödighcet i Mat och Drinka är skadeligit
och ohelsosampt / är onödigt. Naturen är medh lütet
til fredz. Sådana Lagh wore på thenna Tjdh och
wål aff nöden.

LINGVA vid. SERMO.

LVI.

Hwillet Språk then ålsta/hafwer Psam-
meticus welat vthrasaka.

Herod. Lib. 2. Cap. 2.

S Thi Konungens Psammetici Tjdh war
en Strjdh emellan the Ægyptier och Phry-
gier, hwillet Tjngemål aff them bådhe wore
then åldrigaste ? Sådän Twedrecht at sitta / hafwer
Psammeticus ordnade / man skulle tw unga Spenes
barn tagha och lägga them vhi een Den ibland Dostka-
pen / på thet the ingens Menniskios Liwdh eller Röst
hörde : Och när the wore upwarte / skulle man så höra
hwad för ett Tjngemål the talandes warda aff sigh
fielswe / Then samma wore vthan twiswel then gamblas-
ste och naturlighaste, Sådhan är stede och fulländat.

Når som Barnen några åhr ibland Bostapen lefwat hade/ochan och långt ifrån alla Menniskiors Selstap/ så hafwer Psammeticus någhra Mån tijt sändt til at förnimma/hwad Barnen skulle taala. Så snart Barnen hafwa blifwit Menniskior warse/hafwa the skrytat/ Bec, Bec, thet är så mycket på Phrygiska som Brödh: Thådan Psammeticus hafwer sagt / thet Phrygiska Tungomålet wore thet äldsta. Men iagh håller thet så före/ at Psammeticus är ochi sijn meening bedragen. Förty effter som Barnen medh Fåå/som Getter/Fåår Doelar och sådhana meera omginges / hafwa the thet Bec Bec aff them samma lärdt : Och är them sådant intet infödt/ som itt naturligit Språk. Sannerlighen wij Menniskior hafwa fuller aff Naturen een Röst/ som och the andra Diwr. Men the åthstillige Språken är of icke infödt / ochan och alla Språken/ som the och äre/ aff Hörsten hafwa / och genom påmärkning låra. Når een Menniskia döoff född warder/ altså at han andra intet kan höra taala/then blifwer och endeligen stumm/ochan seedt han til Tungan eller Munnen intet Feel hafwer. Orsaken/effter han intet kan höra andra tala/så kan han intet låra tala. Ty at ingen Menniskia hafwer medh sigh på Werlden någhon wettskap aff Konster eller Tungemål : Och man måtte alt icke genom Arbete och Flyt/ genom hörande och påmärckande/ låra. Aristoteles hafwer wäl och wijslighen sagdt: Wår Siäl wore tjt een Skryfftasla/ thet ochi intet skrifwit är / men kan doch allahanda inskriwas. Når wij på thenne Werlden födde blifwa/wete wij intet aff konster eller språker / ochan kunna thet effter alla konster och språker med wårt siane begrypa och låra.

M A G I A.

LVII.

Om then Erh Trullkonan Circe.

Homer. Odyss. 10. pag. 286.

Circe hafwer varit een mycket försahren/
och wijdberömd Trullkona / hwilken icke alles
näst genom Skönheet och Wältaligheet / vthan
och aenom Krydder och Trulldom alla the som til henne
komme / til hennes Kärtlek twinga kunde ; Ja när thet
henne täcktes / at förwandla Mennekiorna vthi oför-
nufftige Diwr. När såsom then spissfundige Ulysses,
medh sitt fölie til C leps anlangade hoos den Insulen,
ther som Circe hadhe sina Boningar / och sände nå-
gra aff hans Medhbröder uppå Landet til at hempta
Spis / och til at försara hwad för slags Fodra ther bods
de / så hafwer Circe them samma affsände Äta och Dric-
ka föresatt / them wännelighen vndfångit : Men at så
snart hon medh sitt Spöde på Huswudet rörde / äro the
til Wilddiwr bleffne / then ena een Sugga / then andra
en Hund / then tredie en Fogel. En aff them som Cir-
ce Kost eller Dricke intet hade smakat / är ofskadder thet
ifran kommen / och Ulyssis sådant förkunnat. Ulysses
oanseedt han mycket bleff affmanter aff sitt Medhsölie /
han skulle sigh intet vthi then Fahren begifwa / så är han
intet thet mindre til Circe gängen. På Vägen vthi
Slogen hafwer mött honom den Guden Mercurius :
han hafwer låtit see honom en Dri medh en hwitt Blo-
ma och swart Rost / Moly benemd / och befalt han
skulle then vppgraswa / och hoos sigh behålla : Ther is
genom warder han för Circes Trulldom säker wardan-

de. När Ulysses til Circes war kommen/ och i liff-
 ka mätte wänligen aff henne vndsängen medh Aea och
 dricka/hafwer också Circe medh sin Kepp rörde honom
 på Huswudet/och förmeente som the andra/at han skul-
 le wihi Diwr förwandlat blifwa. Men Ulysses är is-
 genom thenne Orsens krasse blifwen behållen: Hafwer
 draghit och sitt Swärd / Circe hootade at dräpa / så
 frampe hon icke honom hans Bngerswenner gör til
 Folk igen. Circe hafwer Ulysses varit hörsam / och
 medh een Pijpa alla Diwr tilsamman roopat / them
 samma med Käppen åter igen rörde/tå äre the på stund-
 den bleffne til Menniskior igen. Alltså hafwer Ulyf-
 ses sitt Medhfolie fåt igen: Men han är hoos Circe
 en långan Tidh blifwin/ och sigh medh sitt Fölie effter
 sin önskan och begäran förlustadt. Ther som honom in-
 tet ondt är wedersarit: Til thes han omsijder åter igen
 är til Skeps gängen.

Circe är intet annat än som then skändeliga Wällus-
 sten / hwar igenom Menniskiorna / och oförnuftigha
 Diwr lifkåde warda/ och lifka som wihi Suggor/Björ-
 nar och Hundar förwandlas.

M A G N E S.

LVIII.

Om Magnetten och Diamanten.

S Thi Naturen äre the Underwärd / som
 man fuller dagelighen medh Ögonen skodar/
 men thesas Orsaker swäre äre til at sörfara.
 Aff många wil iagh allenast några såå låta see. Ma-
 gnetten draghet icke allenast Jern til sigh/ ochan wän-
 der sigh rätt effter Nordstiernan / på hwadh Drith hon
 må

må wara på Jordenne. Then första Dygden at draga Jern til sigh / hafwa the Sambla och bekänt och wäl wist. Men then andra Krafften Norroch at länckia sigh / är först för tryhundrade åhr worden kunnigh bleswen. Likka såsom Magneten dragher Jern til sigh / altså dragher Naphta (är itt slaggh aff wååt suchtigheet / ther om annorstådes) Loghan til sigh: Och Bernssteen / når han blifwer riswin / Halmen. Ibland Edlessteenar är Diamanten then förnemma / om hwaris Hårdheet skrifwer och sågher man / at han medh ingen Hammar eller Smidieståå kan sönderslagghen warda. Utan når han vthi Boocke Blodh blifwer lagd / tå blöt nas han. Men sådant är falskt / Ty Guldsmederna kunna medh ett Hammarslaggh honom vthi många stycker slå / och om han tusende åhr vthi Boocke Blodh läggher / skulle han åntå intet blifwa blöter. Intet thes mindre så är han så hård / at han medh ingen Graffsticka eller Fjål kan blifwa skadder. Och fast han warder lagd vthi Elden / så stoor som en Stadh / och läggher ther vthi tusende åhr / så förbrännes han doch intet / vthan blifwer så godh som han förr war.

MANUDUCTORES.

LIX.

Studenternas tregångor tref Sörare.

Marsilius Ficilius hafwer vthi sijn Boock om tredubbelt Leswerne en stön Invention satt / ther vthi han beteknad / at hwem sigh på gode Konster och Wttsheet begifwa wil / then samma år aff nöden / tregångor try Ting / Sörare / som nemliggen / 3. vti Himmelen / 3. vti Siune / 3. på Jordenne.

The tree Förare / eller hielpen vthi Himmelen äre / Mercurius, Soolen / och Venus.

1. Mercurius en Hansakare och förborgade Sakers vpsünare / reeter och förmanar til studeringar / och til at sökia hwad lofligit och medh Witsheetene löft är.

2. Soolen eller Phoebus vplyser medh sina Strålar / så wäl Sinnen / när the aff Studierna hålla: Som och sielfwa Sakerna som man vthransakar, och gör at thet of altsammans liwst och klaart förekommer.

3. Venus gör medh sin Wänligheet och Bequemheet / och hwad som igenom Mercurij hielp vpsünen / och igenom Phoebi hielp liust och klart förstånden och begripin / kan artigt och vtherlyckeligen vthtalt / eller vthi Pennan försattadt blifwa / på thet / at thet en Art och Liustigheet winner.

The andra tree Förare vthi Sinne äre. En stadigh Willia / itt godt Förstånd / itt godt Minne.

1. Willian och begäran at lära / måste fast / stadigh och wis vara. På thet man intet tvehogse eller vthi sitt företagan ostadiger är. Then som sigh en gång företaghit Studierna til at fullsölia / han måtte stadigt ther hoos blifwa / och sigh igenom ingen Nödha eller Arbete försträckia låta.

2. Ett godt ingenium är enom Student högt aff nöden / på thet han alla / och i särdeles subtile Saker / begripa och förstå kunde. The som aff Naturen dumme och aff intet godt Förstånd äre / the hinna sällan en önskeligh Enda på theras Studier. Ty löfla som man vthur hware och itt Tråå intet kan ståra ett Beläte / altså äre oc alla Ingenia intet til Studierna bequemne.

3. Minnet måtte och vara godt och stadigt. Ty om

man aldrig så mycket och länge studerade/och kunna intet vthan til behålla/så wore studeringen intet nyttigh. Jagh håller thet så före / at hwar och en allenast så mycket weet / som han vthi Minnet behållit hafwer. Then som intet weet vthan Böckerna / är lika som een Luus/som intet förmaår vthan Skorswen.

The tree senaste Förare äre/ fromma Förälldrar/ en troghen Præceptor, och en försaren Läktare.

1. När Förälldrarna fromme och ährliche äre /tå är til förmodandes at Barnen äre också. Aff Förälldrarna hafwa Barnen icke allenast Lüffzens och Sinnens Gåfwor : Vthan måtte och aff them försedde warda medh allan Bimkostnad / hwilka på Studierna wändas.

2. En flitigh och troghen Præceptor är altså höges ligen aff Nöden/ then som en vngan Student vnder wijfar vthi Gudzfruchtan/vthi godha Sedher/ Tungomål och Konster. Och ingen Flit sparar sin Discipel til at komma til then önskeligh Lärdoms och Wijshettesennes måål.

En Läktare är och aff nöden. Ty the Lärde äre gemeentligen swage aff Naturen och Kropsens påseende/ effter igenom myckin Studering Lüffzens Kraffter mycket förswagade warda: Så måtte nu en Medicus wara Studenterna til redz/ om the vthi någhon Siukdom falla. Thenne är altså the tree gångor tree Studenternas Förare.

See så mycket behöfwes til at bekomma Wijshette. Zwarföre billigt the Lärde för alla andra Menniskior vthi Ahra / äre til at hälsandes.

M E D I C A M E N T U M .

LX.

Om Konungen Mithridate.

Mithridates hafwer varit en Konung vthi Ponto, så mechtigh/ at han hafwer regerat öfwer Tiugu tw Kongarikken; Ther hoos aff sådant treffeligit Minne / at han 22. Språker hade kunna taalat/ och allom sinom vnderhafswande Råte skiptat/ vthi sitt egheet Tungomål vthan någon Tolck. Han hafwer och icke allenast många härliga Låtedomar vpsunnit/ vthan och igenom theras dageliga brvvl/ på sin egen Krop så mycket til wåga kommit/ at honom intet Förgiffte kunde någon skada tilfoga / ehuru starck then samma och måtte vara. Dimsider är han aff then Krigshielten Porapejo vthi thet Romeriska Krigget öfwerwunnen/ och aff sin egen Son Pharnace vthi Torne (hwar inne han flydde) belågrat worden. Och effter han war mått aff sitt Ieswerne / hafwer han en Vågghare medh starck Förgiffte druckit / förhoppandes han skulle ther aff döo: Men Förgifftet hadhe intet kunnat honom stadha. Altså hafwer han en aff sina Tienare besalt/ han skulle honom dråpa: Drången när han sådant hadhe wilia gjorde / är han så aff Mithridatis Konungzliga anseende försträckt/ at han Stinget intet hade kunnat fulländat. Ther på Mithridates sitt egit Sward hafwer taghit/ och sigh igenomstungit.

Seer aff seer tu hward Låtedomar förmå. Seer tu och hward Förtwislan gör.

M E D I C U S vid. M O R B U S .

MI-

MIRABILIA NATURÆ

vid. PROPRIETAS.

LXI.

Suruledes åthskillighe Huswuden och
Sierner åre fundne vppå the Egyptier och
Persianer.

Herodotns Lib. 3. cap. 12. vthi sin Book
Thalia förmåler / at når en gång the Egy-
ptier och the Persianer een stoor Slachting
hölle / så åre på både Stjdhor een stoor myckenheet aff
Menniskior nederbuggne och vppå Marckenne quarz-
liggiandes bleffne / och altså förrutnat / til thes at intet
meera ån som bara Huswudskallarne / medh the andra
Beenen öfwerbleffne. Så hafwer händt sig ett selsamt
Buder: Nemligen så hafwer man besunnit / at the E-
gyptiers Huswuden (hwilka särdeles låghe ifrån the
Persianers) hafwa varit så hårda och fasta / at man
intet kunde stelswa Beenen medh en stoor Steen skada
eller sönderlå. Twert om igen the Persianers Hus-
wudbeen så störa / at man them medh en Kepp eller och
medh ett Fingerstagh hade kunnat sönderbryta och sönder-
krossa. Then åtskildnades Orsaak / säger Herodo-
tus wara thenne: Effer som the Egyptier aff Barns-
domen altygdh deras Huswuden rakade och stallota höls-
le / hwar igenom Huswudskålen aff Soolen torckades
och hård giordes. Hwar vthaff också kommer / at the E-
gyptier aldrig stallota blifwa. Men Persianerna
wånia sig aff Bngdomen / theas Huswuden hafwa
medh Hattar betäcte / och gå aldrig medh bara Hus-
wuden / hwar vthaff Beenen blifwa störa och miuka / och
intet vthaff Soolenes lufft och wårckande sörhårdat.

Här vthaff är til at see / at en *Menniska* mycket *karz*
Fare och *helsosannare* blifuer / när hon aff *Vngdomen*
 sin *Krop* meer *hårdt* / vthi *Frost* och *Köld* oförtrutin /
 än som *Fräseligen* håller.

MIRACULA MUNDI.

LXII.

The sju Underwårde vthi then gamla bla Werlden.

Herod. lib. 3. cap. 178. usq; ad cap. 191.

The sju *Werldennes* *Underwårde* / warz
 da vthaff *Historicis* bestriffne och *högelighen*
 berömde / nemligen först / *Murarna* vthi *Ba-*
bylon / bygde vthaff *Drottningen* *Semiramide*, hwil-
 lens omkrifv vti sigh begrippe tolf *Tyska* *mylar* / och ete
Stadium : *Högden* hafwer varit *Etthundra* *tiugu-*
alnar : *Tiockheeten* *trettio* *alnar* : *Swan* *oppå* hafwer
 varit en *Wågh* / så *bredh* / at *två* *stora* *Wagnar* haf-
 wa *kunnat* *mötas* / och *köra* *fram* om *hwarannan* : Och
 endoch så *mycket* *Rum* öfver / at *stora* *Trån* och *Wän-*
stolar hafwa *kunnat* *wåra* *ther* *oppå* / såsom vti en *skogh*.

Thet andra *Underwårde* / hafwer varit the *stora*
Belåtet eller *Solens* *Colossus*, vthi *Dön* *Rhodo*
stätt. Vthi the *stora* *Medelhaafwet* hafwer varit ite
Belåte aff *Steen* vthuggit (eller som andra *förmåla*
 vthaff *Malin*) lijk enom *Man* / så *stoor* och *högh* / at
 thet hafwer nått op i *Skynn* / emellan hwilkens *bådhe*
Fötter / hafwa *kunnat* the *största* *Skep* *segla* / medh vth-
 spente *Seghel*.

Thet tredje *Miraculum* hafwer varit *Pyrami-*
des, vthaff hwilka *åthskilliga* hafwa *stått* vthi *Egyptē*.
 Men then *förnemste* är vthaff *Cheope* vppbygd / om

hwilken Herodotus förmåler / at uppå then samma haswer arbetat Hundrade tusend Menniskior i tingham år / och är blifwit förtård allenast vthi bara Attika / Swijtloök och Rödoök / vnder arbetet / för Ett tusend Sexhunde Talent wård / thet är Nijohundrade tusend / och Sextio tusend Kronor / åre widh 24. tuñor Guld. Hvad är suslan ther förwan / endoch användt til Kost? Jerneygh? Kläder på Arbetarna? Pyramides haswa varit / högga Torn / fyrkantigha / nedhan til bredhe / ofswantil spihiga / alle sammans vthaff heela Steenar / insett innantil ihoola Trappewijs opbygd / vnder hwilka Drottningen vthi Egypten hasst sin Begraffning.

Thet fierde Vnderwård haswer varit then stoora och tresseliga Bygningen Mausulæum kallat / hwilket Drottningen Artemista vthi thet Landstaget Carria, hennes Herre och Man Mausolo, när han war dödh / til een äminnelse haswer låtit oprätta: Hwilkens Mausoli Krop til Afsta förbrändt / Artimisia vthaff stoor Kärlek vthi sina Drycker lagdt / haswer och ther off dagelighen druckit.

Then femte haswer varit Gudinnans Dianæ Tempel vthi Epheso, vthaff ideligh si. hwytan Marmor opbygd / så högt berömt / at också dri Apostla Gernis garna om henne worden gått.

Thet siette haswer varit thet Belätet Jovis vthi Stadhen Olympia i Grekland / benemder Jupiter Olympicus, hwilken til åhra the Spelen Olympia åre håldne wordne.

Thet tidste och siunde Vnderwård / haswer varit then högga och konstelighe Bygningen Pharos, vthi then lilla Dön Pharos i Egypten, hwilket war giort vthaff

och aff reena hwhita Steenar / medh många Winnar /
 ther på man om Nattetsjd brennande Sacklor hafwer
 satt / til then ånda / at the Skepsarande om Nattetsjder
 hafwa Tekn / hwar effter the sina Resar och Skepsfahret
 ställa kunde / och han någon Fahra / och lyckeligen fullån-
 da. Thet hafwer warit så högdt / at man hafwer kunnat
 sedt Lius öfwer fyrattio Målar. Bthaff thenne här
 Pharo , warde ännu i dagh Pharus nemde the Lyctor
 som widh Sion upsättias / och tilförende een sådhan
 widh Warnemynde warit hafwer.

Sådana / och thesljkes mechtiga Underwårck gifwa
 tilkänna / hwad Menniskligh Konst / Arbete och Högs-
 färd förmår : Horat. Nihil mortalibus arduum est Cœ-
 lum ipsum petimus stultitia. Men hwar äro the stoorä
 Underwårcken : Alla til intet / til Afska om Stofft word-
 ne / at och the Rum intet äro til finna / des / hwarest the
 städt hafwa.

MONARCHIA.

LXIII.

Om fyra stoorä Werldennes Monarchier.

Monarchia warder kallat ett sådhan Reg-
 gemente / therothinnan en Person thet öfwer-
 sta Hnswudet är / then alla andra underdånige
 äro. Han ware sigh Keysare eller Konung. Sådhana
 Monarchier hafwa warit Fyra the förnemste på
 Werldenne.

Thet första hafwer warit the Assyriers eller Chal-
 dæers eller Babyloniers / hwilkens första Begynnare
 hafwer warit Nines , och hans Drottning Semira-
 mis , hwilken Staden Babylon hafwer låtit opbyggia.

En

En aff the seneste Konungar i thenne här Monarchien, war then lättferdige och fåringachtighe Sardana-palns : Hwilken aff Mederna år dräpin / och altså Assyriernas Monarchia til Mederna kommen.

Then andra Monarchia hafwer warit the Meders och Persers, hvars förnemste Regerare war Cyrus Major. Effter som thenne ock jemmerligen år omkommen/och hans effterkommande/nemligh Astyages, Sedan Darius en Tidh hade regerat / åre the omsider alla uthrotade / och år then seneste Persernes Konung Darius Codamannus, aff Alexandro Magno öfwerwunnen/ och altså Persernas Monarchia til Grekerna kommen.

Then tredie Monarchien hafwer warit Grekernas / Hennes Huswud war Alexander then stoora/ hwilken icke allenast Darium, Perserna och Mederna öfwerwan/othan också nästan heela Werlden under sijn Macht fick. Alexander år mehta yng blifwit dödh : Och år ifrån honom Monarchien til the Romare kommen.

Then fierde Monarchien hafwer warit the Romares/och år rätt thet samma Romersta Rikeet oti hwilket Tydskarna nu lefwa. Tilförende hafwer Grekland också hört thet til : Men nu hafwer Turkiske Keysaren thet intaghie / och thet Romersta Rikeet affskurit, Hwarföre ännu i dagh Romersta Keysaren och then Tydska Nationen Kriggh emoot Turcken söra : Så som och thetta Orsaken år / hwarföre then Romersta Wapnen/Ornen/ fuller en Krop/ men ett sönderdeelt och dubbele Huswudh förer : Effter som tw Huswuden rikeet inne hafwa/ Rymerska Keysaren och Turcken:
Then

Thenne här fierde Romerste Monarchiens förste begynnare hafwer varit Caius Julius Cæsar, Thenne här regerandes Keysare är Ferdinandus then tredie.

M O R B U S.

LXIV.

Alexander är siwff/och blifwer aff sin Medico Philippo curerat.

Curt. lib. 3. cap. 6.

Dhi then Tiden när som then stoora Alexander medh then mechtige Konungen Dario wille een Slachting hålla/ har thet sigh til/at Alexander illa döds siwff bleff. Du hade han en trogen/wälsörfaren Läfiare hoos sigh/ Philippum, then Alexander plågade myckie förtroo. Then samma när han sågh then stoora Jahran/ ther wri hans Herre sweswade/ wardt han til råd/ thet yttersta til at försökia/ ther med han honom wedh Lifwet måtte behålla. Försfärdigar thesöre itt Medicament, och här sådant wri en Wägare til Alexandro, honom förmanandes/ han wille thet trösteligen vthdricka. I medler tidh står denne här Philippus medh sin Läkedom för Alexandri Sång/ sij då kommer Alexandro een Skrifwelse/ aff Parmenione (en aff Alexandri heemlighe Råd/ och synnerlighe Wän) tilhanda / aff thetta här innehället/ Alexander skulle wachta sigh för Philippi Läkedom: Ty han wore aff Dario medh Penningar ther til köpt/ at han medh Förgift honom förgifwa skulle. Thetta här Brefs wet läste Alexander, til thet at Tiden war at dricka vth läkedomen. Då togh han medh sin ena Hand

Händ Begharen aff Philippo, och medh then andra
 Handen gaff han honom Parmenionis Breeff: Och
 förde genast på stunden Begharen til Munnen / och
 drack Läkedomarna vth. I medler tith läste Philip-
 pus Brevvet. Thet var ett Bnder at see / huru then-
 na Alexander (vthi drickande) på Philippum sågh/
 intet medh wredh Dgon / eller lykka såsom en som fruch-
 tade sigh / vthan medh friska behiertade Achäswor troos-
 endes och förlåtandes sigh på sin trogne Medicum:
 Och när then andra (Philippus) Händerna vp til
 Himmelen hölte / klagandes öfwer Parmenionis falsk-
 heet. Korteligen ther om til at tala: När som Medi-
 camentet begynte til at wärcka / så föll Alexander
 vthi een Dånelse / at the som stode fringom honom / förs-
 meente intet annat än han skulle döo: Men Naturen
 öfwerwant: Och Alexbnder igenom Läkedomens
 Krafft och Dygd / och hans trogne Medici hielp / in-
 nan några Daghar helbregdat. Förreeste här oppå es
 moot Dario, hwilken hoos sigh hade Sex gångor huns-
 drade tusend Man / och öfwerwant then samma.

En trogen och from Medieus är Penningar wärd /
 wäl then Patient enom som en sådana öfwerkommer.

MORS vid. LÆTITIA.

MONSTRUM vid FACETUS.

LXV.

Några vnderlige Menniskors Art.

A Ulius Gellius Lib. 9. Cap. 4 förmåler
 aff the gamla Skribenter / at Scythia Soldat
 Dorr vth boendes / lykka så Menniskio Rött som
 wq

wth Dykelöte äta : Ja wäl offta rådt och osudit ; Thers
 före the och nämde warda *αυθρωποφαιου* : Thet är/
 Menniskia frätare. Sådant göra och ännu i dagh nå-
 gra aff the Americaner : Hwilka intet bättre Will-
 brådth hafwa än som Menniskio Kött. Wtdare skrif-
 wer han skola också ther sammastådes i Scythia Men-
 niskior wara the som intet meera än som ett Dga fram-
 man i Pannan hafwa : Likka som Homerus påmin-
 ner/at Cyclopes sådana warit hafwa. Thenna här
 Cenögda Menniskior heeta Arimaspi. Ännu andra
 säger man ther sammastådes / hwilka som intet meera
 än som en flaat Foot hafwa ; Andra som fuller två
 Fötter/men wände tillbaka äth Ryggen/likka som wä-
 re stå fram. Thetta här Folket skal mycket snelt och
 wigt kunna löpa. Ther til skole och andra Menniskior
 wara vthan Hafwuden/the som vthi Bröfset Dgon och
 Näsa hafwa / men ingen Munn / *ασημοι* nämder :
 Hwilka allenast aff Wädret lefwa. Andra hwilka som
 intet äre högra än som en Span / Ährsbarnen likka/
 Pigmæi nämde : The söra itt ewigt Krügh medh Tra-
 norne. Andra som så stoore äre som halfwa Torn/ trees
 gångor högre än som Mansfolcken här vthi Landet.
 Sidst äre och Dwinsfolck / som medh bara anseende/ als-
 lenast medh Dgonen Folket dräpa / förgiffra/ och om
 Halsen bringa/ thenne här skole hafwa twenne Synner
 eller Dgapar. Thetta här blifwer fuller alt aff Histo-
 ricis språknaht : Men thet är idel Fabelwärd. Ty så-
 dant Folck ingestådes i Werlden til at see eller finnas/
 ändoch vti thenna här Tijden heela Jordekresen är bes-
 sökt/ och altså igenomwandrat aff Skepparna / at ins-
 gen Orth är til/ som the icke hafwa warit.

gandes Jättarna eller stoore Soldet/ the äre hoopetals
 til at finna i China en Americæ Proving. Item vnz
 dantagandes Trulskonor/ hwilka medh thesas Ansichte
 the unga Barn förgiffa / hwilket skeer igenom en ond
 Qwalm/ och skadeligh Lufft/ som vthur thesas Munn/
 Näsa/ Ögon/ och heela Lifswet går / ther om Poëten
 Virgilius sungit hafwer.

Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos.

M U N E R A vid. D O N A.

N A P T H A.

LXVI.

Om Naptha.

NAptha er en Olioachtigh Fetma/aff sådan
 vnderligh Natur at hon sigh vptänder aff Elds
 sens Steen/ eller och Lifswens/ oansedt hon ins
 gen Eld anrörer. Vptänder och ther hoos Wädret
 fringom sigh. När Alexander Magnus igenom
 Babylonien war reest / och heela landet hadhe öfwer
 wunnit/ så hafwa the Barbarier ther sammastädes we
 lat låta honom see öfwanbemelte vnderligh Napthæ
 Natur. Hafwer thesöre på Stadzgårdarna/ ther vth
 medh som Alexander hade sitt Herberge haffe / När
 gra Droppar vthaff Napthæ sprängdt: Snart taghit
 een vptänd Fakel / och til then samma Satun gångit.
 Så hafwer sigh på skunden vthi ett ögnebleck Wädret
 vptändt/ så/ at thet hafwa syns/ lifka som thet skulle wa
 ra idel Eld och doghar/ ifrån then ena Endan til then
 andra. Nu hadhe Alexander hoos sigh en vag Vilt/
 som plågade siunga för honom: På then samma wille

Alexandri Hoffstienare thenne här Napthæ Kräfte probera, hwilket Alexander them också öndte / och Wiltten hade sielfwer lust ther til. Allså när the alle nästna vthi Badhet såto / bleff Wiltten medh Naptha på bara Kroppen bestruken: Så snart Badaren mz Sake-len vti Badstuswun kom (ty thet war om Afftonen eller Mattetiden) så bleff strax på stunden Wädret optant, Wiltten begynte brinna / och aldeles medh Eldzloghar blifwa omkring hwärffd: Hwarföre Alexander sielfff vthi stoor Sorg stodh / om och the andra intet wore mz Watngiutande / och alltidh wätande Wiltten til hielp kommen / wore han vthan twiswel aldeles vppbränder. Men ther efter hafuer han aldrig blifwit rät helsosatt. Här igenom äre somlige bewekte at troo / at thz Förgiftet / hwar medh Medea sin Crona och Slöyare hade bestruket (hwar om vthi Jasonis Historia i then 43. år förmåldt) hafwer intet annat varit än som Naptha. Ty när Jasonis yng. Hustru thenne här Slöyaren på satte / och Cronan på Hustrudet satt / är hon lefwandes ther vthi förbrände / effter som man medh Sazklan til henne gick / ther aff Wädret strax är blifwit vppständt / at ingen Meniskia hade thet kunnat märckia / hwadan thet komme. Orsaken til thenne här hastige vppständelsen är: Effter vtur som Naptha framröka myckit torra / subtile Spiritus, the som icke allenast snart antända / vtan draga och til sigh / aff Naturjens lyfshet / Eldzlogan. Men at thene här Naptha vti Babylonien så hoopewijs framflyter / är intet til at föröndra: Effter som Jorden ther sammastådes så torr och heet är: Så at Kornet som på Jorden bleff fastadt / aff sigh sielfff dansgade / lyfta som thet leffde. Inbyggjarens

kunna och intet elliest lägga sig til Cömpnis / och han
 äre twungne stoorä råderfäcker medh Watn at vpsylla/
 och vnder thetas Husvuden lägga / ther på the sofwal-
 tjka som på Nyenden / om hwilket sådant är til at läs-
 sa hoos Plut. ochi vita Alexandri Magni.

Många stoorä Vnderwärd äre vithi Naturen.
 Lycksaligh är then som thetas Orsak förstår.

NATURA vid. MIRABILIA.

OBITUS vid. FORTUNATUS.

LXVII.

Huru Heliogabalus sig til sin Dödh
 hafwer beredi.

Den gruswelige Tyrannen Heliogabalo
 wardt Propheterat aff en Prest ochur Syria,
 at han skulle en grusweligh och onaturligh dödh
 döo / Så hafwer han sig företagit / på sådant sätt intet
 annorlunda än som Konungzligh döo. Thersföre hafwer
 han låtit försärdiga sig / några Keep aff Silke / Guld
 och Skarlakan wirtat , at så frampth han hängia skul-
 le / han ziratelligen och prächtig hängde. Hafwer och
 så stark förgiffit låtit tilräcta / och i Gylde / Nya-
 cynth / Christalline Beghare gutit / och alså förwas-
 rat / på thet / at så frampth thet wore aff nöden / han mås-
 te ochur Konungzlige Kärel Dödhnen drycka. Hafwer
 och ja yttermeera låtit ett högde Torn skätelligen vpyg-
 ga / och nedan til på Markenne Guld och medh Edel-
 steenar / sticlade Tapperer lagde / på thet at om han skul-
 le storta sig neder / och sönderbräka Halsen / han zirates-
 ligen och kosteligen komme tilliggandes. In summa,
 han hafwer sagde / hans Dödh måtte och kosteligen och

dyrbar wara. Men hwadh stedde? Ther kommer om
 Nattettidh oförseendes til honom någhra lättferdighe
 Hofwar/ mörda honom jemmerligen: Wälta honom
 vthi sin egen Blodh: Binda honom ett Keep om Hal-
 sen/ och släpad honom igenom alla Gatur / genom als-
 lan Dreenlighheet: Ja omsijder genom heemligha Hus-
 sen / och sedhan kasta the honom vthi Tybern. Alltså
 bör en sådan ständeligh Tyran döo.

At man måtte döo är wist. Zuru och på hwad sätt
 thet skee skal / weet ingen Menniskia tilförende. Then
 som och vthi Döddhen täncker sijn Höghfärd til at drif-
 wa / är en Narr / Ty thet wedersfars honom sällan / och
 är honom intet tiert ther medh.

San P A T R I A.

Lucii

LXVIII.

Twenne Bröders Kärleek och Troheet
 emoot theras Fädernesland.

L Sterföliande Historiam beskriwer Va-
 lerius Maximus vthi sijn fempte Book,
 Cap. 6. Exemp. 4. Extern.

Carthago och Cyrenen wore twenne Stådherbes-
 lägne långt ifrån hwar annan. Hwarföre thet sikh tils-
 drogh / at the vthi een Träta och twedrächt kommo om
 Grensernas Rämärke landamäre. Men the bleswo
 så om Saaken eense / at på en Dagh / vthi en stämder
 Morgontijma / vthur hwar och en Stadh twenne Yng-
 lingar tillika skulle begynna vthgå / Och hwarest som
 the båda warda tillsammans kommandes / och hwar ans-
 nan möta / ther skulle the gemeena Gränzers och Stäs-
 ders Skilningar wara. När som Dagen war kom-
 men / begynna Carthaginiensernas Ynglingar (hwil-
 ka twen-

sa twenne Bröder wore Phileni nämde) intet på redes
 ligt/ utan på swåkeligit wåß förr eller tådeligare til at
 gå/ ån som anordnade war/ på thet the theas Stadz
 Grenzar theß wåßdare måtte vchfåttia. Men the Cy-
 reners Ynglingar handlade vprichtig/ och begynte råc
 at gå på beståndan Tådh. När thesse här båda Yng-
 lingar tilsamman komma/ tå märkte strax the Cyre-
 ners Ynglingar at the Carthaginiensers intet hade
 vprichtig handlat/ och efter myckin disputerning sade
 the omsider / aff Drotligheet : När Phileni sig the
 sammastådes lefwandes begrafwa låta : Ther medh tils-
 kånna gifwandes/ at sådant omöyeligt wore/ och aldrig
 stee kunde : Men the bådhæ Bröder tänckia sig itt e-
 wiget Rampn effterlåta/ hafwa sig intet länge betänkt/
 vthan strax på samma Rumet låtit sig begrafwa. Och
 altså deras Fådernesland en långan tådh myckit heller/
 ån som theas egen Krop/ vnde/ ther igenom itt odödlig-
 gte Rampn och Beröm fått. Sannerligh Carthago
 år långesedan til Stofft och Aska worden : Men thes-
 se här både Carthaginiensers Beröm år öfwerblifuit/
 och florerar ånnu i dagh.

P E T I T I O.

LXIX.

Then galne Ynglings Phaetonis Begå-
 ran/ och ther på föliande Fall.

Phaeton hafwer effter Poëternes vpdich-
 tan / varit Phoebi eller Solens Son. När han
 sig thesfore vphoff år berömde / år honom föres-
 kastade/ han talte sådant i Osanning. Men på thet han
 sådant hwar man bewåßte / at Phoebus vthi sanning

hans Fader wore/ hafwer han gått til Phœbnum, then
 samma bedit/ och högde förman/ så frampt at han wo-
 re hans rätte Fader / och han wille honom een Bødn/
 som han görandes warder/ wara til wilies. Phœbus
 hafwer honom icke allenast vthi sin Meening stadfast/
 vthan medh en Eedh lofwat / alt hwad han aff honom
 bidandes warder/ skulle honom gifwit warda. Då haf-
 wer Phaeton bidhit / at Phœbus måtte honom på en
 Dagh vnna sin Wagn och Håstar / ther medh han igen
 nom Himmelen måtte föra och Werlden uplysa. So-
 len bleff här öfwer håpin/ och bemödde sigh medh måns-
 ga Död och Orsaker / sin Son Phaeton affstyrelia iz
 från Sådana stoort/ swårt och fahrlighit företaghande.
 Doch lykwäl effter hon swurit hade/ och Phaeton wils-
 le intet wända åter/ kunde han intet honom then tilgag-
 de Bønen förwågra / gaff honom / Dansedt ogårna/
 och med stoort beswår/ Wagnen och Håstarna: Men
 han förmanthe honom först Ifrige och Faderligen/ och
 gaff honom Lärdom huru han sigh vthi farande förhål-
 la skulle: Ibland annat bödh Phœbus sin Son Phae-
 ton, han skulle intet för högt och intet för lågt fahra:
 vthan blifwa mitt vthi/ ty thet wore aldratryggast: Ho-
 nom tiltalandes thesse gyldenne Död: Medio tutissi-
 mus ibis. Altså stegh Phaeton på sin Faders wagn/
 och effter han intet wiste Wåggen tjt han fara skulle,
 effter han och the otamda Håstar intet wiste til at rege-
 ra/ hwilke strax förstode/ at the intet theras rätta Må-
 stare hade. Då hafwa the begynt at löpa vthan theras
 wanliga sätt. Då är Distlen sönderbrutin: Hiwlen aff
 Axolarna affalne; och omsijder Phaeton, sampt medh
 Wagnen och Håstarna aff Himmelen nederstört vthi

Haafwer. Phoebus hafwer omsider fina Hästar tilsammans fått / Wagnen til rätta giordt / och sedan han nogh effter sin Son hade sörgt / åter igen begynt på sitt gamla wäff igenom Himmelen til at gå / och Werlden sitt Liws at meddela.

Vnga oförfarne Vngerswenner / skola sigh intet högre tilmåta / än som the förstå eller förrätta kunna. Item Föräldrar skola Barnen vthi alt ting theras Wilia intet låta. Ty the offta något bidia och begära / thet som them sielfwan är skadeligh / och them vthi stoor Sahra störter.

P H Y S I C U S.

L X X.

Huru then Nya Werlden först är vppenbart worden igenom Columbum.

Sela Jordennes Kres aff Watn och Jord tilsammansatt / blifwer deelad vthi then gamla och nya Werlden. Then gamla är then sama / vthi hwilken wij boo : Begräper vthi sigh Europam Norroth / eller Asiam Österoth : Then nya Werlden kallas America , ligger Wästeroth eller til Soolsens Nedergång. Och hafwer fullan isfrån Skapelsens begynnelse varit / rätt så wäl som then gamla Werlden: Men är of intet vthi then gamla Werlden boendes förr kunnigh blifwin / än som någe när för Hundrade Ditt och Trettio åhr sedan. Medh then första vpsin ning är thet altså tilgångit. Christophorus Columbus, bördigh aff Genua vthi Italien en sörfaren och lård Natursens Kansakare / när han vthi Hispanien widh Wäster Sion offta gick och spasserade / bleff han warse at til wissa Tyder om åhret vthur Haafwer Wä

stan ifrån / starka och långvarande Wädher blåste.
 Nu wiste han aff Naturen at alla Wäder theas förs-
 sta Ursprung hade vthur Jorden. Thersöre han tänkte
 och försäkrade sigh vthi sitt Hierta / at effter Solsens
 Nedergång öfwer then stoora Sion / långt borta ett
 Land måtte wara / ther vthur Wädhren kommo. Haf-
 wer och sigh företagit / om han allenast måtte nödtorff-
 tige Medel hafwa / sådant obekänt Land til at sökia. Är
 här upå til ähskillige Potentaters Hoff förreest: Syn-
 meening / om sökning een Ny World angiswit / Skep /
 Soldt och andra Nödtorffter ther til begäret. Men the
 alla gjorde Löye äth honom : Och bleff aff alla som aff
 een galen Menniskia bortstötter. Til thes at Konun-
 gen vthi Castilien sigh hafwer låtit öfvertala : Then
 samma hafwer Columbo Skep / och andra Nödtorff-
 ter gifwit : Är altså Columbus år 1492. aff Spa-
 nien vthfarin på Wästerhafwet til Solsens Neder-
 gång. Men då han många Dagar reest hade / och äns-
 rå intet någon Jord sunnit hade / och i medler tjdth al-
 lan Proviand aff Äta och Driicka / honom och hans
 Medhgeseller begynte fattas. Då hafwa Skepsfolcket
 begynte morra emoot Columbum : Begynte bannas
 på honom / honom för en Förrädare vthropade : Och
 befale han skulle genast wända om igen / elliest wille the
 honom fasta vthi Sion. Columbus sågh sigh vthi sås-
 dana Fahra wara / hafwer sitt Medhsölte och Skeppas-
 ren bedhit / at the måtte ännu tree Daghar hafwa förs-
 dragh : Om the intet then tjdten warda Land finnandes /
 wille han medh them tillbaka fara. Sådant hafwer han
 omsijdher medh stoore Bön hoos them wunnit. Twenz-
 ne Dagar wore allaredo förby gångne / och the sågho
 ännu

ännu intet Land. Då war Columbus någhot försigtig :
 Men låt sig intet märcka / och han intalte sitt Medh-
 sölte ett Hierta / och försäkrade them / förr än Morgon-
 dagen war förbi gängen / skulle the medh Gudz hielp så
 see Land. När som Natten tilstundade / och Colum-
 bus neder i Skeppet satt / så stigher en aff StepsVols-
 karna öfwerst vp i Masten, seer omkring sigh : Begyn-
 ner at roopa / Eld / Eld / iagh seer El : Då komma the
 alla tillspandes, satta itt Modh : Och göra så mycket /
 at the en kort Tjdh ther effter komma til Landz / nemlis-
 gen til Insulen på thenne här sidan om America bes-
 lägen. Ty Columbus är intet til thet fasta Landet A-
 merica kommen / och han Americus Vespucius, aff
 hwilken sedan thenne Werlden sitt Namn bekommit
 hafwer. När the til Landz ankommo / så faller alt Fols-
 ket / som vthi Skeppet hafwer varit på sijn Knää / Bis-
 dia Columbum om förlåtelse / och tilbida honom löf-
 ka som en Gudh. Columbus låter strax aff Tråå förs-
 färdiga ett Korß. Thet samma vprättar han på samma
 Orth ther the först ankommo / til then korsståta Christe
 Aminnelse. Altså äre Anno 1492. the Nya Werl-
 dennes Njar Hispaniola, Cuba, Jamoida igenom
 Columbum vpsundne / hwilken åhret ther effter medh
 vvhfsäyeligen Skatt aff Guld och Silfwer och Edlas-
 steenar åter til Spanien förreest / och huru thet honom
 war gångit lungiordt och vppenbart. Fem åhr ther eff-
 ter / nemligh Anno 1497. år och tyt reest Americus
 Vespucius, then som icke allenast Njar besatt / och han
 fasta Landet / then Nya Werlden vptåkt. Hvarsföre
 och aff honom thenne heela Werlden sitt Namn be-
 kommit / och nu America kallat blifwer. Sedhan är

och tñt seglat Ferdinandus Magellanus, aff hwilken hon Magellania kallat warder / och år man sedan hwardt år tñt reest.

Ther som sigh wäl om Land och Sold förtiena / theras Rampn / Veröm och Loff blifwer odödeligit.

PHILOSOPHUS vid. SECTA.

LXXI.

Uthaff en Bedhdragare blifwer Protagoras en Philosophus.

Protagoras hafwer vthi sin yngdom warit en Arbes Dräng / och hafwer tient för Lödn / at han sin Födho förwårffde / men måstedeelen hafwer han burit Bedh på sin Rygg. På en tñdh år han til Staden Abderam (ther han war hemma) gången / och på Halsen bårandes een stoor Knippa med Bedh / medh ett Reep konsteligen tilsamman bunden. Då hafwer honom Democritus, kommandes vthur Staden / mött / och seedt huru han medh een sådana obequem och tung Bedhoop så lätt och bequem kom gångandes. Hafwer begärt han måtte stå stilla ; strax frågat hwem Bedhen på sådhan Geometrist Art och wñß hade tilsammanbundit ? Ther på Protagoras swarade / han hade thet sielswer giordt : Democritus hafwer bedhit han wille thet oplösa / och igen tilsammanbinda / at han thet sielswer säghe. När Protagoras sådhan hafwer giordt / sade Democritus : Min käre Bngerswen / effter som tu ett godt Förstånd hafwer något til at förätta / så kom medh migh / Tu måtte til högre och större Saker blifwa brukat : Hafwer honom här medh förth vthi sitt Hws : Honom alla Nödtorffter gifwit / och

honom

honom vthi Philosophia vnderwist. Alltså är Protagoras eff en Bedhbärare en sådan berömd Philosophus blifwin/at också Plato en aff sina Dialogis den Titel hafwer gifwit Protagoras.

Här aff seom wij/ at offta stäteliga Ingenia blifwe fundne/och så hoos Nennistior som äre aff ringa stånd. Och hafwer Terentius rätt sagdt / Sæpe summa Ingenia in occultis latent. (Et Cicero: Sæpe etiam latet sub fordio pallio sapientia.)

P I C T O R.

L X X I I.

Några aff the gamble berömda Målare/
re/ Protogenes, Apalles, Zeuxis, Parrhasius.

Het hafwer varit vthi gamblatiden fyra högberömda Målare/ P. A. Z. P. hwars beröm alt op til Himelen är vphögdt / och ännu idagh odödeligen är. Om them wil iagh några Konststycken förtälja honom Plin. Lib. 35. Tom. 3. p. 434.

Protogenes bodde på then Dön Rhodo: Tist reesste och en gång Apelles, Protogenem til at see/ och medh honom göra kundskap. När han tist kom/ gick han vthi Protogenis Hus: Men fandt honom intet stelswer hemma: Utan een gammal Quinna/ som achtade Huset. Då bleff han warse ett Contersey på een Tafel målat/ som hängde på wäggen. Quinnan frågade honom hwad han war för en/ på thet hon måtte berättat sin Herre när han köme heem. Apelles tager en Pensel/ och dragher medh Fårgor een öfvermattan subtil linia öfwer then målade Tafeln / och går thet medh bort. Protogenes kommer heem/och blifwer aff then gamla Quinnan berättadt alt hwad sigh medh Apelles haf-

Je hafwer tilldragit: Protogenes sedan han Linian ha-
 de bestodat/ sadhe han: Sannerligen Apelles är til
 Rhodum kommen. Ty ingen hade kunna göra een så-
 dana konstrijk Linea. Genast tagher Protogenes och
 en Pensel / och drager mitt igenom Apellis Linia een
 annan Linia medh Färgor ännu subtilare än som then
 förra. Befaller här medh then gamla Dwinnan/ När
 thenne Mannen igen kemmer / skulle hon honom then
 samma låta see / och säga / thenne är et som tu söker. Ett
 et ther effter komer Apelles igen / hwilken aff Dwins-
 nan blifwer wilst then giorda Strecken. Apelles
 skändes at han skulle blifwa öfwerwunnen: Läger ther-
 före åter igen Penseln / och dragher ännu ett subtilare
 Sträck mitt igenom Protogenis Sträck / altså at thet
 intet möyeligit war sådant at förbättra / eller göra subs-
 tilare: Går ther medh borte. Protogenes igenkom-
 mandes blifwer warse sådant Konststycke: Och bes-
 känner at han war aff Apelle öfwerwunnin: Löper
 genast til Haffsstranden: Söker Apellem, och fins-
 ner honom omsjider: Förer honom heem uti sitt Hus/
 och bewijsar honom all wänskap.

Wårdare then samma Apelles bleff igenom Dwä-
 der / när han på Hafwet seglade / til Alexandriam
 drifwin/ther han många Afwundzbyrkar / och Konun-
 gen sielfwer til fiende hade. När thet bleff kunnigt/
 at Apelles war thijt kommen / är en aff Konungens
 Hoffrienare / medh Skemt och Afwund til Apellem
 gängen / honom gifwit tilkänna / Konungen låte bidia
 honom / at han wille til Middagsmåltidh komma til
 honom / och hålla Måltidh medh honom. Apelles
 går

går på bestämmandan Tjdh thje. När han vthi then Konungliga Saalen komtner / bleff han medh Spott och Löye fråghat : Hvem honom titbudis och fordrat hade ? Han swarar en aff Hoffstienarne / aff Konungen vthi sänd. Konungen låter alla sina Tienare tillsamman kalla / och befaller Apelli then samma oppenbar göra / och wissa hwem honom budhit hadhe. Effter som samma intet ibland Hoopen war / vthan hade absenterat sigh / så går Apelles til Elden som vthi then Förstelighe Saalen war : Togh ett Kool / steckte thet vth : Går til Wäggen / och begynner at måla then sammas Skapna / som honom thet Konungliga Bodet hade burit. Förrän som Apelles Controsfeyet ännu hade fulländat / så känner Konungen och alla hans Tienare / hwem then samma haswer warit : Hwar igenom Konungen är be-
wegt / Apellem icke allenast til Måltijden hoos sigh behålla / vthan och honom sedan vthi stoor åhra at hålla.

Hoos samma Plinium Tom. 3. Lib. 35. Cap. 10. Pag. 430. (hwar vthur thetta år dragit) finnes och efftersöliande Gerning. Thenne här bådhe Måstarne Zeuxis och Parrhasius stridde vthi Konsten / och wille hwar och en wara then Konstrüklaste. Zeuxis hade så artigt och naturligt några Wjndruswor målat / at också Foglarna komo tilsllygandes : meente thet wore sanna Druswor. Thersöre är Parrhasius kommen / och haswer målat framman för Drusworna och Målningen ett myckit subtile Förlåte och Täckle / Zeuxis inbilde sigh han hade wunnit / effter som the oförnuftige Foglar bleswe igenom hans Konst bedragne. Befalte tharsöre / at hwar man hans konst kunde see / man skulle tagha bort Förlåtet för Målningen : Sep också sielswer thje /

thyt/meenandes thet wore ett sanferdigt Förlåt : Bes
gynnta at draga : Dmsider wardt han warse at thet war
målet. Så hafwer han öfwerliudi roopat / tu hafwer
migh öfwerwunnit Parrhali, ty iagh hafwer Foglarna
bedraghit / Men tu hafwer en Menniskia / ja sielswe
Måstaren bedraghit.

Sedan hafwer Parrhalius och på ena Tasto några
Wändruswor målat/hwilka en Poike på Ryggen vthi
en Korg bar/tå åre i lifka måtto Foglarna tilflygit/til
at åta aff Drusworna. Men Parrhalius är sielswer
blifwen sticlin på sigh/såyandes : Drusworna åre båt-
ere målat än som Poiken : Ty om Gossen wore fullkom-
men giord/så hade Foglarna haftt en Redhogha för ho-
nom/ och hade intet flyghit thyt.

Then ena Konstmåstaren öfwergår then andra.
Ingen är så fullkomneu/han finner ju sin Måstare.

PRÆCEPTOR vid. DILEMMA.

LXXIII.

Furu Furius Camillus en öfrogen

Præceptorem tracterat.

FHen treffelige Hielken Furius Camillus
bördigh en Romare/hafwer en gång aff Råd-
zens och Borgerskapsens besalning vthi Rom
Staden Faliscum belägrat. Så hände thet sigh/ vthi
Belägringen/at en berömd Skolmåstare/hwilken vns-
der sin Disciplin the förnemste Borgares Varn hade/
vthan för Stadhen medh sina Disciplar gick spassera/
föregifwandes han wille them intet länge föra / vthan
för Lust och Kropps bewägning skul fram för Porten
gå. Men han hade ett falskt Hierta/ och tänckte Varn-
neis.

nen och heela Stadhen til at förråda. När han kom v:
 than för Stadzporten / twingade och nödgade BARNEN
 medh sigh vti Fiendens läger til Furium Camillum.
 Tist kommandes / gick han til Camillum, och gaff ho:
 nom tillkänna / at han the förnemsta Borgares vthi Fa:
 lisco Barn hoos sigh hade / them wille han i hans wäld
 gifwa : Genom thetta Medlet kunde han Stadhen
 lätteligen vthan någhon Blodz vthgiuelse winna. Ty
 om han thesse här Barn warder behållandes / så warder
 theras Förältrar / förr än the öfswergifwa BARNEN / ho:
 nom Stadhen öfswergifwa : Och förmeente Præce:
 ptorn stooran Tack och rükeligh Betalning aff Camil:
 lo therföre at bekomma. Men then redeliga och ährs:
 achtige Camillus hade ingen Lust til sådant Förrådes:
 rit. Lät Skolmästaren kläda naken aff : Händerna på
 Ryggen bundna / öfswerlesworerade honom them unga
 små Gossarna (sina egna Disciplar) och fick hwar och
 en ett Kys och Handenne / them befallandes / at the
 theras Præceptorem skulle stryka / och altså med Kys:
 set til Stadhen dröfwa : Och theras Förältrar alla
 framlupna Handlingar vppenbara / medh thenne widh:
 hängiande Berättelse / Camilli meening wore intee
 Staden medh Förråderit til at eröftra / utan medh Rid:
 derliga Gerningar. I genom thetta här fromma och re:
 deliga Camilli Sine bleswe Borgarna til föröndring
 och försträckelsid bewekte. Öfswergoswo Camillo Stae:
 den / hoppandes / en sådan trogen Man kunde hoos Ros:
 marne mycket vthrätta / och theras förderfwade Saak
 Nåde och förlåtelse winna.

Förråderit och Jalskheet bekommer wisselighen sin
 Lön

PROPRIETAS REGIONUM.

LXXIV.

Underligh Natur och Landzändernas
Egenskaper som vnder Norrstiernan liggia.

S Thi the Landzendar hwilka som Söder och
Norr vth liggia / finner man många underligh
Ting / aff hwilka iagh wil några förtälta. Först
så är ther intet någon ombytelse medh Dag och Nat/
som här hoos of / ther som wtj om Åhret tryhundra
sextio och fem Dagar hafwa : Vtan ther vnder Norr/
stiernan är intet vti heela Åhret meera än som en Dag
och een Nat. Daghen råcker eller är lång 6. Mån/
nader eller ett halffe åhr: Hwar som Soolen altijdh skij/
ner och hoos them är / aldrig tappas bort vthur theas
åshyn / thee wetta och intet vthaff någon Nat. Nat/
ten warar vthi lijka måtto 6. Månader / öfwer hwilken
Tijdh the altijdh vthi Mörckret sittia / och icke ett ögnes/
bleck hafwe til at niuta Solenes liws : Så hafwa the
godh Tijdh och stunder til at sofwa vth : The samma
Mennistor warda kallat Cymmerij, och hñt lãnder
thet Ordspråket / Cymmeriæ tenebræ, thet är / stoort
och tiocck Mörcker. Thestlikes är thet vthi thenne här
Norrlandzenderne altijdh Winter / vthaff Sommaren
wetta the intet. Haafwet är altijdh hårdt frusit och tös/
nar aldrig op : Ther aff warder kallat Mare glacia/
le. Alle är öfvertäckt medh Snö / then som ther så
högt ligger som Torn. När som Hålländarna för nå/
gra åhr sedan hafwa reest thñt / nemligh til Novam
Zemblam, hwilket är ett Landskap långst Norr vth/
åra the icke allenast medh theas Skep fast frusna / at the
intet

intet hafwa kunnat segla tillbaka : Utan the äre och rått på then Tjdhnen komne / så then långa warande halfwa åhrs Natte begynnes / thesfore hafwa the heela 6. Månader. wandrat vthi Mörkret, Doch först hafwa the bygdit vp ett litet Hus / hwilket genast bleff medh Snö öfvertäckt / vndantagandes Hoolet / som Kölen gick igenom när the hade giorde Eld. Dmshider effter förlupne 6. Månader / när Soolen åter begynte skina them / hafwa the alessamans öfwergeiwit / theas Slep vthi Isen ständandes qwar / och öfwer Isen spasserat til Lapland : Ther isran äre the vthi theas Fädernesland igen komne. Här äre måst alla Dirre hwijsa: hwijsa Korpar / hwijsa Diörnär / hwijsa Bliswar / hwijsa Narar / och sådana meera. Jorden ther vthi Nova Zembla är så hård och hwas / at när Holländerna hafwa theas Hundar satt til Landz / och när the hade en halff fierdings tjma löpit / äre the igen komne medh stumpota Fötter ; ty Jordennes hwasheet hade them Fötterna aldeles affskurit.

P R O V E R B I U M.

L X X V.

Om thet Ordspråket / Ille habet Equum Scianum.

Aulus Gellius Lib. 3. cap. 9. förmåler vthi sijn Boof / benemd Noctes Atticæ, at en förnemligh Man / widh Rampn Cneus Scius, hafwer träffeligen sköna Hästar hafte / hvarsfore man hafwer trodt / at thet wore aff Didonis Hästar / hwilken en gång för Troja hade strjdt. Dansedt Hästern til Soelheeten och skönheeten ingen lyka hafwer

haffe / så hafwer doch luffwål ihetta warit hans waana /
 at then samma som hafwer thet haffe ock besueit / han är
 medh sijn heela Slächt til grund gängen / och til intet
 blifwin. Ty thenne här Håstens förste Herre Seius är
 aff Marco Antonio til Dödhén fördömd / och en
 jemmerligh Enda taghit. Effer Seium hafuer Dorge
 måstaren Dolabella Håsten bekommit. Then samma
 år och strax vthi Syria, vthi itt jemmerlighit Rttigh
 mördat: Sedan är Caius Cassius hwilken Dolabel-
 lam belågrat och dödat hade / thenne hää Håstens Her-
 re blifwin. Men thenne här Cassius är i luffa mätto /
 sedhan hans heela Rttighår war slaghen / en önkeli-
 g Dödh dödt. Dimsijder är Antonius, hwilken Cassi-
 um öfwerwant / och medh stoor Segher triumphera-
 de / thenne här Håstens besittiare blifwin. Men så snart
 han honom hafwer bekommit / är han öfwerwunnin /
 och på itt försträckeligit sätt omkommen. Thenne här
 Håsten hafwer gifwit tilfälle til thet gamla Ordspå-
 ket. Ille homo habet Equum Sejanum : Är til
 at förståendes om een Olyckeli- g Wänniska / som ins-
 gen ting / hwarcken wil lyckas eller gå förr förr / han må
 begynna på hwardh sätt han någon tidd wil.

PUGNA, CERTAMEN.

LXXVI.

Om then Grefiska Tämpning och Stridning.

Wär som Grefeland ännu war vthi flor / då
 äre på wisse Tyder / och på wissa Orter särdes
 les Serjder anstälte / så wäl Gudarna til åhe-
 ra / såsom til Kropsens öffning / thqt äre komne / och
 hafwa

hafwa församlat sig the måste och förnemste ochur hela Græcia: Endeels sig bruka låtit til Striden vthi then förhopning at heembära Victorien: Endeels at the stodade på thesse Skodespelen.

1. Then första Kämpning hafuer hetit Certamen Olympicum, och hållen worden vthi Staden Elide: Först aff Hercule anordnade/hwilken ännu andra fyra Bingerswener hafwer til sig tagit/ och tillsammans strydhite på seinhanda sätt: Som nemligh 1. vthi Löpande. 2. vthi Sprungande. 3. vthi Fectande. 4. vthi Steen eller Bordkastande. 5. vthi Händer och Nässbrorande. Then som här vthi thet bästa gjorde/ han är krönt medh en Krans aff Oliobladh. Effter förättade Kämpning/ hafwa the i fem Dagar Gåstebodh hållit. Och hölles thesse här Certamina Olympica hwart 5. te åhr. Thenne här Tiden om 5. åhr är kallat worden Olympias: Och hafwa Grekerna thetas Åhrtaal aff Olympiade prima begynte at rekna/ lika som wth Christne ifrån Christi Födelse begynna.

2. The andra Kämpningar äre kalladhe Pythia. Först anordnade aff Apolline, effter han then stoora Draken Pythonem hade medh sin Pyl mördat: Och effter som the vthi Staden Pytho bleswe håldne. Här hafwer man förnemlighen strydt / 1. vthi alla Instrumenters spelande/som på Lwia/Harpo/Pojuner/Pöpo och sådana stukt meera. 2. vthi Rydande/ ther man naken på bara Hästar hafwer succit och så rändt. Vthi Wagnen medh två Hästar / ther på en hafwer succit/ och aff twenne otande Solar vthi allsomstörsta hastigheet draghen. Then som här vthi är bliswin öfw. rwin

nare / år blifwin krönt med en Lagerbåårsblad; Kranz / Apollini til åhra / som thetta Tråå warder tilågnat.

3. Certamina Nemea hafwa warit the tredie / hwilke åre håldne vthi en tioclan Skogh / Nemea nemder til Archemori åminnelse / hwilken en ynger Pilt / och thens förtreffelighes Laghsörars Lycurgi Son. Thenne hår Archemorus år ochmedh Skoghen Nemea , aff en Drn til död; bñtin / når han war try åhr gammal. Thersöre Nemea hwart tredie åhr åre håldne / och hafwa hår vthi tilsamman strydhie the bes wåpnade Soldater / och theras Barn. Theras Dswers winnare år krönt medh en Kranz aff Apfig eller Peters silien. Hwilken år en bedröfweligh / eller död;h Drt / til then dråpne Archemori ihoghkommelse.

4. The seneste Kåmpninger hafwa warit Certamina Isthmia, altså kallat aff thet trånga Landet Isthmio vthi Peloponeso : Först til Palæmonis åhra ansteldt / eller som andra wilita Melicertæ. Vti thenne hår hafwer man strydit på samina Art / som vthi the förra : Hwar fempte åhr en gång. Dswervinnarna åre krönte medh en Kranz aff Pylblad; och Tulleråå. Vthi thesse hår fyra Kåmpningar / år sådant brw; blifwin hållen / at Dswervinnaren / effter Dswervinnin gen bleff gifwin vthi then ena Handen en D;wist aff Palmetråå : Och honom thet hoos stoor åhra bewyst / och Staden thet han war hemma / medh sådana glädie befågnat aff Borgarne / at hans Landzmån / några Steg honom på theras Hånder satte / och honom altså bore / at han intet widh Jorden hafwer rörde. Thestyles år han intet genom then wanligha Stadzporten / som thet andra Folket / vthan man hafwer särdeles Trååbrooar

upbygde / som rächte öfwer Stadzens Murar / ther är han öfwerburin. När han war vthi Staden kommen / hade the på Torget ett MarmorStodh uprättat / och ther vthi / Seaherwinnarnas Rampn graswit / medh gyldene Bookstäjwer til itt Ewiget åminnelse : Eliest hafwer han ingen Föråhring bekommit / än som bara Krancken : Hafwer icke theß mindre sitt Ljff sätt vthi sabra. Thersöre hoos Herodotum een sådhan Beröning låsin blifwer. När som then stoora Persianers Konung Xerxes, medh een Krigsmacht Grekerna öfwerdraghit hade / rått på then Tidhen när Olympia blefwe håldne / så hafwer han en Grek fråghat : Hwad för Winst wore på thenne här Kämpningen ? Men när han swarade : En Kranck aff Oliobladh / hafwer en aff Xerxis Öfwerstar (widh Rampn Tygranes) liudt ropat / O Xerxes vthi hwad för ett Land hafwer tu öf förde ? Hvilka intet stridha för Rikedomar / vs than för Beröm och Åhra ? Thenne Krigs Expedition är och Xerxi illa bekommin.

Begärelse til Loff och Beröm är allom Mennekiom infödt. För Åhra och Beröm sätter mången sitt Ljff vthi yttersta Sabran.

QVÆSTIO vid. COLLOQUIUM. LXXVII.

Itt Samtaal Alexandri Magni medh några Wissa män: Zwar vthi några åthskilliga och subtile Fråghor äre.

När Alexander Magnus war kommen vthi Indien, lät han några Gymnosophistar (hwilka wore kloka och förstagne Philosophi, aldeles nakna gångandes) til sigh fordra / och föresatte them /

them/til at försökia them/effter Ordningen/några swå-
ra Fråghor/hwilke syntes ooplöflige vara.

Then första Gymnosophisten frågade han/hwil-
ken och aff thesse både måste Hoopen wore/ the lefwan-
des eller Döda? Then swarade: The som lefwa/ ty/
sade han/the Döda äre intet meera til.

Then andra wardt fråghat hwilket the största Din-
ren söder/ Haafwet eller Jorden? Then swarade: Jor-
den/ ty/ sadhe han/ Haafwet är allenast en deel och aff
Jorden.

Then tredie wardt fråghat/hwilket wore thet listigas-
te Dinret? Then swarade: Thet som Menniskian
ännu intet hafwer kunna kände.

Then fierde wardt fråghat/genom hwad Medel/el-
ler på hwad sätt Menniskian utaff sig sielff kunde gö-
ra en Gudh? Han swarade: När han gör något/ thet
som enom Menniskia är omöyeligt til at göra.

Then fempte wardt fråghat / hwilket thet starkeste
och mechtigeste wore/ Lifswet eller Döden? Then swa-
rade: Lifswet/ty thet samma känner/ toler/ lyder så myc-
kin Dlycka och Arbete/ hwar och aff Dödden intet kån-
ner eller weee.

Uppå illistige Frågor höra illistigha Swar. Mån-
gen meenar en annan til at Narra/men han får sådant
Swar/ som han intet hade förwändt/ såsom Alexandro
wedenfors.

RIDERE LACHRYMARE.

LXXVIII.

Om Heraclito och Democrito.

Thenne här twenne hafwe varit förnemlige/
berömda Philosophi, aff äthskillige Meeningar
och

och Naturer. Ty Heraclitus hafwer altydd gråtit :
 Och Democritus altydd leede. Gråtit hafwer He-
 raclitus, så offta han är vthi sitt Hws ibland Folckes
 gången : Ty han hafwer seede / och vthi sitt Hierta bes-
 trachtat / at alt / hwad på Menniskian är / allenast idel
 Elende / Femmer / Røddh och Dlycka wore / ifrån Mens-
 niskiones Födelse / til thes hon vthi Grafwen blifwer
 lagde. Thetta här Menniskelige Elende hafwer He-
 raclitus bitterligen och altydd begråtit. Twert om is-
 gen hafwer Democritus altydd leede / når han på Bas-
 turna gick : Effter han hafwer seede och betrachtat then
 stoora Menniskiones Fåfångelighet och Förgångeligt-
 heet. Han som en allenast Wisheetenne sökte / och den
 samma högt hölle / hafwer alt annat / hwadh Mennis-
 kiorna gemeenligen göra / för Dwisheet och Narrheet
 hållit / som billigt löye wårde wore. Sådan thetta Ord
 språkes / Risus Democriti : och för thenna Drifken
 Juvenalis.

*Perpetuo risu Pulmonem agitare solebat,
 Democritus.*

Thenne här twenne ting / Lee och Gråta / hörer fula
 lan Menniskian egentligen til / och intet någhot oför-
 nufftigt Diwr / men man måtte intet altydd gråta / och
 intet altydd lee / som thesse begge Mån hafwa giordt :
 Vthan gråta hafwer sin tjd / och lee hafwer sin tjd :
 Nu är gråta Menniskian mycket meer insöde än som
 lee : Ty icke allenast alla Menniskior når the på Werl-
 den komma / gråta : (Man hafwer allenast thetta här
 ena Zoroastris Exempel, at han / strax han bleff södd /
 hade leede) Vthan H Erren Christus wår Salighgö-
 rare / några gånger gråtit / som nemligen öfwer Stas

den Jerusalem / öfwer then döda Lazarum : Men at han hafwer någon gång leedt / sinna wij intet ochi then helga Skrifte.

R O B U R. *vide mors
vulgaris.*

L X X I X.

Milo och Titornus twenne aff the stora
Faste Män.

Valer. Max. lib. 9. cap. 17. Exemp. 9. Extern.

Milo Crotoniates hafwer varit en myckit
starkt Man / then som sin Maka / uti sin tidh /
så hafte hafwer / när han hafwer ståde medh ba-
ra Fötterna på itt Bord medh Olio bestrukt / hafwer
honom ingen Menniska kunna aff samma Sälle ryck-
tia. Han hafwer kunnat en Dye vthan någote slåsande /
öfwer 125. Stegh bära : Och honom sedan medh Knyts
nåfwen til dödz slå : Then samma heel på en Dagh vpe-
da. Han bandt om sitt Hufwudh een tioc Seena els-
ler Keep / och höit Anden wäl inne / til thet at Huf-
wudhådrarna fülle medh Blodh bleswe / och vpsvulle.
Aleså sönderstect han Keepet utan några Händers til-
liggiande. Han sträckt sin flaata Hand vth / och höit
Singren så fast tilhoopa / at ingen thet minsta Singret
ifrån the andra affbringa kunde. Medh thenne här Mi-
lone hafwer på en tidh en Fååbeerde strydit / Titor-
nus benemder / aleså ock på sådant sätt. Titornus haf-
wer först en stooran och tungan Steen medh sina båda
Händer til sigh draghit / och sedan tft igen lagdt. Säs-
dant hafwer han två reesor giordt. Sedan hafwer han
then samma vptaghit alt in til Knään. Omfider hafe-
wer han honom på Aplaarna taghit / och een halff Mijl
burit.

burit. Hvilken Steen/ hwarken Milo hafwer kunna rördt/ eller aff thet samma ställe kunna bära. Ther på är Titornus til sin Hiord gången / och hafwer then största och starckesta Dye widh en Foot taghit / så fast hållit/ at / om han än gärna löpa wille/ hafwer han doch intet kunna röra sigh. När Milo thetta sågh/ hafwer han liwdt roopat / O Jupirer : Hafwer tu of thenne här andra Herculem sändt.

Men Milo när han gammal war/ hafwer han wela itt stoort Eketråå ifrån hwart anna rufwa / och effter thet hans sörra Krafter och Starckheet wore sörgångne/ är han medh Händerna vthi Springian besittandes blifwin/ och aff Wargarna vpåtin.

Ther är ingen så fullkomligh/ han finner sin Mästare. The som bäst kunna sinna / drunkna måst : The starckaste warda som måst slagne.

ROTA FORTÜNÆ vid.

FORTUNA.

LXXX.

Lyckones Siwl.

LHe gamla Hedningar hafwa Lyckan för een Guddinna hållit / dyrkat / och henne tilågnat all Wäld ofwer Menniskliga handlingar. När som någon något godt eller lyckeligit är hänt. hafwa the Lyckan thesöre tackat; När them något ondt och olyckelighen är på kommit / hafwa the sigh ofwer Lyckan beswärat / beklaghat / och henne kallat een lätsersdigh Hoorä: Een galen förmäten/ blind/ ebarinhertigh Styffmoder; Och effter the sågho at Lyckan sina Gäswor så underligen vthdeele / i thet hon them Frommom

och Wiffom många gånger Fattigdom och Siukdos
 mar tilfogade, them Dndom och Dwardighom medh
 floora Penningehoopar och Silfwer / medh Åhra och
 Anfeende / medh Halsa och Skönheet begäfwade; Ja
 at Lyckan vthi itt Dgnebleck en högde vphoswe / strax å-
 ter igen vthi Stofft och Åsta lade/och aldeles förnedris-
 gade: Dmsijder at vthi Lyckan intet stadigare wore än
 som Dstadiheetenne / som henne alltidh widhånger;
 För thessa Orsaker / hafwa the gamla Lyckan målat /
 som een naken blind Hustru / medh tilbundne Dgon/
 ståendes på itt Hiwl/eller på een trind Kwla/ som sig
 alltidh omkring wänder / och alltidh stilla står: Hafs-
 wandes vthi then ena Handene en Pung medh Guld/
 hwilket hon ibland Folcket vthkastade/medh then andra
 Handene stee och drogh til sig andra Folks Pungar
 och Penningar.

Om Solostri Egyptiernes Konung blifwer förs-
 talde/ sedan han mycket Folck hade vnder sig kommit,
 hafwer låtit försårdiga sig en Wagn/ aff bara Guld/
 Edlesteenar / och Elffenbeen / och hafwer sig aff fyra
 Konungar lifka som Håstar låtit dragha fore; Men
 när som en aff the dragande Konungar sig offra tilba-
 ka sågh/ och Hiwlen på Wagn besågh/ är han aff So-
 lostri blifwin fråghat/hwad thet betydde/at han så eff-
 ter Hiwlen sågh sig om? På hafwer han swarat: Jag
 seer och öfwerwåghar Hiwlens hastighe och geswinde
 omlop/ på hwilka thet högsta snart thet nidrigaste blifs-
 wer; Och påminner migh ther hoos Lyckones ostadig-
 heet/ hwilket thet höghra så snart nedhersätter/ och thet
 nedriga så snart vphoyer. När Solostris sådant haf-
 wer hörde/ hafwer han Konungarna vthspende/och sig
 intet

intet meera aff them tätit dragha; Tändiandes at han rätt så wäl Lyckan ondergifwin war som thenne här Konungar. Ovidius talar klokeligen på en Dret.

Passibus ambiguis Fortuna volubilis errat.

Et manet in nullo certa tenaxq; loco.

Then berömde Målaren Apelles hafwer Fortunam intet ständandes på itt Hiwl / vehan sittandes målat. Och när han bleff frågat / hvarsöre han sådant hade giordt / hafwer han swarat / effter som (Fortuna) hon på itt ställe intet kunde eller förmatte stå stilla.

Lyckan blifwer mycket tilskrifwin / som Menistiors na sielfwa äre Orsaken til. Virgilius. Sua cuiq; exorsa labore fortunamq; ferent. Vti Werlden är intet beständigt / hwilket blifwer bemärckt igenom Lyckan.

S A M B U C U S.

L X X X I.

Glederträås vnderlige Crafft.

Michael Neander hafwer vthi sin Phylica optecknat een Historiam, hwilken wäl wård är / at hon behållen och påmärckt blifwer.

En Försligh person reedh en gång på Facht: Och Afftonen nalkades / och han thet andra Selskaper borttappade och wilsse reedh / är han omsider kommen til thet liffet Bondetorp / som lågh mitt i Skoghen. För thet ta här Torpet hafwer Försten seedt sittia en gammal gråhärigh Man / mycket illa lätandes och grätandes, honom hafwer han fråghat / hvarsöre han grete? Then gamla swarade, han grete thersöre / effter han aff sin Fader hårt war slagen och illa tracterat. Försten förvndrade sigh / at en sådan gammal Man ännu en Fas
der

Der hade vthi Liffwet / och ännu så starck / at han kunde
 Hugg och Slagh vchdela. Frågade thersöre then gam-
 bla gråå wjdare / hwad Orsaken wore / hwarföre hans
 Fader honom hade slaghit ? Då hafwer then Gambla
 swarat : Thet wore Orsaken / effter han sin Fadersfader
 aff en Stool tagha / och på itt annat ställe sättia skulle /
 så hafwer han honom oförseendes låtit falla på Gols-
 wet ; Här öfwer Försten ännu meera sigh föröndrar :
 hafwer begärt thesse gamble Mån sielswer at see vthi
 theras Hyddor / och Sanningen sielswer om thenna
 Handelen ögonsteentigen til at förnimma. Är thersöre
 gången genast vri Hwjet : Saken altså befunnit : medh
 them gamla talat och fråghat / hwad the för Kost och
 Spjäs äte / hwar vchaff the så länge leffde / widh godh
 Halsa och Krafter vppehåldne bleswe ? The gamla haf-
 wa swarat honom : The wore fuller intet annat wane /
 än som gemeen Spjäs / äta och intet annat än som Ost /
 Miölk / Brödh och Salt. Men the brukade hwart åhr
 några gångor på wissa Tjder / ett Moos aff vtheryctte
 Flederbar giordt. Thet samma hafwer them widh godh
 Halsa til thenna Tjdhen vppehållit / och til then högga
 Aldren låtit komma. Försten hafwer sådant wäl i ahte
 taghit. Och äre i medler tjdh hans Tienare til honom
 komne / medh hwilka han är ifrån thesse gamla reester /
 och til sitt Förstlige Hws igen kommen.

Wättigheet vthi Åtande och Dricke / vppehåller
 Liffwet och Helsen. Mången är starckare och lefwer
 längre widh Ost och Brödh / än som en annan
 som ännu så delikat äter.

* *
 *

S A L T A R E.

LXXXII.

Tree slags Danger hoos the Spartaner.

Dhi Staden Sparta (hvilken och Lacæ-
demon blifwer kallat) war thenne Seden/at
på wissa Tjhdur blefwe håldne Danzar medh
stoora Solenniteter. Främst danzade the Gambla/
och sungo medh tillfika thesse Orden/ Wij hafwe warie
hwad i nu åre. Ther effter sölgde the unga starka Mån/
medh thenne Rosten : Wij åre hwad wij skole wara/
hwem som ther på twiflar / han försökte thet. Ytterst
danzade the unga Piltar/ och sungo : Hwad i andre
åre skole wij blifwa.

Här medh hafwa thetta här wissa Folket wiliat bes-
tyda : At gammalt Gold hafwa sin bästa deel aff theras
Lefwerne förlorat/ och wäl säya kunna vthur Virgilio
medh Ænea, Fuimus Troes. The tiena ingestådes
til/ vthan til låsa och Rådth at gifwa. Men Mansole-
ken som til theras mogna åhr åre komne/bör arbeta/och
sigh ridderlighen hålla. Omfjyder then unga Ungdoms-
zens wäsende består härorthinnan / at the befljta sigh/
hwar igenom the en gång treffelige Mån/ både wissa
och gamla kunna blifwa.

S A P I E N S vid. V I R.

LXXXVIII.

The Siw wisa Mästare vthur
Grekeland.

Dhi Grekeland hafua tilförende warit siw
wisa Mån / hvilka medh theras Wysheet/
Dygder/ läro och Lefwerne/ thet Berömmes
får.

såde hade / at the åre kallade the sju Wissa : Hwilke
 Rampn åro thesse : 1. Thales, 2. Solon, 3. Chilon,
 4. Pittacus, 5. Bias, 6. Cleobulus, 7. Periander.

Then första/benemd Thales Milesius (effter som
 han ifrån Dön Mileto södder) hafwer varit en be-
 römder och försaren Stiernkifare. Thersöre när han
 en gång til at besee Stiernorna / om Nattetijden vth-
 gick / och oförwarandes vthi een Groop söll / år han aff
 een gammal Qwinna medh theie orden bespottat wor-
 den : Hwad billar tu tigh in D Thales, Himmelen/
 och hwad ther vthi år til at försara/ther tu icke en gång
 weest/hwad när tigh år /och fram för Förternä ? Tha-
 les hafwer och varit försaren vthi naturlighe Sakers
 weetskap. Ty när han en gång wille bewissa/at thet wor-
 re lätt enom wts Man at blifwa rik / så hafwer han v-
 thur Naturen seedt / at söliande åhr skulle blifwa mycs
 lit ofruchesamt åhr /och Olian myckit dyr. Hafwer thers-
 före allan Olian / hwilken myckit godt köp war / til-
 samman köpt /och then liggia läit til söliande åhret /och
 så myckit dyrt och högdte bortfaldt. För sin Wtsdom
 hafwer han så myckit varit berömd / at och thetta Be-
 römmer hela Greekeland sielswer hafwer gifwit honom.
 Ty när en gång hans Landzmän (the Miletiske Fiskar-
 re) theras Nät i Stön kastade / til at fånga Fiskar/
 kommo til then samna några unga Swenner vthur
 Jonia och accorderade medh honom / hwad the skul-
 le gifwa honom för thet första Warppet the görandes
 warda / vthi theras Fiskefänge ? The åre bleffue ense
 om een stoor Summa penningar. När the nu sina
 Nät hade vth kastadt / så hafwa the icke allenaft the v-
 thi Fisk bekommit / vthan och en gyldene Treesoot / eller

(som andra skrifwa) ett gyldene Bord: Andra en Bes-
gare / Dswer thenne här gyldene Treefooten hafwa the
sigh intet kunna förliskas. Åre thesöre reeste til Sta-
den Delphos, och Affguden / eller och Spåmansens
Belåtet / Gudens Apollinis fråghat / hwem man dens
ne här Treefooten skulle gifwa. Oraculū hafwer swa-
rat / man gifwer honom then aldraghwttesta. Då ward
samma gyldene Treefoot Thaleti heemförde. Then
samma hafwer sådana Åhra sigh intet hållit wård / vthan
honom sticlat til Solonem, Solon wjdare til Chi-
lonem, och så alt fort: Til thes Treefooten omsider
åter igen år kommen til Thaletem. Han hafwer ans-
ordnat at man skulle samma Treefoot Gudens Apolli-
ni skelff offra / som then aldraghwttesta. hwilket och ses
dan år skedt. Och år thådan kommit thetta sättet til at
tala / quasi ex Tripode dictum: Thet år / thet år
rätt så sant / lika som Gudens Apollo skelsswer ochur
sin gyldene Treefoot sagde hade. Om Thaletem blifwer
wjdare skrifwit / när han bleff frågat / hwarföre han in-
gen Hustru toghe? hafwer han swarat: Thet wore nu
för seent; Tjden wore allaredo förbiff. För tvenne Drs-
saker hafwer han altjdh plågha Gudarna tacka: Först
at han wore een Meniskia / och intet ite oförnufftigs
Diwr: Til thet andra at han wore en Man och icke
Dwinsold: Til thet tredie / at han wore en Greet / och
ingen Barbarist. Ty Greeterna hölle sigh högre än som
alt Sold på Jordenne. Aff honom år och kommit thet
ådla och gyldene Ordet / Nolce te ipsum, hwilket
man sedan medh gyldene Bookstäfwer / på then Del-
phiske Templens Dör skrifwit och grafwit hafwer.

2, Solon Salaminius (ty han war bördigh vcht

Staden Salamine hafuer varit then andre ibland the
 siu wijsa Män vthur Grekeland / Hafwer myckit medh
 then tycka Konungen Cræso hafte til at beställa / thet
 om annorstådes är fötalde : Cræsus hölt sigh för then
 lycksaligaste Menniskan på heela Jordenne / för sina
 stora Rikedomar / Macht och Härligheet : Men So-
 lon sade honom vthi Dyon / han hölt thet ringa Fols-
 ket / och framledne Borgare vthi Athen, Tellum,
 Clesbin och Bironem , myckit lycksaligare än som
 Cræsum. Ty ingen Menniska kunde lycksaligh kals-
 las / förr än som han lycksaligen wore dödh blifwen.
 Then samma Cræsus hafwer sigh på thet aldrakostelig-
 gaste medh Konungligt Zirat påkläde , och satt på sin
 Konungliga Stool ; Frågade Solonem om han i sin-
 na Lyffsdagar hadhe seedt itt stönare Spectaculum ?
 Då hafwer Solon begynt at lee och sagde / sannerligen
 Påfoglen / the Fastaner / Hwshyanar äre myckit stönare
 än som tu medh all tyn Zirat. Ty the samma Diwrs
 Prydning är naturligh : Tyn är allenast ochwertes på-
 satt. Solon plögade lagen förlöfka wedh Spinnelwäfs-
 wen / vthi hwilken / hwad låti är / behängiandes blifwer.
 Men hwad tunge är / faller igenom / och blifwer thet
 aff intet förhindrat.

3. Chilon Lacedæmonius (vthi Staden Sparta /
 elliest Lacedæmon nemder / södder) är then tres-
 die Wijsse vthur Græcia. Then samme hafwer fullan
 många wijsa Ordspråk talat och skrifwit / ibland hwil-
 ken theenne intet then ringesta : Nemligen / Gullet blif-
 wer proberat igenom Prober steenen om thet är gode el-
 ler ondt ? Men menniskorna blifwa kände igenom Gule-
 tet / om the gode eller onde / trogne eller otrogne wore.

4. Pittacus Mitijlinæus, ifrån Mitijlene boro
 digh/är berömdet för efftersöltande Ordspråk. Han sa-
 de/ then samma wore wiss och förnuftigh/ hwilka Dy-
 lican tillsörande see / och sigh thesöre achta kunde sörr
 än som hon kommer. Then samma wore behiertat och
 starck / then som medh iet tolemodigt Hierta Dylcone
 bår/når hon wore kommen. En gång wardt Pittacus
 fråghat aff en Bngerswen/som wille frjya/ och twenne
 Fästemoör hade / een som honom iqt war på Gläche
 och Godz: Then andra mycku högre och rijkare än som
 han/ hwilken vthaff thesse två han skulle til ächta taga?
 Då hafner Pittacus swarat: Min wän gack til Barnē
 som leeka på Gaterna / aff them warder tu lärandes
 hwad tigh står til at göra. Bngersweenen gick thyt/ och
 fandt them spela iet Speel/ hwilket vthi Grekeland war
 brukeligit/ och heeter Των κατ σαυ τευ ελε. Thet är/
 Tu ibi lume parem: Ther vthur Ynglingen altså
 förstodh/ hwad honom stodh til göra / och hafwer Pit-
 taci Rådth och Lära fölgde.

5. Bias Prienæus, hwilken Fädernesland Priene
 hafwer varit/ en Stadh som the Thebaner tilhörde,
 När then samma aff Konungen Alyatte hårde beläs-
 grat/ och igenom stoor Hunger så ångstat bleff/ at han
 sigh snart måtte gifwa/ hafwer Bias twenne Mulåsnar
 på thet bästa spjssa och fodra låtit / til thes the äre rätt
 seeta bleffne. Them samma vthi Lågret sändt, hwilken/
 når han thesse här Diwr så sodrade sågh/ strax tänckte
 at Folket vthi Stadhen ännu nogh til at äta/ och ingen
 mangel på Pröviant hade: Thersöre tänckte han Stas-
 den och Belägringen at öfwergeifwa / doch först sändt
 vthi Staden iet Wodh/ som juue se til hurn thet stode

til. Så hafwer Bias en stoor Hoop medh Sand alt öf-
 wer medh Hwete låtit betäckia / och sådant låtit Sån-
 ningboden see. Then samma hafwer meent at thet wore
 ideligh Hwete : Thersöre sådana Tjendender Konungen
 Alyatti igen sagdt / hwilken strax hafwer öfwer gifwit
 Stadhen. Doch för sitt Affreesande Biantem låtit bi-
 dia / han wille komma til honom / Bias hafwer gifwit
 honom til swars ; Iagh besaller Alyatti at han må åta
 löök : Thet är / at han sijn Dlycka begråter : Ty then
 Grekiske löken är så stark / at then som åter then / ho-
 nom tårar Dgonen. Bias drogh en gång på Sion /
 ther som många Dgudachtiga boswar wore på Skeps-
 pet : Och när som itt stoort Dwäder och Storm kom
 up / så at Skeppet wil siunka / begynte Boswarna åkal-
 la Gudarna. Bias sade : D iuger stilla och rooper intet :
 På thet Gudarne intet höra at i åre här / elliest warda
 the eder / för edra Boswestycken sörderswa och undergå
 låta / och migh medh eder. Han sade och : Han wille
 heller wara Domare / och döma een Saak emellan sina
 Fiender / ån som emellan sina Wåner : Ty dömer iagh
 emellan två Fiender / så blifwer then ena wisselrige min
 wån ther han tilförende min owån war : Men dömer
 iagh emellan mina wänner / så blifwer then ena wissel-
 ligen min owån / then som tilförende min wån war.

6. Cleobulus Lyndius är then samma / hwilken
 thenna här föliande Gåtan på Grekiska Berser hafwer
 skrifwit : Ther är en Fader / han hafwer tolff Barn ,
 hwart och itt Barn hafwer trettio Döttrar / hwilkens
 halwa deel åre hwita / then andra halwa deelen swar-
 ta : Och oanseedt the alla döo / blifwa the doch altidh
 ifrån ewigheet til ewigheet. Betydher Åhret / hwilket
 haf-

hafwer tölff Månader: Hwar Månader trettio Dagar: The bestå vthi Livset och Mörckret / och oansede the sörgäs / så komma dock alltidh andra Dagar igen.

7. Periander Corinthius, ifrån Corintho är then siwnde och seneste Wäse vthur Græcia: Han hafwer welat at ingen Menniska skulle weta / hwar han wore begrafwen: Thersöre han itt sådant Stratagemma hafwer brukat. Han hafwer twenne Dränger stad / och then befalt the skulle om Natten gå vth på en wif Orth / vthanom Stadhen: Ther warder then en Man mötandes / then samma skulle the dråpa / och på sidan vthi Jordenne nedergraswa: Sedhan hade han fyra andra Ynglingar beståldt / the skulle om samma Natten och gå vth på samma Orth / och the twenne sörra Dränger sörgöra. Wädare hafwer han tjo andra beståldt / the skulle thenne här sörbenemde fyra sörgöra. När nu bestämde Tjden war kommen / är Periander thyt gången / och alltså aff the två Drängiar dödat och begrafwen. The två äre åter aff the fyra Ynglingar dråpne. The fyra aff the tjo seneste Mån: Alltså är Periander dödat / begrafwen: Och hafwer ingen wist på hwad Orth.

Tgenom Wäsheet blifwer man berömd / och får itt odödeligt Lofford.

SCIRE FIDIBUS.

LXXXIV.

Historia om Harpolekaren Arion.

ARion hafwer varit en berömd och ärtigh Harpolekare / Periandri gode Wän / Konungens vthi Corintho, vthi hwilkens Hoff han

måstedeels hafwer sigh oppehållit. Thenne här Arion
 är en gång seglat til Italien, och til Dön Siciliam:
 Thet han igenom sin Konst och Music en mechtigh
 stoor Skatt aff Silfwer och Guld hafwer förtient/och
 församlat. När han meente sigh wara rijk nogh/ haf-
 wer han medh all sin Skatt begiswit sigh på itt Corin-
 tiskt Skep/ i thet förehafwande/ at reesa åter igen til sin
 Konnng Periandrum. Så snart Skeppet är uti Haf-
 wet kommit / hafwa Skepsfolcket sigh vnderstådt A-
 rionem til at dråpa/och uti Haafwet at kasta/ på thet
 the måtte blifwa deelachtige aff hans Penningar. Ari-
 on hafwer sådant förmårck/ och bidit at the måtte sko-
 na honom Liffwet/ han wille them altsammans godwil-
 ligen gifwa. Skepsfolcket hafwa härthinnan så wif-
 da samtyckt/ at the Arionem intet medh thetas Hän-
 der wille dråpa/vthan honom befalt at han skulle godh-
 willigen springa vthi Haafwet. Arion hafwer här på si-
 na bästa Kläder draghit på sigh; sin Harpo taghit vthi
 Handen/är på den fremsta Skepsdeelen stighen / strax
 begynt at spela på sin Harpo/och mycket konsteligen at
 Musicera, och här medh sigh Harpan hafwandes vthi
 Handen/vti Haafwet stört. Skepsfolcket seglar bort/
 intet twiflandes/Arion wore allaredo drucknat. Stj-
 tä bar sigh een vnderligh Gerning til/at itt Haaffswijn
 kommer tilfimmandes/taghet Arionem på Ryggen/
 och förer honom ofskadder/leswandes och helsosam medh
 sådana sin Zirak och Habite/til Landz/intet långt ifrån
 Corincho. Genast förlogar Arion sigh til Konungen
 Periandrum. Förtället honom alla saker. I mediet
 tidh kommo thesse här ock til Corinthum. Konungen
 låter Arionem hemlighen förwara; Sedan låter Ko-
 nun-

nungen Skepsfolket til sigh fordra: Frågbar them om the intet om Arione hafwe hört? The swarade/ Ja/ han är vthi Italien, vti stoort Anseende och Rikedom. I thet samma år Arion medh sina sköna Klådher / och Harpospeel framstigin / och hafwer sigh aff Skepsfolket lätt see. Dfwer hwilket Spectacul Skepsfolket äre försträcke bleffne / och aff Konungen straffade.

Then som något redeligit hafwer lärdt / blifwer ful-
ler behållen / Artem quævis terra alit. I medler tidh så
hafwa the Lårda och sina Siender / och Förfoliare / the
som omsijder måtte komma på Skam.

SEPULTURA vid. FUNUS.

LXXV.

Mångahanda Sätt the Döda at låta
komma til Jordenne.

BÅ fyrahanda Sätt hafwa the Lefwandes
theras Döda wänners Lijf lätt komma til Graf-
wa. Först hafwer på somlige Orter thet Bru-
ket hoos the Gambla varit / och ännu idagh är / at man
the Döda vthi een Lijfekista hafwer lagdt / och vthi Jor-
denne nedergraswit: Ther som the äre bortrutnade och
åter til Jord bleffne.

Til thet andra äre somlige / the som theras Döda ka-
sta vthi Elden til Pulswer och Aska förbränna. Hoos
the Romare hafwer först thetta här Bruket påbegynt
Cornelius Sylla, hwilken när han sins Siendes Caij
Marij Been hafwer vthur Jorden lätt vpgraswa / och
sigh befruchtat / at sådant måtte honom aff andra och
wederfaras / hafwer han anordnat / man skulle the Dö-
da förbränna. Nu är thet medh thetta här brännande

så tilgånge: Man baar på en Hoop tillsammans mycket Bedh/ (hvilken Hoop the kallade Rogum eller Pyram) och lade the omkring Stockar aff Cypresser/ then stinckande Luchten at drifwa bort. På thenne här Rogum lade the then Döda på Ryggen: Öpnade honom Dönnen at han såg vp i Himmelen: Singo honom vthi Munnen en Penning til Reckpenning Charon-ri, och tände så på Beden/strax på Egipten kastade the vti Elden/ thens Dödas käreste Saker/som Kläder/ Svärd/ Sköld och sådana stükt: Ther hoos och många Blomor och wälluchtande Salswor och Krydder. Dito daghar effter Brennandet/ kommo thens Dödas näste Fränder/ Moder/ Syster/ Hustru/ och andra: Toge och lade flüteligen tillsammans alla thens förbrändas Kropps Been: Singo heem/tvettade Beenen medh Wijn och Miölk / och lade them vthi itt Kärel/Urna benemder/ satte thet bort och förwarade thet medh skoor Devotion.

Vthi Indien när en Man war blifwin dödh och vthi Elden kastadt/ församblade sig hoos Elden thes Dödas Hustrur allesammans (Ty på then Orten hade hwar och en Man så många Hustrur som han wille/ och söda kunde) hvilken ibland thesse här then Dödas käresta hade varit / hon störte sig lesandes vthi Elden/ och drogh sig sådant til een skoor åhra. Men the öfwerbleffne blefwo i alla sina Lifsdaghar thesöre förachtade.

Thet tredie Sätet om Begraffningar/ hafwer hoos the Egyptier varit brukelighit. The samma salswade theras döda Kroppar medh Balsam och andra kosteliga Dito och Krydder: Lindade the samma vthi härligha

Stenkläder medh Balsam smorde / och lade them så vthi Solen / at Balsamet och Krydderna heela Kroppen is genom arbetade / och igenom drogh : Altså bleswe Kropparna ostadde / och intet rutnade på några hundrade åhr. Och sådana Balsammerade Kroppar warda kalslade Mumia.

Til thet sidsta och fierde hafwa the Americaner en synnerligh Art at begrafwa theas Döda : Nemligh the bugga them vthi Stucken / lägga them på Halsier Stefia / och äta hwar annan sielfwa vp / eller sälia andra Menniskior / och göra sigh altså lustighe ther hoos. Ty the meena / the kunna theas Föräldrar och godha Wänner på ingen bättre Ort förwara och förgraswa / än som vthi theas egne Bwkar.

Intet Folk är så Barbariskt / thet icke stulle sina Döde åhrligen låta begrafwa. Men märck här hoos Sedningarnas Misbrut / och the Christnas Waantroo.

SECTA PHILOSOPHORUM

vid. PHILOSOPHUS.

LXXXVI.

Åttskillighe Secter the gambia

Philosophen.

Bland alla the wijsa Mäns Stånd och Secter (the man Philosophos kallar) hafwa thesse efftersöltande fem och sörnemste warit.

The första äre the Pythagorei hwars Huswudh hafwer warit Pythagoras, en Man aff sådana Wisseheet och Anseenda / at alt hwad han sade / är aff hans Lärjungar optaghit lifka som Gudh hade thet sielfwer sagdt. Man hafwer och intet frägga hwarföre? Be

han the hafwa thet altsammans förswarat medh thes ne Orden *ἑνός ἔφα*: Han hafwer thet sagdt. Men Pythagoræ Disciplar hafwa måste först i fem heela åhr tigha stilla / och intet tala eller frågha / utan allenast eilhöra. Thetta hafwa the kallat *ἐξευβειαν* eller *Silentium Pythagoreum quinquennale*.

2. Här effter sölia the Academici, hwilkens Huswudh hafwer varit Plato, hwilken hafwer lärde vthi Athen på en Ort Academia benemder: Tadan Philosophi thetas Namn behommit hafwa: Men Plato när han Dittio och itt åhr war gammal / i thet han satt och stref / bleff han dödd.

3. The Peripatetici hafwa thetas Ursprung aff Aristotele när han läste / eller hans Åhörare onderwyste / gic han altidh och spasserade / och förrättade altså sin Profession vthi gående. Thadan han bleff nämder *περιπατητικῶς*, thet är / Spasserare och hans Discipuli Peripatetici. När såsom Konungen Philippo Alexander bleff född / hafwer Philippus sagdt: Han hölle sigh för lycksaligh / intet så mycket thesöre / at honom Alexander war född / än som at han vthi Aristotelis tidh född wore. Och när Alexander aff Aristotele vthi all Wüshhet onderrättadt bleff / hafwer Alexander sagd / han wiste mycket större Tack Aristotelis än som sin egen Fadher. Ty aff sin Fadher hafwer han allenast Lyswet: Men aff Aristotele hafwer han / at han en förnuffeigh och wüts Konung wore.

4. The Stoici hafwa til Huswud hafte Zenonem han hafwer lärde på en Ort benemder Stoa: Ther aff Stoici site Namn hafwa. Ibland alla Philosophos
äre

Äre inga så när then rätta Christendomen komne som thesse. Ty the hafwa sagdt / at Kroppen wore intet myckit mindre the lekammelige Häswor : Bihan Mensnistian och thes fullkomligheet består vchi Siälen / och hennes Dygd : Stoici hafwa beslütat sigh frö och ledige at wara / aff alla Affecter. The hafwa intet blifwit onda / intet besfruchtat / aldrig bedröfwat sigh om några lekamligha Saker / ingen Kroppsens sweda achtat / Gullet och Kjöledomarna för gol Treck achtat. Summa the hafwa sigh allenast beslütat / theras Höggh och Sinne medh Dygder och Wüshheet bepryda.

5. Then fempte hafwa warit the Epicuræi, theras Namn och Ursprung hafwa the aff Epicuro. Thenna här hafwe warit Stoicis twert emot : Hafwa för theras högsta Godha hållit Kroppsens wälluster. Intet annat giordt / än som ätit / druckit / sofwit. Men Sinnet och Siälen hafwa the intet achta i Hwarden sigh om någon Dygd eller Wüshheet bekymbrat. Thadan the och kallade blifwa Epicuri de grege porci.

Så många Huswuden / så många Simnen.

SERMO vid. LINGVA.

LXXXVII.

Korpar som på Latin Kejsaren Augustum hafwa heijat.

Dhet ordspråket / Oleum & operam perdidi, thet är / säfångt Arbete och Möda användt / är först upkommit aff söliande Besdrifte. När Kejsaren Augustus vchi Krüghet widh Actio Segren behölte / och åter igen medh stoor Triumph in i Staden Rom kom / gick honom emoot en

Worgare / härandes en Korp vthi handen / hwilken Korp vthan återwåndo strffade: War helsat tu Keyssare / tu Dsuerwinnare / tu Keyssare. Här dsuer haswer Augustus myckit föröndrat sigh / och besalt man stulle köpa thenne här Korpen / och Mannenom thesfore gifwa tiughu tusende Penningar. I lika måtto år han och bliswin helsat aff een Skata: Then han och myckit dyrt haswer besalt at köpa; Säsom och aff een Pappes goja / then han i lika måtto haswer köpt.

Sådant haswer en fattigh Skomakare såt förnimma / at Keyssaren så myckit Penningar för the helsande Fogiar gifwit hade / haswer thesfore och begynte en Korp til at vnderwissa / och wille honom samma Ord låra / Ave Cæsar, victor imperator. När säsom Korpen inret snart bleff sårdigh medh sitt Taal / och Skomakaren begynte Arbetet och Omkostnaden förtryta / haswer han som offast aff otoligheet sagde. Jagh haswer Arbetet och Omkostnan förlorat: Hwilket Korpen ock lärde och behölt. En gång hånde thet sigh / at Augustus går fram om Skomakarens Dör: Då begynnar Korpen at roopa: Ave Cæsar victor. Men Augustus swarade: Jagh haswer hemma nogh sådana Hellsare: Då påminner sigh Korpen the andra Ord / och säger at Augustus hörer / Operam & oleum perdidit: Här äth haswer Augustus leet / och besalt Korpen dyrare at köpa än som han the andra tilförende haswer köpt.

The som mången minst hoppas på / thådan Kommer honom måsta Lyctan.

SEVERITAS vid. JUSTITIA.

LXXXVIII.

Om then strånga Seleuci och Cam-
byfis justitien.

Valer. Max. lib. 6. cap. 5. Exemp. 3. extern.

Seleucus Lacrensernas Konung ibland
 annan hårligh Lagh som han hade giordt/ til Bn-
 dersåtarnas uppehålle / hafwer han och itt sådant
 Påbudh låtit vthgå / at then som oppenbarliga bleswe
 funnen vthi Horertj/ then samma skulle man båda Dgon
 vthsticka. Lütet effter Mandagens publicering begaff
 thet sigh/ at Seleuci egen Son vthi sådana Skam och
 Synd bleff gräpin : När han bleff för sin Fader/ Kon-
 nungen förder/ och honom Horartj wardt öfvertygat/
 så är han i lüka mätto aff sin Fader blifwin dömdet/
 at han effter Lagens innebåld skulle straffas/ och honom
 Dgonen vthstickas/ Men thet gemeena Folket/ och hee-
 la Hoopen aff Bndersåtarna/ effter som the een medh-
 önkta medh thenne här fromma Konungen hade / ans-
 seendes hans loflige Regering/ och skora Wålgernin-
 gar/ som han hadhe thet gemeena bästa bewist/ steghe
 enhelleligen in för Konungen : Vode han måtte i thet-
 ta här fallet sin Son förlåta / och honom löds låta / v-
 than någon Dgones stadha. Then goda Konungen Se-
 leucus hafwer sigh så myckit bestjcat/ sina Bnderså-
 tare til at öfvertala/ at the skulle aff sin Begäran aff-
 stå : Then vthgiffnes Lags Rättferdigheet kunde intet
 löda någon Exception, Så hafwer doch Folket intet
 wilia återwända/ vthan wüdare hoos honom anhäl-
 lit/ at Sonen måtte gifas löds. Seleucus seer sigh så
 hårdt

hårdt aff sina Bndersätare blifwa trångder / på thet han them endeels tilwilltes lesde/ endels lagen ostadder hölle/ år han stighin på itt Theatrum, och vti all Folkens närvaro medh Frimodigheet / och sigh sielswan först thet ena Dgat vthur Husvudet rjfwit : Genast sin Sons Dga/ med lijka stadigheet vthriswit/ ther medh wilia bemärckia / at Förstar och Herrar / när the lagh göra/ the sielswa the första wara skola / hwilka skola bemöda sigh lagen at hålla osörkränkt.

Om Cambyse skrifer Herodotus , at han hafwer treffeligen bestjttat sigh at straffa the orätträdighe Domare. En gång wardt hoos honom en angiswin/ widh Nampn Silana , hwilken medh Penningar hade låtit muta sigh/ och en orätt Dom hade affsagdt. Then hafwer Cambyles på stunden låtit fast tagha/ och hoos nom leswandes Hudhen affdragha / then samma låtit på Domare Stolen medh Spjklar fastspjkla ; och then samma ther medh betäckia : Och så ordnat at thet til Ewigh tydh så blifwa skulle/ på thet igenom theta här Spectaklet Domarenar måtte blifwa affsträlte ifrån Drättsfördigheetenne. Hafwer och ther hoos befalt och ordinerat / at Silanæ Son skulle vthi sins Faders Rum blifwa waldt til en Domare igen/ och på samma Stool och i sins Faders Hudh sittia ; på thet han thes fljctighare och idkeligare then helga Justitiam om händer hade.

Allt förmycket sträng står intet til at berömma.

Summum Jus saepe summa injuria.

S O M N I U M.

LXXXIX.

Exempla på Drömar the som intet äre
til at förachta.

Cicero och Valerius Maximus lib. i. c. 7.
Exemp. 10. Extern. förtället en underligh
Dröm på efterföljande Art.

Twenne goda wänner vthur Arcadia hafwa på en
tidh reest/ och äre til Megarā komne/ ibland hwilken
then ena til sin gamla Wård är gängen: Then andra
hafwer begifuit sigh til härbergs vti itt offentligt Gäst-
gifware Hws. Nu hände thet sigh/ at honom/ hwilken
som hoos sin gamla Wård war/ tyckte vthi Sömmen
huru hans Fölieslaghe honom myckit badh/ at han hos
nöm måtte komma til hielps/ förty han vthaff Kroghas-
ren medh list bleff öfwerfallen: Han kunde ännu wäl
blifwa frjude och hielpet / om han ännu hastigt och
snart kommandes warder. När han aff thenne Synett
opwaknade/ spräng han vthur Sängen / thet wilians
des / at han wille gå til Gästgifwaren. Men när han
besinnade sigh at thet hade allenast warit en Dröm/
hafwer han sigh åter igen til Sängs begifwit / och til
sömnis laget. Men sij/ strax kommer honom vti Söm-
nen åter igen före hans Stalbrodher myckit sargader.
Weder honom / effter han intet wille komma honom til
hielps medan han leffde/ så skulle han intet wägra sigh
at hempnas hans dödh på Krogharen som honom mörs-
de/ och lagde hans Krop oppå en Wagn/ medh Dyns-
gia öfwerhödde / och til Stadzporten förder. Genom
thenne här idkelige fins Stalbroders böön/är han strax
vpa

opväcker / och bewecket ginast lupit til Stadzporten /
och ther sammastådes hafwer han suanit Wagnen / lffz
ka som han honom uti Sömpnen förekom. Sin Stals
bröder dödh ther oppå sunnit : Krögaren fasttaghit och
anklaghat : Hwilken och strax til Dödhén är dömdet
och förder worden.

Enom androm drömde en gång uti Italien, at han
uthaff ett Leyon aff Marmorsteen / hwilket stodh uti
Tempels Wåtenhws medh öpna Munnen dödelig
gen war skadder : Then samma Dröminären hafwer
then samma Morgon gåt op i Kyrchiona: Och när han
hafwer sedt oppå Leyones Beläte / om hwilken han haf
wer drömt. Hafuet han skrattandes förtalt sinom Med
bröder Drömen / och försmädelighen strax stuckit siht
Hand uti Leyones Mund / säyandes : Vilt nu tu wäl
dige Fiende : Och om tu kânt så dröp migh. När som
han nappast hade uthalt / sij då blifwer han uthaff ett
Skorpion / hwilken som uti Leyones Munn lågh förs
borgat / stuckin och dödeligen särader. Förnam altså ut
thi sielfwa Gerningen / at hans Dröm intet hade lugit.

Wansedt Drömer bedraga gemeenligen : Doch tres
sa the vnderstundom in.

S U M M U M B O N U M .

X C.

Hwilket thet aldråhögsta Gōda ; Ther
om åthskillige Meeningar.

Dhe Hedniska Philosophi hafwa åthskil
liga Meeningar haft / hwarochinnan Mens
niskiones lyckjaligheet består.

1, Alschines meente / at Menniskians bästa Frōgd
och

och högsta Godha bestodhe vthi sofwande. Ty när hon soff/sade han/tå bekymrar hon sigh om intet: Hon besfinnet inga Kropjens plåghor: Inga Andans ansechtningar. Men när theenne här Æschines en gång satte och soff widh Siôn Meotis, så låt en Dru högdte vthur Wädret på hans stallota Huswudh / en stoor Staals matt nederfalla/ och dödde altså Æschenes vti sömn.

2. Pyndarus then berömde Poëten gaff söre/then högsta Lycksaligheetene stode ther vthinnan/ när Mennistian inga Luffzens plågor kände.

3. Zeno sade/Mennistligh Saligheet bestode ther vthinnan / när en kunde väl brottas: Ty när på en tidh the Egyptier ett Certamen Luctatorium höllo/ så kom fram en förnemligh Stridzman / hwilken alla andra til grund kastade. När Zeno sådant sågh/hafwer han medh theenne här Mästaren begynt at strida/ och honom så offta som han wille neder til Markenne kastat: Ther öfwer Zenon sådana stoor Frögd hafwer bekommit/ at han offentligen disputerade och wann/Mennistiones Lycksaligheet bestode vthi Starckheeten til at kämpa/ och at kasta hwar annan neder.

4. The Corinther satte theras högsta Godha vthi Spelande: Och hölle thet för en större ähra/när the ite Speel wunne/än som the Romare/när the ena Slachting wunne. En gång när the Corinther deras Ährs Högtidh hölle/kom Chilo then Philosophus til Corinthum vthi Staden sarandes/ och sågh hwar och en leeka: Ther leekte Wannen vth på Markenne medh Wallar, Ther speelte the Gambia på Markenne medh Färningar och Kort. Ther leekte Dwinsoldken medh hwar annan vthi Gärdat/ dansede och lupte. Presters

na leckte och stöte medh Bogar, Fectaren öfwade sig på Fectare Scholan. Summa, thet speelte ale hwadh som vthi Staden war. Thet war / effter thetas Mee- ningz thetas högsta Lycksaligheet.

5. Epicurus hölt sin Bwē för sin Gudh / och inbil- lade sig ingen större Lycksaligheet wore / än när een Menniska altijdh vthi Wällust leffde : Vthi åtande och drickande / bolertij / och sljckte meera.

6. Andra hafwa warit / the som thetas högsta Goda och Lycksaligheet satte vthi Åhra : Andra vthi Rikez domar : Andra vthi Skönheet : Andra vthi Heltan och sådant.

7. Aristoteles hafwer wiffare warit än som alle thesse förenemde. Then samma hafwer wäl och rätt lårdt / at summum bonum , och then högsta felicitet bestode vthi Dygden / nemligen / när een Menniska intet allenast medh Wiffheet och Dygder begåfwat / vthan och sitt Lyff och ale sitt företaghande effter Dygden anstälte.

8 Aldrabäst lära wij Christne / weta och troo / at wårt högsta Goda och sanna Lycksaligheet består vthi Gudz och Jesu Christi Bekennelse / och hans Wilies fulbordant.

STRATAGEMA.

XCI.

Några Tyranners geswinde / listis-
ge Trügspussar.

TArquinius Superbus hafwer warit en aff the högserdigaste och grusweligaste Konungar vthi Rom. Then hafwer en Son haft Tarquinius Collatinus nemder / hwilken then dygdesams

ma Hustrun Lucretiam medh wåld til sin oåhrlighe
 Wilia kom : Hwarföre Lucretia sigh stelff igenoms
 stæck / och Konungen Tarquinius medh sin Omwårdz
 na ochur Rom fördrifwtn wardt / och effter honom bleff
 ingen Konung meer ochwaldt. *Vales. max: lib. 6. cap: 9
 Exemp: 1.*

Om thenne här bådhæ Tarquinijs förtållta Histo-
 rieskribenterna / Liv. lib. 1. cap. 8. & c. 54. at när
 Fadren wille frånwarande Sonen något kungöra och
 befalla / at han skulle the förnemsta Gabiorum dråpa
 låta / men intet torde han sådant Skrifwåsen förtroo /
 myckit mindre Boddåararen mündteligen och oppenbar
 ligen befalla. Då hafwer han enom aff sina Tienare til
 sigh taghit / och medh honom ochi Gården gåt : Hafz
 wer medh en Kepp alla the högga Walmoger Hufz
 wudet affslaghit / och hafwer här medh Tienaren låtit
 recsa til sin Son. Then samma når han til then yngre
 Tarquinium kom / hafwer han berättat hwad han hafz
 wer seedt sin Fader göra. Sonen hafwer strax Fadrens
 wilia mårdt / och the förnemsta Gabios låtit slå Hufz
 wudet aff. *Vales. max: li. 7. cap: 4 Exemp: 2.
 Juvenili calliditate senili astutia respondit.*

På samma sätt / doch igenom andra Medel / hafwer
 också Histæus, the Miletenser til Uproor och Af-
 sal aff Konungen Dario, förmanat och vpreedt, Hi-
 stæus hafwer en aff sina Tienare låtit Hufzwudet rätt
 skallot göra / och alt Hååret affrasta : På thet skallota
 hafwer han medh hwassa Jern wissa Figurer riktat.
 Sedan Tienaren så länge hoos sigh behållit / til thet
 Hååret wåxte åter igen / hwilket når thet war skeedt /
 hafwer han honom såndt til Miletum til Aristago-
 ram Milesium, och honom låtit ansåha / han skulle hoz
 nom Hååret affstara / och see hwadh ther under förborz

gat more. Thet hafwer Aristagoras giordt / och är genom sådant Stratagema förwiffat worden om the Miletinenser. Hafwa sigb också tilsamman rotterat / och äre emoot Darium vproriske wordne. Historien är aff Herodoto beskriswin. l. 5. c. 35. Såsom och effter söliande aff samma inachåld. l. 5. c. 102. n. 6.

Periander var en Tyrant i Corintho, och Trasylbulus en Tyrant vthi Mileto. En gång sände Periander itt Budh til Trasyculum, honom til at fråga / huru han som aldrabäst kunde sitt Regemente stadfästa? Trasylbulus hafwer Bodhbåraren taghit medh sigb vth på Åkren / honom vthi mogna Kornet förth: Och medh en litten Kepp the längste och osvan vthstående Åx nederslaghit: Och Bodhbåraren intet annat bestedh gifwit / vthan honom låtit här medh bortreesa. Bodhbåraren när han är igenkommen til Periandrum, hafwer honom förtaldt hwad Trasylbulus hoos Kornet gjorde: Ther vthaff Periander Trasylbuli Meening förstodh / och the förnemste vthi Staden Corintho vthur Wågen rymma låta.

Thet är Tyranners Art / hwad the intet vppenbarligha thoras göra / thet föråtta the igenom List på heemlighit sätt.

T A B A C U S.

X C I I.

Tobak.

Vid. Alstedius pag. 2383.

Dhen Dreen Toback / hafwer siet Namn aff thet lilla Landet Tabaco, hwilket lågh vth ny Spanien i then nya Werlden / thet sammastådes theenne Dreen mycket växer / och måst brukae

bliswer/ och först ther ifrån vthi thessa Landzorter förde
 warder : Elieft bliswer hon och kallat Nicotiana, aff
 then Frantzösiske Adelsmannen Johan Nicot, en syn-
 nerligh theenne Drzens älskare. Vthi Holland fallar
 man thet Petum, hwilket Rampn hoos the Ameri-
 caner vthi Peru brukelighit är. Theenne här Drzens
 Bladh/ som äre mycket stoorä/ offra längre än som en
 Alm/ och bredare än som en half Alm/ blisua på itt särde-
 les sätt vptorekat/ och tilsamman wridin/ lyka som itt tiolt
 Keep/ och sedhan smäct söndersturin/ vthi brände Jors
 Depthor stoppat/ til iwiset hållin : Och drager man alts-
 så Roken til Munnen. Sådant fallar man dricka Tob-
 bal : Hwilket numera så gemeent är vthi Holland/
 Spanien/ Engeland/ at Konungen vti Engeland ährs-
 ligen meer än som två gångor hundrade tusend Dukas-
 ter vthi Tull hafwer/ allenast för Tobal/ then som thet
 bliswer jaldt/ och åhrligen bliswer vprucken. Thetta
 här Tobaldrickande hafwa wåra lärde aff the Ameri-
 caner, hwilka ältidh ther/ ja hwar Tijma Tobaksro-
 ken vp i Hufwudet dradhä : Ther aff druckne bliswa/
 lyka som aff Wijn. Ja kunna thes förwthän intet les-
 wa. Nu fråghar man/ om thetta här Tobaldrickande
 är helsosampet eller intet ? Här befinner man twenne
 stredige Meeningar/ somliga bruka thet för offra/ och
 hafwa sigh så mycket ther til waant/at/ så frampt the ies-
 te dageligen/ ja stundeligen dricka/ så bliswa the siuka.
 Somliga hafwa aldeles een wederstyggesse thesfore/ och
 kunna icke en gång Roken ther aff fördraghä / mycket
 mindre Roken til sigh draghä. Och går thet them lyka
 ja/ om andra / som aff Naturen intet kunna Ost eller
 Smör äta, intet kunna lyda Kattor, intet kunna Wijn

småta. Hvilka som aff en synnerligh Antipathia intet kunna Tobaksröken lida / then samma är mycket mindre helsosam / Röken til sig i Luffwet taga. Swd som them första anbelangar / the rätta Tobaksswälgare / göra til saken för mycket : Öfwerlasta Naturen / och göra sig och sin Halsa stoor skadha. Zy oansede Tobaket vthi sig sielff een berömligh / helsosam / och til många ting nyttigh Dre är / så är doch Misbruket intet godt. Och går thet lika så här medh / som medh Wijn / när thet blifwer förmycket druckit / skadar thet / mätteligen druckit / opfriskar och wederquecker Kroppen. Alls så måtte man medh Tobaket mätteligen vngå / och sig intet öfwer måttan thet medh öfwerlasta. Zy thet är wist och oförneekandes / at thet är een wäldsam Purgering / när man Röken op i Huswudet draghar. Ther igenom blifwer Hiernan medh wäld tilsamman draghen / och torckat / och then wäta Wättskan vthpressat. Men när Huswudet är mycket belastat med kall Phlegmatick Wättska / och man rå en liden Tobaksrök med Antis och Meyeran förblandat / til sig drager / sådant kan enom intet skada / vthan mycket meera nytta tillfogha : När som thet intet för offra och förmycket på en gång steer. Jagh kommer mig ihogh / at för 24. åhr / på then höga Scholan Leyden vthi Holland / en Dgeringsman skulle rättas / och Anatomien blifua öfwer gifwin. Then samma bekände för sin Ende / at han vthi sin Luffzelidh meera Tobak än som tiughu andra druckit hade. När som Anatomicus hans Huswudh öppnade / befans (hwilket jagh brede widh många andra seedt) at icke allerast thet inwertest Deenet öfwer Väsfan (hwilket lika som itt Sall hoolot igenom) aldeles

Foolswart / förbrändt och möört / vthan och framman til
 Hiernan / näst för benemde Beenet / i lyfka mätto swart
 och aldeles förtorellat war / aff Tobaksröken. Thädan
 tilförmodandes är at then Menniska är allan luche
 bortgången.

TACITURNITAS.

XCIII.

Papyri, en Romersk Ynglings Snar-
 rådighet och förtegenheet.

A Ulius Gellius lib. 1. c. 23. hafwer taghit
 een lustigh Historiam vthur en Marci Cato-
 nis Oration, och then samma förtället på effo-
 ter föliande sätt.

Noos the gamla Romare hafwer varit en Sedh-
 wana / at Rådsherrarna / när the vp i Rådhuset ginge /
 toghe the sina Söner medh sigh vppå Rådhuset : Och
 när något synnerligie handlat bleff / wardt Salen vthi
 heemligheet och tyftheet hållin. När en gång then vns-
 ga Pilten Papyrius medh sin Fadher aff Rådhuset
 heem kommen war / hafwer hans Moder fråghat ho-
 nom / hwad thet försallit och besutit w. r. Pilten haf-
 wer entfyllat sigh / och sagdt / han måtte hålla thet hem-
 ligen / och intet vppenbara ; Hwarsöre Modhren fick
 större begärelse / sådana heemligheet at weeta ; Trån-
 ger förthenstul meera och meera honom / at han wille
 vppenbara henne thet. Zå hafwet Papyrius vptändt
 een höfligh Lögn / och Modren förebracht / at vthi Råd-
 det war handlat / om thet wore nyttighare thet gemeens-
 bästa / at een Hustru hade twenne Män ? Eller at en
 Man hade twenne Hustrur ? Modhren försträcktes

hår öfwer begifwer sigh ginast til the andra Matroner, förtället / them hwad hon hafwer hört.

Andra Dagen komma alla Hustrur vthi Stadhen Rom / hoopetaals oppå Rådhwjet löpandes, strifa / bida / gråta / man måtte myckit heller förordna / at een Hustru toghe twenne Män / än som at en Man twenne Hustrur. Rådet hafwer hår öfwer förordnat sigh / och intet wetat / hwad thetta wäsende och Dwinfolds sproot betydde. I thet samma år Papyrius opstighen och heela Handelen huru thet war tilgängit / förtalde. Ther på år vthi Rådet beslutit / at hår effter inga Ynglingar meera skulle komma på Rådhwjet / vndantagne Papyrio, hwilken sådant Privilegium war gifwit / för hans Förtegenheet och Förstånd.

Hår vthaff hafwer Ungdomen til at lära / hwad för it heiligit ting Tyshet är : Och at then samma bisfwer älskat / högt ährat / och vthi sinom tidh Belönt / som Poeten Horatius säger.

Est & fideli tuta silentio merces.

TEMERITAS.

X C I V.

Marcus Curtius störtar sigh sielff vthi een dimp Groop.

Liv. lib. 2. cap. 6.

Wår som fordom vti Rom Pestilencien heffigt grasserade / at många tusende Menniskior boredödde / och mitt oppå Torget Jorden söndersprucken war / och it stoort Affgrund thervthinnan blifwin / ochur hwilken röckte en ond illaluchtaude Dvalm : Då är Romaren igenom it Oraculum besetnat / at när en unger Romersk Adelsman sigh thes vthins

schinnan lefwandes warder störandes / så warder Hoslet sig egen störtandes / och Pestilentien uphörandes. Då låt sig stana en oförwägen ung Person Marcus Curtius, hwilken begärte / man skulle honom alt tillåta hwad han wille / så wore han beredd at springa vthi thetta här Holet. Sådant är honom medhgifwit. Och sedan han medh Frässande / Syllande / Spelande och Ducht en tidh illa hade hållit huus / hafwer han satt sig til Häst / och medh fullt springande vthi thette här Affgrunden och Holet sig stort. Strax hafwer sig Hoslet igen slutit / och hafwer man en jemmerligh Skran hördt / och Pestilentien hafwer på stunden wändt igen.

TYRANNUS vid. OBITUS.

XEV.

Neronis then gruswelige Tyrannens
Lefwerne och Dödh.

NEro hafwer warit en vthaff the grymma-
ste och försträckelighaste Mennistor / som på
Jorden hafwer lefwat. När han i begynnelsen
är Keyfare blifwin i Rom / då hafwer han stälde sig
gansta from och wits ; at när han itt Dreeff skulle skrif-
wa vnder / vthi hwilken een Mennistia skulle til Döden
dömas / hafwer han sagdt : D giswe Gudh iagh kunde
ingen Bolstaff hwar den låsa eller skrifwa : Men strax
ther effter hafwer han sina försträckeliga Gerningar och
wederstyggeliga Lefwerne begynt. Först hafwer han se-
na båda Hustrur Octaviam och Pompeiam gruswe-
ligen låtit mörda : Säsom och sin Broder Britanni-
cum ; Sijn Modersyster Lepidam ; Och många an-
dra förnimmeliga Män och Qwinsolck. Han hafwer

S. Petrum förskäff / S. Paulum lätie på Hustrudet
 aff. Thetta här war intet negh. Han lät också genom
 Förgiffte mördar / 1. sin egen Styffadher Claudium,
 hwilken Keysare war för honom / 2. sin egen Modher
 Agrippinam, 3. och sin egen Præceptorem Annæ-
 um Senecam.

1. Sin Fader gaff han några förgiffstigha Swams
 par till at äta / ther aff han dödde.

2. Sin Moder Agrippinam jaghade han ålendes
 lighen bort ochur hennes Wallah : Reette några elacka
 Woswar op / som måtte medh Död och Beringar ångs-
 sla henne. Tre gånger haswer han henne Förgiffte bus-
 dit / henne ther medh till at förgöra, Hwilket doch intet
 wille wärcka / effter som hon sin Krop kraffteligen hade
 förwarat medh läkedomar. När han sågh at sådhant
 honom intet gick an / så haswer han Stugbugolswet /
 ther ochi hon soff / på sådant sätt lätit tilredha / at thet
 henne ochi Sömpnen söll på Halsen / och också skulle
 til döda slås. Sådant är henne heemligen oppenbarat.
 Så haswer han ännu wüdhare lätit tilreeda ett litet
 Skep / så at när thet komme midt på Watnet / thet sig
 goswe ifrån hwarannan / och hans Modher sölle ochi
 Watnet / och också skulle drunkna. Modhren haswer
 fuller måst stigha ther in : Uppå Haswer fara. Men
 hon doch lyf wäl / effter som Skeppet är gåt sönder / sum-
 mit ther ifrån / och kommit til Landt. Effter som Ne-
 soni Effender förkunnat är / at hans Moder ännu wor-
 re blifwin widh Lufwet / så haswer han medh sin egen
 Hand och Darr / Bodhbåraren igenomstungit. Dins
 sijder haswer han sände några Karlar thyt / the skulle
 Singa henne igenom Hiertat. När som thet war sedt /
 has

hafwer han låtit föra henne dödh til sig / hennes Krop blottade : Alla hennes ledemoter effter hwar annan bes seedt / och thet emellan offra druckit , sträckelige och förs smådelige Ord sig låtit förnimma.

3. Medh sin Præceptore Seneca, hafwer han altså giordt / han hafwer några aff sina Tienare til honom skickat / the som skulle förkunna honom / at han skulle döo. Seneca satt rätt så medh sin Hustru til bord; och åte. När som hans Hustru thet hörde / hafwer hon intet wiliat tillåta sin Man allena döo / och så mycket medh Böner anhållit / at hon måtte och medh förgöras. Så äre strax Senecæ och hans Hustru Ådrarna på både Armar uphugna : Och effter Seneca gammal / mager och swagh war / hafwer Blodet intet mycket welat löpa. Så äre och honom Ådrarna på Veenen och Fötternas uphugne. Men effter som intet thet mindre liffet blodh utslöp / hafwer han en sin trogne wån Statium bedit / han wille hono thet länge tilredde Förgiffret gifswa / på thet han intet längre måtte quältas. Thet hafwer han och druckit. Men thet hafwer intet något welsat wärcka / På seneste år Seneca dhi itt Badh gånge / och är igenom samma Qualm och Wärma then öfrige Bloden utslupin / och är han altså ochan någon Sweda blifwin dödh ; Men Senecæ Hustru hafwer han åter låtit Ådrarna binda igen / och är hon altså för thet här gången lefwandes blifwin / på thet hon måtte thet bättre thet effter blifwa plåghat. Så hafwer och Nero thet brede widh sitt eget Fädernesland Stadhen Rom / på åchskillige Orter medh Eld låtit antända / hwar igenom han mästedels är upbrändt. Och när dogan som aldrastörst war / hafwer han sig gladt / och bes

lustighat/ säyandes/ han säghe nu then andra Stadhen Troja vthi Felden stå. Felden hafwer warit sträckeliggen/ och hafwer 6. Dygn och 7. Nätter warat/ och hafwer the aldrabästa Bygningar vthi Staden borttagit.

Wärdare så prechrigt hafwer theenne här Nero hållit sig/ at han vti sin Egffstydth en Klädning intet meera än som två gångor hafwer på sig dragit. Hans Hästar och Mulastnar hadhe alla aff Silfwer och Guld Skoor / och är aldrigh medh mindre Wagnar än som tusende reest. han hafwer fistiat med Nått aff Guld och Purpur wircat. Han plågade ock så låta för sig spela Comædier, hwarvthinnan på Theatrum stora Sidsgar aff Watn wore giorda / ther inne gingo Hwalffskar. Och Slachtingar medh Skepp til Sids oppå Theatro, medh sådant wäsende hafwer han alla sina och the Komesta Rikens Skattar vthödt/ at han sedan lifet quare behölt. Och när såsom han hade länge nogh sådant drifwit/ så hafwer Rådet i Rom wiltat låta förgåra honom. Men han hafwer sig stelff medh sin egen Dienares Spirt genom stungit / på hans 32. års Alder effter Christi Födelse 68. vnder honom hafwer warit then första the Christnas Förfölielsen.

Then som onde gör bekommer omsider sin Lööd. Saa Tyranner döds en naturligh Dödh.

T Y R A N N I S.

X C V I.

Astyagis Tyranti: Cyri Födelse
och Vpståndan.

Her hafwer warit en Konung vthi Media
widh Namn Astyages: Han hafwer hafte ena

Dets

Dotter som hette Mandane, om hwilken honom en gång drömdes/ at vthur hennes Skiff wäxte itt Bynträ/ hwilket sigh öfwer heela Asia vthwidgade. Thersföre han befruchtade/ at en gång måtte södas aff hans Dotter en som öfwer Asia warder rådande och regerande/ hafwer thersföre sin Dotter en ringa Man til ächta gifwit. Och när hon är hafwandes worden/ och södde en Son/ hafwer han Barnet til sigh taghit/ thet samma sin trogne Tienare Harpago öfwer gifwit / och befalt thet at dräpa. Harpagus hafwer fuller intet annat hoos Astyagem låtit förnimma och märckia sigh / än at han wille sådant hörfamlighen vthi Wärdet ställa. Men han hafwer Barnet stelswer intet dräpit: Vthan hans Fååheerde gifwit/ och honom befalt at han honom skulle förögöra. När som Fååheerden medh Barnet heims kommer/ så hafwer rått then sammans Fååheerdes Hus frw södt itt Barn, öfvertalar thersföre sin Man/ han skulle tagha hennes Barn / och henne thet fremmande åter igen gifwa/ thet wille hon för sitt vptuchta. Hvilket och skedde/ och är thetta här Barnet sedhan Cyrus neinder worden. Cyrus wäxte vp/ och förmeente intet annat än han war then Fååheerdens Son. Nu drogh thet sigh til/ at Cyrus medh andra Bønders Barn vti Byyn en gång leckte / och bleff aff them vthi Lecken til Konung vthwalder. Så finnes thet en aff Gossarna/ som Cyri, lykka som Konungens Budh intet wille efterkomma, then hafwer Cyrus igenom the andra härt låtit slå. Then slagne klagar sådant sin Fader: Fadren gör så myckit at han för Konungen Astyagem kommer: Han låter Fååheerden medh sampt sin Son til sigh fordra: Så gifwer Astyages acht på Poikens Cy-

ri äthåstwor och affecter (ty han honom och hans Dotter mycket lje sågh) och får strax misbrändar: Fråghar Sådheerden skarpt hwarest han thenne här Potsken hade såt? Then samma neekar thet intet/ vthan be-
 känner/ han är honom aff Harpago öfwerantwardat. Alltså får Astyages weta at Cyrus är hans Dotters Warn. Och på thet han honom måtte blifwa quit/ sånder han honom til Persiam til sina Förälldrar. Ther sammastådes är Cyrus så länge blifwin / til thes han war sulwårter. Så hafwer han genom Harpagi hielp en stor Krigshåär tillsamman kommit / och Astyagē bekrigtat/ öfwerwunnit/ och honom sitt Konungarjke taghit.

Thenne här är then stora Konungen Cyrus Persernas och Medernas Monarcha. Men Orsaken/ hwarföre Harpagus Astyagi otrogen hafwer varit/ är thenne: Effter som Astyages Harpagi endeste Son en yng Vilt/dödat och i stycken sönderhugga lätit, honö kokat: Harpago öwettandes gifwit til at äta/ och effter förättadt Måltjdh honom Huswudee/ Händera na och Fötterna i en Korg lätit föresättia. Therföre at han Cyrum intet hade dräpit / vthan Sådheerden öfwerantwardat. Sådana grusweligh Gerning hafwer Harpagus hemnat/ i thet han Cyrum emoot Astyagem hafwer vpreerat/ och honom Astyagis Krigshåär vchi Händerna gifwit.

Swälken Gudh bewara och vphöya wil/ then Koningen Memisias fördrjfwä / churu flokt han warder angripen.

VITA vid. DOCTUS.

XC VII.

Aristomenis Messenij vnderligh Lefwer-
ne och Endelycht: Swillens Zierta war ludit
och medh Zäär öfwerwärt.

Val. Max. lib. 1. cap. 8. Exemp. 15. Exteru.

PAufanias vthi sijn Messeniatis beskriswer
een vnderfam Historiam, om Aristomene aff
Messena bördigh/at han medh frimodigheet och
driftigheet alla Menniskior på then Tjden öfwerwar
och allena heela Krigshååra förjaghade och förskins
grade. När såsom han hadhe på en gång Tryhuns-
drade Lacedæmonier nedherlagdt / medh sina egna
Händer/ och åter igen vthaff the samma Lacedæmo-
nier först fångit / sedhan alt in til Dödhén sargadt / är
han och vthaff them vthi theas Stadh förder / meer
dödh än som lefwandes / och tillgå medh ännu semtho
andra hans Medfölle / vti en diuop sticlände Affgrund
störter / hwardhur aldrigh någon Menniskia hwarden
lefwandes eller dödh kommen är. Theso. ned herstör-
te/dödde strax. Aristomenes wardt nederrstört / för-
wäntande intet annat än som Döden hwart ögnebleck /
lindade sigh vthi sijn Kappa / och lågh altså tree heela
Daghar / ännu lefwandes blifwin: Fierde daghen/hör-
de han itt Ruskande / och sågh igenom een Dagsprin-
gia en Käff, hwilken war kommen vthi Affrunden / och
åth vthaff the döda Kroppar. Han wäntade til thes at
Käffwen och kom til honom: Så fattade han honom
medh Handen / och hölt honom fast: Kring om sijn an-
dra Hand lindade han sijn Kappa / och så offta Käffwers
heet kring om sigh / hölt han honom Kappan före / lät

altså slåva sigh vthaff Näsven fort in til ite lÿftet Hools
 hwarigenom elliest ingen Menniskia kunde komma.
 Thetta gjorde han medh sina Händer större och wÿdare/
 så at han kom therigenom / och kom altså til sina ie-
 gen. När som them Lacedæmonierna wardt kuns-
 giort/at Aristomenes wore åter igen lefwandes fram-
 kommen/hafwer man lÿka så myckit welat troo thet/så-
 som en wore aff döda upstånden. Intet långt ther effe-
 ter är Aristomenes aff sin Skyttar ifrån Creta om
 mörcka Nattetiden/ när han gick och lurade omkring/
 fången bliswin / och medh Keep hårde bunden / vthi
 Wachthuset förder. The som skulle gifwa acht uppå
 hoom/hafwa sylt sigh fulla och insomnade. Då hafwer
 Aristomenes sigh/ när han rå lågh uppå Ryggen bå-
 de Händer och Fötter bunden/til Elden wältradt. Res-
 pen både på Händerna och Fötterna/ intet vthan stoor
 fins Kropps stadha / upbrendt / och ther ifrån gången.
 Dinstider är han lÿkwist aff några hundrade Lacedæ-
 monier fången taghen/ och är honom lefwandes Bus-
 ken upskurin/Hiertat vthriswit: Då hafwer man seedt
 at hans Hierta vthaff Håar så ludit och myckit varit
 öfwerwärt/som andra Menniskiors Huswuden are.

Är itt Exempel ens förtreffeligs modiges spitzfundis-
 ges och manhafftiges Hjeltes.

VIR vid. SAPIENS.

XCVIII.

Thuru stygger och ofatter/ doch lÿkwäl
 wijser Man Socrates hafwer varit.

Socrates hafwer varit en wonskapeligh och
 illa formerat Menniskia/intet myckit olyk Sabels
 krus

skrifwaren Æsopo til Skapnan. Han hafwer haffe
 stort tiøckt Hufvudhäär/lyka som Swijnborstar: Be-
 ståendes och blindande Ögon: Nederhängtande stora
 Rinbeen: Een krotot Bracknäsa: Tiocka vpsvulne
 Låppar: Swarta Tänder: En stinckande Anda: Krok-
 ryggioter: Stackota tiocka krotota Been: På een sida
 halter: Med såå ord til at säyandes/Socrates hafwer
 varit itt rått Monstrum til Kroppen: Men Förstån-
 det belangandes / hafwer han varit begåfwat medh
 Wÿsheet och Dygder / och vthi heela Werlden hans
 lyka intet är funnen worden vthi sin Tÿdth. Nu hade
 Socrates itt stoort Auditorium, och otaliga många
 Lärjungar oc Åhörare/hwille dageligen/hos och kring-
 om honou wore/och vthaff honom Wÿsheet och Kons-
 ster lærde/tå drogh thet sigh til / at vppå en tÿdth til So-
 cratem och hans Disciplar in vthi Collegium kom
 en Physiognomus, thet är en sådan Man/hwilken vs-
 thur ens Kropp och vthwärttes anseende vthi Ansich-
 te/ och andra ledemother döma kan / hwadh en för itt
 Ingenium hafwer / för Seder och Natur vppå sigh?
 huru han wore sinnader? hwad han hölle aff hans In-
 genio? Physiognomus när han Socratem hadhe
 seedt ifrån Hufvudet och til Fötterna / och hans Ans-
 sichte tillÿka medh the andra ledemother och Skapnad
 wäl betrachtadt; hafwer han dömt / och Lärjungarna
 til swars gifwit: Theras Præceptor Socrates wore
 en Dumbe/och okloof Wÿennistia/hade intet Minne;
 wore hårdlård/ther til medh aff en stelmachtiges förrå-
 dars Sunne; En Hoorejåghare; Dråttferdigh låtta
 färdigh Man / vthi een Summa, han wore aff Ddyga-
 der tillsamman flitåt / och icke två Skerjwar wårde.

När såsom en sådan osförmodeligh Dödm hans Lärjults
 gar hörde/ och wäl wiste/ hwad thesas Måstare för en
 trefseligh Man war / hafwa the sina Böcker och Benz
 liar upfattade / och Physiognomum til döds wiliat
 slå/likka som en Dinghare/och falsk Baaldantare. Men
 Socrates är upstighin/ hafwer stillat sina Lärjungar/
 och sagt : Mine käreste Barn / thesse här Mannen
 hafwer rätt dömt. Zy om iagh min Natur och insöds
 de Inelination hade effersögladt / så hade iagh likka så
 dana blifwit / som han mig beskriswer : Men nu haf
 wer iagh genom Philosophiens tilhielp min Natur
 öfwerwunnit / ewingat och förändrat : Philosophia
 hafwer gtorde mig aff en dumme / til en förståndigh
 och klokan : Aff en lasterfull / til en dygdesam / Behi
 Fortheet / aff itt osörnuftigt Direr / een förnuftigh
 Menniskia. Thesse här Socratis Widsdom hafwer
 varit så stoor och berömd / at och så Gudhen Apollo
 igenom sitt Oraculum hafwer talat : *Σοκράτης εὐ-
 δαίμων σοφώτατος*. Thet är / Socrates är then klofaste
 ibland alla Menniskior. Socrates hafwer också hafte
 en Anda then han hafwer kallat sin Gudh / eller Dæ
 monium , hwilken honom om allahanda tilkommans
 de ting förwiffade. Om thesse här Socratis Deo, haf
 wa Plutarchus och Apulejus egna Böcker skrifwit.
 Hans Hustrus Rampn war Xantippe itt uunderdne
 aff alla onda Qwinsolck. Hwilken han doch likwäl
 medh-stoori Tolamodh ledh / och hafwer man aldrigh
 sedt / at Socrates hafwer ombydt sins Ansichtes Ses
 der / eller hans ständachtigtige Sinne skulle hafwa förs
 ändrat sigh / hwad för Dycka honom är uppå kommit.
 När han är gammal blifwit / så är han falskeligen för

Rättenom vthi Athen anlagat / aff twenne Dofwar / Antonio och Mileto , hwilka föregoswo / Socrates hade spotteligen och stamligen förtaladt Gudharna. Då hafwer man burit til honom vthi Fångelse / en Begare medh Döddörts Safft / på thet han then samma skulle vthdricka / och så döo : Förty sådane bruk war vthi Athen , Socrates, oansedt han war ofskyldigh / hafwer han doch likwål toligt och oförretutin effterkomit hwad honom bleff pålagdt. Och när han skulle insoswa vthi then Ewigä sömpnen (förty then Atheniensiska Cicuta förorsakar Meniskian en dödligh Sömpn) Då hafwer han til sina Lärjungar taldt then sköna Orationen, om Dödzens föracht / then aff Platone (som och war Socratis Discipel) och Xenophonte är vpskrifwin.

Man måtte intet altijdh döma een Meniskia effter vthwärttes Kroppens Skapna. Mängden är skön som Absolon, men full medh Öwet / Nam och Laster. Twert om äre vnderstundom många suula til Kroppen / men til Arten redelige / lärde och dygdesamme.

V O L U P T A S.

XCIX.

Om Sirenerna och theras liufliga Sång:
Zury Ulyffes therföre warnat.

LHe spissfundighe Poëter hafwa igenom mångahanda opdichtan Bngdomen welat affråda ; och i synnerheet ifrån then otillbörligha Wällusten. Ibland annat är fullan thenne een aff the förnemsta / hwilket the om Sirenibus skrifwit hafwa / och hafwer sigh på efftersöliande sätt.

Vthi thet Medellendiske Haafwet / emellan Itali-

en och Dön Sicilia hafwa några undersamma Qwins-
 personer Sirenes nämde / sina Boningar hafte / hwilka
 til Kropsens öftra deel hafwa warit trefseligen sköna /
 lifla som unga Jungfrwer. Men nedan til hafwa wa-
 rit skapte som Ormar och Watuhundar. Thenne här
 Sirenes hafwa öfwermåttan skönt jungit / och på allas
 handa Instrument spelat; hwarigenom the / the fram-
 omseglande Menniskior / alla til sigh lockade (Ty thet
 hafuer warit omöyeligen sigh ifrån them at hålla) Men
 så snart the them samma blefwe mechtige / hafwa the stj-
 rit sönder them och upsråtit. Sådant wiste then kloka
 Ulysses wäl : Thersöre när han thet fram om skulle /
 hafwer han sina Medhbröder alla medh Wax Droner
 igenstoppat / på thet the Sirenernas Röst intet höra
 kunde. Men han hafwer låtit sigh widh Skeppens
 Mast fastbinda : Och är altså säker och oskadder fram
 om farin / thenne här Haaffsdiwren undsluppin.

Zwadh är Sirenes annat än Wällust / som störter
 Menniskian vthi yttersta förderswet / oansedt the vthi
 begynneisen synas wara söta. Men Dygden / och gods
 Bonster äre Waxet thet medh wij säkre warda giorde /
 och wäl forwarat / på thet at Wällusten intet kan öf-
 stadha.

U R B S vid. L A U S.

C.

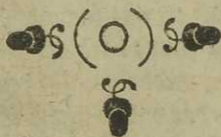
Om Palladio thens gamla Stad- zens Trojæ.

Sadzens Trojæ vthi Phrygia, medh hwil-
 ken the Greker tto åhrs långt Kriggh förde /
 förste Stiftare och uppbyggare hafwer warit
 Konung Tros, och effter honom Ius, hwilken thet ins-
 ne ite

ne itt Konungsligit Slott hade låtit vybyggia och försårdiga / och effter hans Namn nämder / Hium. När såsom Staden och Slottet wore ferdige / hafwer Ilus ther inne Gudhinnan Palladi til åbra itt kostelighit Tempel begynt att bygga : Och är Templet aldeles försårdigat / vndantagandes Taket eller Täckiet : Så hafwer sikh itt selsamt Vnder tildraghet. Ty ther är aff Himmelen oförmodeligen nederfallandes kommen in i Templet itt vnderligt Beläte / oansedt aff Tråå gjort / men thet Tråå hafwer ingen Menniska kunna känna / hwarcken thet egentlige Figur / och hwem thet Belätet war låft / förstå eller förnimma. Men thetta här Belätet hafwer sikh hoos thet stoora Altaret nederlåtit / och fast på Muren hängt sikh / hwar som thet och är blifwit / aff ingen Menniska hafwa kunna blifwa rörder / vthan allenast aff thet samma Templens Prest. Han hafwer allena kunna bära och bestoda thet : Aff hwilken then samma medh stoor flüt och åhrewördring är bewarat. Thetta här vnder samma Belätet är nemder wordet Palladium, vthaff Pallade, sampt medh the andra Gudar beslutit / at så länge thetta Palladium vthi Staden Troja warder blifwandes / och intet thes ifrån borttaght ; Så länge skulle Stadhen vara ofswerwinnerligh / så at ingen Krügs eller Fiendes Mache skulle them kunna ofswerwinna eller förstöra. Hwarjore thetta Palladium aff Presterna så högdt bewarat / bewakat och åhrat är. Och ändoch Grekerna Staden vthi heela tto år hade belågrat och bekrügat / så hade the then samma ännu intet bekommit in / om icke the både Trojaniske Förstar Æneas och Antenor förrådeligen hade handlat / med Fienden heemligen accorde-

rat, at Palladium om Nattettiden heemlighen ochur
 Templet / igenom Presten Thoas (medh Penningar
 ther til legdt och öfwertalt) låta bortbära/och altså Sta-
 den sin Patron och Skytsherre beröfswat. På sådane
 sätt är Troja, så snart the Palladium är bortröfswat/
 aff the Greker eröftrat : Altsammans Soldat therotins
 nan mördat / plundrat / och omsijder Staden ochi Aska
 lagdt och förbrändt.

Thenne här Palladio kunna medh godh skäl förläta
 nas wære Academier, hwilka så länge the vthi åhra
 håldne warda / florerat thetas Städer / och är vthi godt
 tillstånd. Men när som the vndertryckte / förfolgde / el-
 ler heel aff flaffade warda / så plåghar wisseligen
 ther vppå föllia Städernas Olycka
 och vndergång.

IN CENTURIAM HISTORIA-
RUM E GERMANICO IN SVEDI-
cum Idioma traductarum.

â
JOHANNES GOTHARDO
Walraff Filio.

HIS si primitijs spiraverit aura benigna,
Quod voveo, messis postera major erit.

JOHANNES LOCCENIUS.

Εὐφροῖα in Centuriam Historiarum à JO-
HANNES GOTHARDO Walraff/ Svecico
Sermone editarum.

Sunt duo, quæ famã populorũ ad sidera tollunt:
Si lingua eloquio prompta sit, ense manus.
Alterâ jam pridem parta huic est gloria genti:
Alterâ nunc etiam surgit, & astra petit
Ingeniorum aliquorum evecta insigniter alis,
Quæ debet plenam SVETICÆ FAMÆ decus.
His etiam nomen meritumq; tuum addis, Amice,
Et grata altrici præmia reddis humo.
Pergamus! quantumq; potest, ornemus alumnã!
Quæ vera præstat matris obitq; vices.
Ut dubitet quondam, meliores, SVETIÆ, natos
Adscivisse putet, an genuisse sibi.

Facieb. Amicitia causa

JOHANNES FREINSEMIUS.

SERIES PROVERBIORUM,
ET PER PAUCORUM VERBORUM
denominatio, quæ hac Centuria continentur, se-
cundum ordinem Alphabeti. Nota: Prior numerus Histo-
riam, secundus Paginam, tertius Lineam vel ab incipi-
ente Pagina, vel ab initio Historiæ,
denotat. Ut.

A

Alterum pedem habet in Cymba Charontis.	4. 6. 17.
Ambrosia vid. Nectar.	20. 35. 3.
Aperto Marte congregari.	20. 32. 26.
Apolline dextro.	20. 31. 15.
Apolline sinistro aliquid facere.	ibid.
Ædes Plutoniæ.	
Argo Oculatio.	29. 58. 18.
Ars Apollonia.	
Aures Midæ.	7. 11. 15.

B

Bacchanalia.	20. 33. 3.

C

Charonti nulum persolvere.	4. 6. 20.
Concordia res parvæ crescunt, discordia maximæ dilabuntur.	
Comedere cepæ.	
Curare Genium	20. 34. 8.
Cymmeriæ tenebræ.	74. 128. 18.

D

Davus sum non Oedipus.	1. 1. 20.
Defraudare Genium. vid. curare?	20. 84. 9.

E

Epicuri de grege porci.	86. 154. 8.
Eridos pomum. vid. Pomum.	

F

Filium Ariadnæum.	51. 91. 15.

G

Genus Mercurialium virorum.	20. 34. 4.

Genium curare vid. curare.

20. 34. 5.

H

Habet annulum Gygis.

47. 84. 32.

Herculeus labor.

39. 74. 14.

Hercules servivit Omphalæ.

Hilarem datorem Deus diligit.

30. 118. 72. 7.

I

Ille homo habet equum Seianum.

76. 130. 18.

In Labyrinthum incidere.

51. 91. 12.

Indulgere Genio vid. curare.

Invita Minerva.

20. 36. 2.

Ipso Momo iudice.

Junonia Sacra vid. sacra.

20. 35. 3.

Juno pronuba.

Iunguntur jam Gryphes equis.

8. 11. 9.

L

Labor improbus omnia vincit.

50. 89. 2.

Lares.

20. 34. 2.

Lauro vocalior.

54. 95. 5.

Libri Sibyllini.

17. 28. 4.

M

Mali corvi malum ovum.

18. 29. 21.

Mars vid. Proprio.

Medio tutissimus ibis.

69. 118. 23.

Midas vid. aures.

Minerva quasi minuens nervos aut nimis enervans.

20. 35. 3.

Momo satisfacere.

11. 18. 12.

N

Naulum Charonti persolvere vid. Charonti.

Nectar vid. Ambrosia.

Ne Hercules adversus duos.

39. 74. 25.

Neptuno se committere.

20. 32. 29.

Nosse te ipsum.

70. 18.

O

Oleum & operam Perdidit.

88. 155. 15.

Omnem lapidem movere.

41. 76. 21.

Oraculum Delphicum.

20. 33. 13.

Oedi

Oedipus vid. Davus.

Φ

Πάντα λίδον χίνα vid. omnem.

86. 153. 5.

Περπατητικός.

78. 135. 19.

Pulmonem agitare solebat Democritus.

20. 36. 1.

Pingvi Minerva vel Rudi.

21. 39. 21.

Pomum Eridos.

6. 9. 10.

Polypus es, Polypo mutabilior.

20. 32. 25.

Proprio Marte pugnare.

6. 19. 9.

Proteo mutabilior.

Q

Quasi ex tripode dictum.

88. 143. 16.

R

Ρισον Μομηῆς ἢ Μομηεσεθεν.

12. 18. 14.

Risus Democriti.

68. 135. 19.

Rudi Mimerva vid. Pingui.

20. 36. 1.

S

Sacra Eleufinia.

20. 37. 8.

Saxum Sisyphium volvere.

14. 7. 15.

Satyra, Satyricus.

20. 34. 4.

Semibovemq; virum, Semivirumq; bovem.

51. 90. 12.

Sybillini libri. vid. LIBRI

Silentium quinquennale Pythagoreum.

86. 153. 5.

Sine Cerere & Libero friget Venus.

20. 37. 5.

Stoicus quinam fit.

86. 153. 1.

Sub Jove frigido.

20. 32. 2.

T

Τὸν κατασαι τὸν ἔλε. vid. tu tibi.

Tripus vid. Quasi.

Tu tibi sume parem.

83. 145. 17.

V

Vario Marte pugnatum est.

10. 32. 23.

Vel ipso momo iudice.

7. 18. 9.

Vinculum vulcaneum.

20. 32. 17.

Vulcanum in cornu genere.

ibid.

Register öfwer hwar Historia effter
 Ordningen som the fölia. Thet första Saas
 let bemärcker Historien/ thet an-
 dra Bladet.

1. Thet Underdiwret Sphinx: Hwars Gåta aff Oedipo vplöst.	1
2. Jtt sant och troghet Wånstaps Exempel, emellan Damonem och Pythiam.	2
3. Om thet stoora Platoniske åhret.	3
4. The Underjordennes Gudar och Gudinnor.	5
5. The Konstrijke Måstare Stacirates och Archimedes.	7
6. Om then ostadige Polypo och Proteo.	9
7. Konungen Midas medh Isneöron.	10
8. Om Foglen Grüp/ och Foglen Ruck.	11
9. Igenom Zophyri trooheet och förwågenheet eröff- rar Darius Stadhen Babylon	13
10. Spådom aff Fogelslygning.	15
11. Om Monima Konungens Mitridatis åхта Måka.	16
12. Then Almans lastaren Momus.	17
13. Om then kostelige Måltijden Antonij och Cleopa- tra; Therythinnan Cleopatra een dyrbar Perla hafwer vpåtit.	18
14. Thet vnderstöna Samtalet emellan den Vngers- jwennen Hercule Wållusten och Dygden.	20
15. Zuruledes Scilurus sina ottotjo Söner til En- hålligheetenne förmanat.	24
16. Plammeniti stadigheet vthi Olyckan.	25
17. Een vtaff the gamla Sibyller biuder then hög- färdige Tarquinis några Böcker fala.	27
18. Jtt Dilemma emellan en Præceptor och hans Lär- junge tracterat, hwilket är hållit för ovplössligit.	28
19. Om Sefostri och hans Son Pherone.	30
20. Register och förkl. öfwer Poeternas Gudar.	31
21. Om Eridis Gyldene Aple.	38
22. Solon och Cræsus.	39
23. Thens lærdes Vlspegels Diogenis Lefwerne och Bedriffter.	42
24. Syloson föråhvar Dario een purpurkappa.	48
25. Then	

Register.

25. Then storas Alexandri Lijfhåst Bucephalus nemd.	49
26. Om Staden Troja och den Trojaniske Tråhåsten.	52
27. Fabula om Narcisso.	54
28. Några Afopi den vnderlige Mansens bedriffter.	55
29. Om then Hunderögota Agro.	57
30. Stor Sroheet emellan itt Leyon och Androdum.	58
31. Swad Virgilius vprånckt och skrifwit om Anea.	60
32. Horatij Coclitis Ridderlige Bedriff.	62
33. Om then stoora Lyckan Polycratis.	63
34. Huru lyckeligen Tyranner äre.	65
35. Intaphernis Justews tåndwårdige Bedriff.	66
36. Then storas Alexandri Lijfs vthfård / och hoos thet samma håldne Discurs.	67
37. Vnderligh Tuffnadh hoos R. Rhamninitum.	69
38. Tree Chatites eller Grariz.	71
39. Herculis Lefwerne och stoora Bedriffter.	72
40. Mutius Scavola en behiertat och stadigh Zielte.	74
41. Om Ordspråket Omnem Lapidem movere.	75
42. Konungens Cyri olyckelige Vndergång.	76
43. Om Jalone och Medea.	78
44. Huruledes Ungdomen til Arbete är waant och hållen worden aff the Gambla.	79
45. Om Ormborddrifware Pphyllis : Cleopatraz och Antonij vndergång.	81
46. Een Fabula vthur Ouidio om Nachtergalen.	82
47. Gygis Ring aff vnderligh Krafft.	83
48. Rättferdige Mennistiors Exempel.	85
49. Swilket vthaff thesse här både wore mechtigas re Helden eller Watnet.	87
50. Bondens Furij Cresini flijt och förswarning.	89
51. Swad Labyrinth för en Bygning warit hafwer/ tillijka medh Historien Thesei och Ariadnes.	
52. Många Mennistior äre bleffne döde intet aff Sorg / vthan aff Glädie.	92
53. Om några Brådheres Beröm.	93
54. Thet ådla Lagerbårstråå.	94
55. Några Romerska Stadgar belang. Gåsteboden.	96
56. Swilket Språk thet ålsta hafwer Plammencus welat vthransåta.	97

Register.

57. Om then Kets Trullkonas Circes	99
58. Om Magnetten och Diamanten.	100
59. Studenternas tregångor tree Förare.	101
60. Om Konungen Michridate.	104
61. Huruledes äthskillige Zufwuden och Zierneffälar äre fundne vppå the Egypter och Persianer.	105
62. The siw Vnderwärd i then gamla Werlden.	106
63. Om the fyra stoora Werldeües Monarchier.	108
64. Alexander är siw / och blifwer aff sin Medico Phi- lippo curerat.	110
65. Några vnderlige Menneffiors Art.	111
66. Om Naptha.	113
67. Huru Heliogabalus sigh til Döden hafuer beret.	115
68. Twenne Bröders Bärleef och Trooheet emoot theras fädernesland.	116
69. Then galne Ynglings Phaetonis Begäran / och ther på föliande Fall.	117
70. Huru then nya Werlden först är vppenbar wor- den igenom Christophorum Columbum.	119
71. Vthaff en Wedhdraghare blifwer Protagoras en Philosophus.	122
72. Några aff the gamla berömda Målare Proto- gnes, Apelles, Zeuxis, Parrhasius.	123
73. Huru Furius Camillus en orogen Præceptorem tracterat.	116
74. Vnderligh Natur och Landzändarnas Egenffä- per som vnder Norrstjernan liggia.	128
75. Om thet Ordspråket / Ille habet Equum Sejanum.	129
76. Om then Grefiska kämpning och stridning.	130
77. Itt Samtaal Alexandri Magni medh några Wija sa Män: Swar vthi några äthskilligha oh subti- le Fråghor äre.	133
78. Om Heraclito och Democrito.	134
79. Milo och Titornus twene aff the starkaste Män.	136
80. Lyckones Ziwl.	137
81. Glederträds vnderlige Kraft.	139
82. Tree slags Dantzter hoos the Spartaner.	141
83. The siw Wija Mästare vthur Grefeland.	ib.
84. Historia om Harpolefaren Arion.	147
85. Mäns	

Register.

85. Mångahanda sätt the Dödhä at låta komma till
Jordenne. 147
86. Åthskillige Sechter the gamla Philosophen. 151
87. Korpar som på Latin Keyseren Augustum haf-
wa heissat. 154
88. Om then strånga Seleuci och Cambyfis Justitia. 156
89. Exempla på Drömmar the som intet äre till
förachta. 158
90. Swilket thet aldrahögsta Goda: Ther om åth-
skillige Meeningar. 159
91. Några Tyranners listighe Brügspussar. 161
92. Toback. 163
93. Papyrii en Romersk Unglings Snarrädigheet
och Förtegenheet. 166
94. Marcus Curtius störter sig sielfwer vthi een
dimp Groop. 167
95. Neronis then grufwelige Tyrannens Lefwers
ne och Dödh. 168
96. Aftyagis Tyrannij: Cyri födelse och vptuchtan. 171
97. Aristomenis Messenij vnderlige lefwerne och En-
dalycht: Swilkens Zierta war ludhit och medh
Zaar öfwerwärt. 174
98. Xhuru stygger och ofatter/doch likwål wijser
Man Soerates hafwer warit. 275
99. Om Sirenerne och thetas lustiga Sång; Xuru
Ulylles sig theföre förwarat. 178
100. Om Palladio then myckit gamla Staden
Troja. 179

F I N I S.

